

TWAALF TWAALFTALLEN PREKEN

11DE TWAALFTAL

Door

Dr. H. F. Kohlbrügge

Predikant te
Elberfeld, Duitsland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2002

INHOUD

121. 2 JOHANNES: 12b.

"Opdat onze blijdschap volkomen zijn moge."

122. 1 JOHANNES 2:6.

"Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft."

123. KOLOSSENSEN 2: 10- 12

"Gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht, in welke gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, enz."

124. ROMEINEN 6: 3,4.

Weet u niet, dat zo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Enz."

125. HEBREEËN 1:1 en 2.

"God, voortijds veelmalen en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de Profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon; enz."

126.

HEBREEËN 1: 3.

"Dewelke, zo Hij is het Afschijnsel van Zijn heerlijkheid. En het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, enz."

127. HEBREEËN 1: 4-6.

"Zo veel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geërfd heeft."

128. HEBREEËN 1: 7-9.

"En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten en Zijn dienaars een vlam des vuurs; maar tot de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, enz."

129. HEBREEËN 1: 10-12.

"En Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen; dezelve zullen vergaan, maar u blijft altijd, enz."

130. HANDELINGEN DER APOSTELN 4:12.

"En de zaligheid is in geen ander."

131. HEBREEËN 1:13 en 14.

"En tot welke der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn Rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. Enz."

132. GENESIS 3: 15.

"En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw en tussen uw zaad en tussen haar Zaad. Datzelve zal u de kop vermorzelen! En gij zult Het de verzenen vermorzelen."

121. 2 Johannes: 12b

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 15 Juli 1849, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 21 1 - 3; Psalm 63:5; Psalm 68:8. In het Nederduits vertaald verschenen zij 1855 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 12 in het 8ste Twaalfstal. In het Hoogduits zag zij het licht in de verzameling "Licht und Recht" 1898, 11. Heft, 1. Predigt. Des avonds werd gezongen (naar de aantekening in het manuscript van Ds. K.: Psalm 102 9, 10; Psalm 50:6 (of Psalm 21: 8) maar de opgave van de tekst ontbreekt.

In dit morgen uur, Geliefden, wil ik over *de waarachtige hemelse blijdschap prediken*. Wij hebben alle reden om ons te verheugen in God. Evenals het grootste geluk eens mensen daarin bestaat, dat hij een ander blijde maakt, zo verheugt zich de ganse Hemel, als wij ons in God verblijden. Het is geheel overeenkomstig de Wet, dat wij ons verblijden in God; het is des Heeren wil en gebod, dat wij vrolijk zijn in Hem over al het goede, dat Hij aan ons gedaan heeft.

In de Heilige Schrift vinden wij herhaaldelijk de opwekking, dat wij ons zullen verblijden in God. toen de engel des Heeren tot de herders kwam in de velden van Bethlehem, was zijn eerste woord: "Vreest niet; want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal." De Apostelen noemen zich daarom in hun Brieven aan de Gemeenten zo graag "medewerkers harer blijdschap." in de vijf Boeken van Mozes vinden wij daarover zo veel, dat bijzonder liefelijk is te vernemen. Zo staat er onder anderen Deuteronomium 16:11: "Gij zult vrolijk zijn voor het Aangezicht des Heeren uws Gods, gij en uw zoon en uw dochter en uw dienstknecht en uw dienstmaagd en de Leviet, die in uw poorten is, en de vreemdeling en de wees en de weduwe, die in het midden van u zijn, in de plaats, die de Heere, uw God, zal verkiezen, om zijn Naam aldaar te doen wonen."

Dit: "Gij zult vrolijk zijn voor het Aangezicht des Heeren, uws Gods" staat zelfs achtmaal in dit Boek herhaald. Zeer lieflijk en vertroostend is het, wat wij daarvan lezen in het 26ste hoofdstuk van dit 5de Boek van Mozes, vers 1 11: "Voorts zal het geschieden, wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat de Heere, uw God, u ten erve geven zal, en gij dat erfelijk zult bezitten, en daarin wonen zult; zo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die u opbrengen zult van uw land, dat de Heere, uw God, u geeft, en zult ze in een korf leggen; en gij zult heengaan tot de plaats, die de Heere, uw God, verkoren zal hebben, om zijn Naam aldaar te doen wonen; en gij zult komen tot de priester, welke in die dagen zijn zal, en tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor de Heere, uw God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de Heere onze vaders gezworen heeft ons te zullen geven. En de priester zal de korf van uw hand nemen, en hij zal die voor het altaar van de Heere, uw God, neerzetten. Dan zult gij voor het Aangezicht van de Heere, uw God, betuigen en zeggen: Mijn vader was een bedorven Syriër, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk. Doch de Egyptenaars deden ons kwaad en verdrukten ons, en leidden ons een harde dienst op. toen riepen wij tot de Heere, de God van onze vaders; en de Heere verhoorde onze stem, en zag onze ellende aan en onze arbeid en onze onderdrukking. En de Heere voerde ons uit Egypte door een sterke hand en door een uitgestrekte arm, en door grote schrik, en door tekenen en door wonderen; en Hij heeft ons gebracht tot deze plaats; en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeiende van

melk en honig. En nu, zie, ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands, dat Gij, Heere, mij gegeven hebt. Dan zult gij ze neerzetten voor het Aangezicht des Heeren, uws Gods, en zult u buigen voor het Aangezicht van de Heere, uw God; en gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de Heere uw God, gij en uw huize gegeven heeft, gij, en de Leviet, en de vreemdeling, die in het midden van u is." Overal wordt ons toegeroepen: "Gij zult vrolijk zijn voor het Aangezicht des Heeren, uws Gods, over al wat gij opbrengen zult." Zo ook hoofdstuk 12:18: "Gij zult dat" wat u de Heere zult brengen ten offer "eten voor het Aangezicht des Heeren; uws God, in de plaats, die de Heere, uw God, verkiezen zal, u en uw zoon en uw dochter en uw dienstknecht en uw dienstmaagd en de Leviet, die in uw poorten is, en u zult vrolijk zijn voor het Aangezicht des Heeren uws Gods, over alles, waaraan gij uw handen geslagen hebt."

Ja, waar de oorzaak wordt vermeld, weswege God over een mens zijn plagen laat komen, al de vloeken der Wet, daar heet het (Hoofdstuk 28: 45): "Omdat gij der stem des Heeren, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden zijn geboden en zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft." Dat is met andere woorden: "omdat u niet vrolijk geweest zijt voor het Aangezicht des Heeren, uws Gods, over al wat u opbrengt", zoals de Heere Zelf het verklaart in vers 47, zeggende: "Omdat u de Heere, uw God, niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des harten, vanwege de veelheid van alles."

Mijn Geliefden! Wat Israël op te brengen had, en waarover het vrolijk moest zijn, waren dat niet brandoffers en andere offeranden, tienden, hefoffers en vrijwillige offers? En waren al die offers niet schaduwen van die één offerande, welke is Christus, de Zoon van God? U stemt dit toe, want immers de offers, die Israël bracht, zouden zij Gode welgevallig zijn, waren offers, ziende op Christus; zo bracht dan Israël het offer "Christus." Zo is het dan overeenkomstig de Wet, zo is het dan naar eeuwige Geest en naar Gods heilige raad, wil en gebod, dat wij ons verheugen met grote blijdschap over het offer, hetwelk is Christus, van God tot "zonde" gemaakt voor ons, Christus, het Lam, voor ons geslacht.

Waarom verblijden wij ons niet allen over dit offer? Is dat niet ons ongeloof? Komt dat niet daarvan, dat velen de blijdschap des vleses voor blijdschap houden in God? Maar zullen wij dan, omdat wij ons niet meer kunnen verheugen in hetgeen wij zijn, ophouden ons te verheugen? Bij de blijdschap des vleses verheugt men zich over hetgeen men geworden is; daarentegen bij de blijdschap, die in de Heilige Geest is, verheugt men zich in Christus Jezus, verheugt men zich over de Zoon van God, over Hem, die de Vader ons gegeven heeft tot onze troost en raad, die Hij ons gegeven heeft tot onze verzoening.

Waarom blijven wij met onze zonden voor de Wet staan, alsof wij het niet op Christus mochten wagen? Het is juist naar de Wet, dat wij op Hem onze zonde leggen, dat wij tot Hem zeggen: "Gij, Heere Christus, zijt mijn zonde, en in U heb ik gerechtigheid en sterkte", en dat wij ons over Hem, als zijnde Degene, Die dit alles voor ons is en gedaan heeft, verblijden voor het Aangezicht Gods.

Moge tot deze blijdschap de Heere Zelf u verwekken door de prediking van deze dag.

Tekst: 2 JOHANNES: 12b.

"Opdat onze blijdschap volkomen zijn moge."

Veel betekend zijn de woorden van de Apostel Paulus in het 14de hoofdstuk van de Brief aan de Romeinen, waar hij zegt (Vers 17 en 18): "Het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door (in) de Heilige Geest. Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehaaglijk, en aangenaam de mensen."

Rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door of in de Heilige Geest hebben wij alleen dan, als wij in de leer van Christus blijven. Juist deze belijdenis, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, leidt tot rechtvaardigheid; op die rechtvaardigheid volgt de ware vrede, en op die vrede de waarachtige, de hemelse blijdschap, de blijdschap door (in) de Heilige Geest, welke blijdschap een geheel andere is, dan de vleselijke, die voorbijgaat.

De aanzienlijke vrouw, aan welke Johannes deze Brief schreef, was weer tot de rechtvaardigheid gebracht, wanneer zij de leer van Christus weer met haar ganse hart in liefde aannam en de leer der antichristen geheel liet varen. In deze rechtvaardigheid moest zij vanzelf de vrede vinden, maar, door het Woord verootmoedigd onder de krachtige hand Gods, moest zij toch wel bedroefd zijn, zulk eens goede leer lichtvaardig te hebben prijsgegeven, en ook de Apostel moest er over bedroefd zijn haar te hebben moeten bedroeven. Daarom begeerde hij zeer, met de vrouwe en met die van haar kinderen, welke met haar tot de leer der antichristen waren afgeweken, van mond tot mond te spreken. Bij mondeling onderhoud was er van de genade des Heeren Christus, van de troost der leer, dat Christus een in het vlees gekomen is, zo ontzaglijk veel mede te delen, wat men in een brief zo niet alles kon zeggen. Daarom lezen wij hier de woorden: "Ik heb (had) veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen, en van mond tot mond met u te spreken, opdat onze blijdschap volkomen zijn moge."

De Apostel leefde in het vertrouwen, dat, wanneer hij deze vrouwe eens mondeling en dan geheel uitvoerig mocht voorhouden de grote troost, die er in de leer van Christus ligt opgesloten, haar hart dan over alle bedenkingen en bezware heengezet zou zijn, en zij tot volle ruimte zou komen, zodat Zij ten hoogste zou verblijd worden over de onverdiende genade van Jezus Christus; en zo zou hijzelf dan weer verblijd worden, als hij zou zien, hoe zij, van alle vrees ontheven, wederom haar gehele vertrouwen op deze genade zou gevestigd hebben.

Er ligt zoiets teders in deze Brief. De Apostel wil niet meer zijn dan deze vrouwe; hij is arm en ellendig, evenals zij; maar de leer van Christus moet het alles doen; als hij deze leer haar mondeling voorhoudt, dan zal de vrouwe, dan zullen haar kinderen, dan zal ook hij, de prediker, vervuld worden met blijdschap in de Heilige Geest. Daarom wil hij tot haar komen, en niet om haar te bestraffen of haar nog dieper te verootmoedigen. Beiden, de geneesheer en de kranke, zullen zich verblijden over de wonderbare gezondheid des geloofs, die de leer van Christus schenkt; en deze blijdschap zal geen voorbijgaande, geen gestoorde, geen halve, maar een volkomen blijdschap zijn, welke zij in gemeenschap met elkander voor zichzelf in de Heere hebben zullen.

Uit hetgeen u vernomen hebt, Geliefden, kunt u licht opmaken, dat de leer, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, onze blijdschap uitmaakt, en dat alleen deze blijdschap een volkomen blijdschap zijn kan.

De heilige Wet Gods, het heilige en goede gebod: "Gij zult niet begeren" voor ogen hebbende, bekent een Apostel waar de eis van het moeten, het zullen en het kunnen tot hem komt: "Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde." Zulk een belijdenis, als zij

naar waarheid is, komt voort uit een diepgevoelde geestelijke armoede, die bij dengene gevonden wordt, die een gebroken en verslagene van geest is. Zulk een belijdenis verneemt men alleen daar in waarheid, waar men er diep van doordrongen is, dat men door eigen moedwillige schuld zichzelf geheel onbekwaam gemaakt heeft ten aanzien van de Wet.

Waar men uit het diepste der ziel zegt: "Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde", daar gevoelt men enerzijds, dat men geheel onmachtig is, de Wet Gods, zoals zij naar de Geest oordeelt en geheel naar de Geest wil gehouden zijn, na te leven; daar gevoelt men zich ook inwendig zo geheel verdorven, dat men de onmogelijkheid inzielt van met de Wet in overeenstemming te zijn; anderzijds gevoelt men even diep, hoe men voor God schuldig is, zich inwendig en uitwendig in overeenstemming te bevinden met deze Wet, juist zoals zij alles naar Geest en naar waarheid wil gedaan hebben, en dezelve met geheel het hart, met geheel de ziel en met alle krachten na te leven. Daar heeft men smart, dat men niets kan en ook niets heeft, en uit het diepste der ziel rijst de zucht naar Boven: "Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" en men klaagt met een verbroken hart: "Ik heb een vermaak in de Wet Gods naar de inwendigen mens; maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is."

Dat men zich nu tegenover God en zijn Wet "vleselijk" bevindt, is geen zaak van vreugde, maar verwekt grote droefheid in het hart. Hoe diep gevoelt men daarbij zijn zonde! Niet alleen en niet zo zeer de uitwendige overtreding van het heilige en heerlijke gebod Gods, maar nog veel meer de innerlijke overtreding en zonde, en wel voornamelijk deze zonde, dat daar God Geest is en wij vleselijk zijn, God dus het leven is en wij in de dood liggen, wij God, onze Heere, niet boven alles liefhebben, Hem niet alleen eren en vertrouwen kunnen, en wij daardoor zulk een onoverkomelijke kloof maken tussen ons en God, ons ook niet in deze kloof durven wagen, hoezeer God het ook van zijn zijde niet laat ontbreken aan duizenden bewijzen, dat zijn genade ons wel onverlet weet heen te dragen over deze kloof, indien men zich maar aan de genade overgeeft, geheel zoals men zich bevindt.

Ach, dat is een verschrikkelijke zonde, en het verwekt bij de oprechte diepe droefheid, dat wij ons aan God niet vasthouden, juist dan, als het er op aankomt, juist dan, als wij niets van God of van wat Goddelijk is in ons gevoelen, juist dan, als wij onder de last van zonde, nood en dood gebukt gaan. Dat is een verschrikkelijke zonde, dat in ons, dat is in ons vlees, zo niets, zo volstrekt niets is, om zonder werk of deugd of iets, wat wij voor hemels houden, in Hem te geloven, Die de goddeloze rechtvaardig spreekt en zonde niet toerekent. De oorzaak daarvan is, dat wij vleselijk zijn. Omdat wij vleselijk zijn, vertrouwen wij onszelf, als het er op aankomt, nimmermeer aan God toe; van en uit onszelf hebben wij tegenover de dood geen moed, integendeel, zoals wij zijn, leven en ons bewegen, hebben wij een schrik voor de dood en voor allen nood, en kunnen het maar nooit voor waarachtig houden, dat de waarheid, waarop wij ons nochtans verlaten, in de dood blijken zal waarheid te zijn, en wij gewis God zullen zien. De twijfelingen, die er, tegen alle bevindingen van Gods genade in, menigmaal in het binnenste opkomen, zijn, ach, zo vreselijk. En als wij ons dan somtijds zo geheel ledig, zo geheel zonder troost, zo geheel dood, zo geheel zonder God gevoelen, dan menen wij: "Zo ledig als het er bij ons uitziet, zo ledig ziet het er ook voor ons in de hemel uit! ja, er is wellicht geen God, omdat wij God niet gewaar worden!"

Het ongelooft, de twijfel, het beangst en versaagd zijn, omdat men zich zo gans zonder God gevoelt, die Godloochenende atheïstische gezindheid, ach, dat alles woedt menigmaal zo verschrikkelijk in het hart van Gods heiligen, dat zij in zulke tijden een ontzettend pijnlijk gevoel hebben, als zij zich God voor ogen stellen. Zulk een mens gevoelt, dat God is, dat Hij niet verre is van een ieder van ons; hij kent God, hij zou Hem graag willen liefhebben, maar hij is een mens, een zondaar; had hij nog werken, kon hij nog vroomheid tonen, dan zou hij met welbehagen aan God denken, maar hij heeft niets; en omdat hij niets heeft, niets kan, niets vermag, niets ziet, niets voelt noch gewaar wordt, zo gevoelt hij niets dan een schrikkelijke kloof tussen zich en God. Dat was het, wat Asaf gevoelde, toen hij in de 77ste Psalm (Vers 4) klaagde: "Denk ik aan God, zo word ik bedroefd; spreek ik, zo is mijn hart in angsten."

Dat de oorzaak bij ons ligt, dat wij zulk een kloof tussen ons en God gevoelen, zal de oprechte graag bekennen. Dat hij zich aan God ter van zijn rechtvaardigmaking niet als een Goddeloze toevertrouwt, dat is het, wat zijn vleselijk-zijn nog te zondiger maakt.

Christus en het werk van onze vroomheid voegen wij bijeen. Wordt ons nu het werk uit de handen geslagen, zo verliezen wij Christus ook dadelijk uit de ogen. Heeft de aanzienlijke vrouw, aan wie Johannes schreef, zich onder het Woord gebogen en zichzelf niet gerechtvaardigd, zo zijn voor haar hemel en aarde, God en de zaligheid verdwenen, en is haar alle grond en alle houvast ontzonken, nadat zij deze Brief had gelezen, en zij heeft niet meer geweten, waar te zullen blijven; zij heeft een onoverkomelijke kloof gevoeld tussen zich en tussen God.

Zo geven wij dan alles verloren, wanneer wij de bestraffing vernemen, dat wij niet deugen, terwijl wij ons verbeeldden alreeds "vaders in Christus" geworden te zijn of ook "trommelende maagden" en "moeders in Israël." Als de nood hoog stijgt, dan komt het gebed op, maar er schijnt geen verhooring te volgen, of zo er verhooring is gevolgd, aanstonds wordt het nog duisterder, en men krijgt het nog benauwder, en er rijzen dan allerlei gedachten in ons, of God wel werkelijk is en leeft, en of het niet alles bedrog zou kunnen zijn, en men geraakt in een Egyptische duisternis. Als het daarentegen goed gaat, dan denkt men de weg wel alleen te zullen kunnen vinden, en meent God daartoe niet nodig te hebben.

Wanneer de zonde te machtig is geworden, en men van dezelve overtuigd wordt, nadat men door haar is verrast geworden, en men zichzelf met verontschuldigen niet meer kan staande houden of helpen, dan komen er niet dan sombere gedachten op, en men verwerpt de genade voor een tijd, omdat men zijn eigen heiligheid verworpen ziet. Genade, hemel en hel, God en eigen bevinding, dat alles moet bedrog zijn, wanneer wij onszelf niet langer kunnen handhaven, en als schuldenaren in alle dingen openbaar zijn.

Wanneer het gevaar des doods dreigt, of wij aan onze dood denken, dan laten wij de slang met haar arglistigheid in ons hart binnensluipen met de vraag: zou God waarlijk bestaan en het leven in Hem werkelijk iets zijn? Zou u God en het eeuwige leven in waarheid zien?

Zo ondervinden wij op allerlei wijze, hoe vleselijk wij zijn, waar het gaat om het geloof aan het Woord Gods, waar het er op aankomt, Gods geboden en zijn getuigenis te bewaren; wij ondervinden dan, hoe wij door eigen schuld geheel onbekwaam en machteloos zijn, om met het geloof door wereld, zonde, nood en dood tot Gods hart door te breken, om in Hem over alles te zegevieren, om in het geloof ten einde toe te volharden. Deze machteloosheid, deze onbekwaamheid heet in de Schrift "zwakheid",

en is van alle zonden de meest verdoemeniswaardige, omdat zij een voortdurende verloochening is van de macht Gods, welke wij elke dag met onze ogen zien en als met onze handen tasten kunnen.

Doch nu, hoe is er vergeving van deze zonde? Hoe wordt, in weerwil van deze zonde, door het vlees-zijn heen, nochtans Gods wil volbracht? Hoe wordt de droefheid der ziel bij het denken aan God weggenomen? Hoe de angsten des harten bij het gevoel, dat men vleselijk is, verdreven? Hoe wordt 's mensen geest gesterkt, zodat hij over dood en graf heen zich in Gods schoot ziet overgezet? Hoe komt men getroost, met een gerust en heilig-lachend hart over de kloof heen, die de mens vestigt tussen zich en God?

Het kan Gode niet welgevallig zijn, dat wij voor de kloof blijven staan; wij moeten daarover heen! Het kan Gode niet welgevallig zijn, dat wij niet kunnen, omdat wij vleselijk zijn! Door het vlees heen zal moeten geschieden wat God wil! Het kan Gode niet welgevallig zijn, dat wij beangst zijn voor dood en graf, voor de wereld en voor de machten der duisternis. Hoe zwaar God het ongeloof bestraft heeft, hoe zwaar Hij bestraft heeft, dat een mens de bekwaamheid in eigen hand heeft willen hebben, dat is ons overvloedig bekend uit de geschiedenis der kinderen Israëls, toen zij in de woestijn waren, en het Apostolische woord: "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" (Hebr. 2:3) weerklinke niet vergeefs in ons oor! Hier nu hebben wij de leer van Christus, die ons een rijken troost biedt, de leer, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die immers alle vrees wegnemen, de kloof dempen en ons met blijdschap kan vervullen, niettegenstaande onze onbekwaamheid. Met een vrolijk gemoed de dood tegemoet getreden! der wereld tegemoet, de nood tegemoet, ja de toorn tegemoet! en in weerwil van de zonde, trots onze algehele onbekwaamheid ons op de grond begeven, welke vast is, en op die grond gezonken, op de snaren onzes harten de Heere het loflied gespeeld en het ook blijmoedig met de lippen uitgeroepen: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Zo wil God het hebben.

Maar ... ik denk aan God en word bevreesd; ik denk aan de dood, en een huivering overvalt mij; met het Woord moet ik door de wereld heen, de wereld, die het Woord verwerpt, veracht en als onnut beschouwt; met gerechtigheid moet ik door mensen heen, die slechts de ongerechtigheid beminnen; ik vrees te zullen omkomen, ik gevoel mijn onbekwaamheid om aan het Woord vast te houden; beving en siddering bevangt mij, of ik niet toch nog bedrogen zal uitkomen; ik krijg een inzicht in Mijn totaal verdorven aard, en dat ik voor mijzelf zo geheel van God losgeraakt ben, dat God voor mij zo hoog, zo vreemd is; daarover ben ik in nood, ik ben gezeten in allerlei druk, alle baren en golven Gods gaan over mij heen, het is mij onmogelijk te geloven. Zoude ik nu nog mogen roemen? Roemen? ... Daar kan ik niet aan denken, mijn ziel is bedroefd tot de dood toe; ik heb moedwillig gezondigd, ik, die de Heilige Geest deelachtig was geworden, die de hemelse gave, de krachten der toekomstige wereld gesmaakt heb, ik ben weer afvallig geworden en heb de Zoon van God wederom gekruisigd en openlijk te schande gemaakt; kan er dan bij mij nog blijdschap komen door de Heilige Geest, blijdschap in God?

O Christen, vergeet toch nimmer uw Christus! Hij is de in het vlees Gekomene. In het vlees, uw vlees is Hij gekomen en heeft het zonder zonde voor u uitgewerkt, dat God u niet om uw vlees-zijn, noch om al wat daaruit voortkomt, zal verdoemen. Al wat u lijdt bij het gevoel, dat u er doorheen moet, en daarbij onvermogen zijt zulks te

volbrengen, dat heeft Hij voor u geleden. In alle dingen, waarin u verzocht wordt, is Hij verzocht geweest om uwentwil in uw plaats. Al die onuitsprekelijke benauwdheid, smarten en verschrikkingen, die u in betrekking tot God tegenover de wereld, nood en dood in uw ziel ondervindt, heeft Hij eveneens in zijn ziel al de dagen Zijns vleses en inzonderheid aan het kruis geleden in onze plaats. In uw hoogste aanvechtingen, waar het u om God, om zijn genade, om zijn woord en gebod, om zijn leven en de zaligheid in Hem, om zijn Naam en zijn Rijk gaat, kunt u verzekerd zijn wanneer u alles ontzinkt, en u niets ziet dan uw vleselijk-zijn: in zulke aanvechtingen is mijn Heere en Zaligmaker ook geweest; Hij ook heeft in zijn vlees ondervonden de onmogelijkheid, de gehele onbekwaamheid van ons vlees, om aan God vast te houden, om zijn wil te doen, om te bewaren zijn Wet, die Hij in zijn hart had, om getrouw te volharden in de dienst van de raad Gods, al werd ook niets gezien dan het tegenstrijdige.

God heeft Hem dat alles laten lijden en doormaken, wat wij van verschrikkelijke angst, van bedroefd-zijn tot de dood, van vrezes en beven tot in de dood lijden. Daarom zal God u deze zonde niet toerekenen, dat u niets vermoogt, dat u aan Hem en zijn genade niet kunt vasthouden, dat u Hem in nood en dood loslaat, dat u Hem, zijn macht, hulp en uitredding, trouw en liefde wantrouwt. Door zulke verschrikkelijke zonde zal God Zich nochtans niet laten terughouden; het zal zijn voornemen niet veranderen of doen wankelen, u steeds heerlijk en koninklijk, zonder dat een haar van uw hoofd zal gekrenkt worden, te verlossen uit elke nood, uit alle rampen en u daarmee te verrassen, dat gij u zult opgenomen zien in zijn schoot, aan zijn hart, wanneer in de dood alles voor u vergaat.

Juist deswege, omdat God Hem, zijn Zoon, als zulk een Gezonden heeft, dat Hij namelijk een in het vlees gekomen is, is Hij een barmhartig en getrouw Hogepriester voor God geworden, en omdat Hij niet achterwaarts geweken is, heeft Hij de zonde van onze onbekwaamheid, van onze volslagen machteloosheid verzoend. Daarom, u Christen, zie op het Lam Gods, dat voor u geslacht is, zie op uw in het vlees gekomen Zaligmaker, en op deze grond moet gij u verheugen, op deze grond een blijdschap smaken, welke uw blijdschap en niet de blijdschap van een ander is. Breng Gode dit offer der vreugde, zie deze Christus in uw kloof, en daar is geen kloof meer tussen u en God. God wil, dat u blijde zijt over zodanige offerande, en de Heilige Geest betuigt zulks desgelijks.

Laat dit dan onze blijdschap zijn te midden van de droefenis, die wij hebben over onze machteloosheid, dat wij mogen bekennen: in mijn machteloosheid hebt Gij, o mijn Heere Christus, Uzelf bewezen te zijn mijn sterke God.

Deze blijdschap moet een volkomen blijdschap worden, wanneer wij slechts bedenken, hoe Hij, nadat Hij ons in alles is gelijk geworden en in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, ons in al onze verzoeken kan te hulp komen. Onze dierbare Heere en Zaligmaker heeft de Heilige Geest verworven van de Vader, nadat Hij Zichzelf door de eeuwige Geest Gode onstraffelijk opgeofferd heeft; deze Geest kan Hij immers niet voor Zichzelf behouden, maar evenals Hij deze Geest op de Zijnen neerzendt, zo zorgt Hij ook wel daarvoor, dat wij in deze Geest blijdschap hebben, en dat deze onze blijdschap volkomen zij.

Gelijk de volmaakte liefde alle vrees buiten drijft, zo zet de volkomen blijdschap de ziel over allen angst, over versaagdheid en twijfelmoedigheid, over elke kloof heen. Laat ons maar geenszins blijde pijn over hetgeen wij gedaan hebben of wat wij zijn, maar daarover, wat Jezus Christus voor ons gedaan heeft en wat Hij voor ons is. Dat is

een blijdschap, welke ons niemand kan ontnemen, en die met de Wet in overeenstemming is.

Zal onze versaagdheid, onze inwendige goddeloosheid, ons hardnekkig ongelooft jegens God en zijn woord, zal onze onbekwaamheid ons in de weg zijn, om van God alle goeds te verwachten? ja, het eeuwige leven te verwachten? God zal niets meer doen om onzenwil, maar alles om Zijns Gezalfden wil, Wiens Naam "Jezus" is. Op Hem hebben wij te zien, Hem hebben wij Gode voor te houden, zijn *Jezus-naam* aan de dood en de wereld, ja ook aan de zonde en de duivel.

Wat zegt het, of wij tot alles onbekwaam zijn? Houden wij ons aan Hem! Kan Hij niet helpen? En is Hij niet ook gewillig om te helpen? Wij behoeven geen kracht, geen werk, geen heiligheid; wij behoeven niets in onze handen te hebben. Dat wij, wat ons aangaat, vleselijk zijn, dat wij verkocht zijn onder de zonde, dat er niets, geen vezel in ons is, om God lief te hebben en Hem alleen, van ganser harte, te eren en te vertrouwen, dat kan ons niet meer in de weg zijn. Deze daadzaak is zeker: nu Hij een in vlees Gekomene is, zal Hij er wel zorg voor dragen, dat door het vlees heen zijn woord nochtans geschieden zal, dat wij, ofschoon vleselijk, nochtans heilig zijn voor Hem, en dat wij doen wat in zijn ogen goed is. Onze zwakheid heeft Hijzelf door en door ondervonden, daarom wil Hij ons barmhartig zijn, in welke nood wij ook telkens geraken, hetzij zielennoed of lichaamsnoed; Hij heeft Zelf dat alles geleden, daarom zal Hij als een getrouw Hogepriester in alle dingen onze Voorspraak zijn bij God. Wat wij te lijden hebben van deze verschrikkelijke zonde, dat wij van God en het leven in Hem zo geheel vervreemd zijn, dat heeft Hijzelf in onze plaats gedragen; daarom wil Hij steeds met zijn Heilige Geest ons nabij zijn, opdat nochtans op Hem ons oog gevestigd zij, en wij in Hem aan God vasthouden, ofschoon wij naar onze gewaarwording alles losgelaten hebben.

En zo zal het ten laatste openbaar worden, dat, daar Hij zonder zonde uit al onze verzoeken, die Hij voor ons geleden heeft, als Overwinnaar is te voorschijn gekomen, wij in Hem rijkelijk over alle dingen de overwinning zullen hebben weggedragen. Want: *Hij helpt zijn ellendigen heerlijk*. Dat er maar niemand onder ons zegge: "Daar is een leeuw op de weg", maar dat een ieder der treurigen Sions zich verheuge met grote blijdschap; want zo luidt zijn belofte: "*Ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld.*"

AMEN.

122. 1 Johannes 2:6

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 29 Juli 1849, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 25: 4 - 6, Lied 31:4 (Zie Naschrift blz. 41); Psalm 25:10. In het. Nederduits vertaald verschenen zij 1849 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 12 van het 4de Twaalfal. In het Hoogduits zag zij het licht in de verzameling "Licht und Recht" 1891, 4. Heft, 5. predigt. Des avonds werd gezongen (naar de aantekening in het manuscript van Ds. K) Lied 83: 16, 17 (Zie Naschrift blz. 41) en Psalm 50:6 of een andere. Opgave van de tekst ontbreekt.

Wat mag wel de reden er van zijn, dat velen zichzelf en ook anderen misleiden, als zij zich met de dingen Gods bezig houden? En wat mag de reden daarvan zijn, dat velen zich zo laten misleiden? Over die reden worden veel gissingen gemaakt, en van oude tijden af zijn er allerlei toetsstenen aan de hand gedaan, opdat de mens voor zelfbedrog en misleiding mocht bewaard blijven. Maar wat voor de hand, voor de voeten ligt, dat wat zo helder is als de zon, heeft men, ten spijt van alles, niet spoedig gevonden, en wel omdat men het niet wil gevonden hebben. Hierin komen genoegzaam allen overeen, dat de toetssteen altoos *de wandel* is. Ook daarin, dat de wandel niet altijd goed is, al schijnt die ook goed te zijn, maar dat alles aankomt op *de gezindheid*. Een ieder weet, dat een kwade boom geen goede vruchten kan voortbrengen, gelijk ook een ieder weet, dat Christus en Belial niet overeenstemmen, en dat degene, die een vriend der wereld wil zijn, een vijand Gods zal gesteld worden. Wie weet het niet, dat het geloof uit de vruchten moet openbaar worden, en dat het geloof zonder werken op zichzelf dood is; en wie heeft niet uit zijnen Catechismus geleerd, dat het ons nodig is, *dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij?*

De reden, dat men zichzelf en anderen misleidt, bedriegt en meesleept, en dat men misleid, bedrogen en meegesleept wordt, is te zoeken in deze drie stukken:

- dat men Christus niet in gedachtenis houdt;
- dat men vergeet, hoe ellendig men is;
- dat men de Wet Gods, die toch in eeuwigheid blijft, voor afgeschafte houdt, en daarom nieuwe wetten en voorschriften maakt, of zich die laat opleggen, alsof Christus een nieuwe wet gemaakt had.

Geliefden, deze drie stukken u in te scherpen, ziet, dat is het oogmerk mijner gehele prediking. Waar deze drie stukken ontbreken, daar is geen waarachtig leven, maar daar bestaat 's mensen christendom uit een systeem (samenstel) van denkbeelden, dat niet anders is dan "bedekselen der schande en arglistigheid" (2 Kor. 4:2); en men is aan een man gelijk, die zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel; want hij heeft zichzelf bemerkt en is weggegaan en heeft terstond vergeten hoedanig hij was (Jac. 1: 23).

Meent niet, dat deze drie stukken bij u allen zo geheel en al in merg en bloed zijn overgegaan, dat zij bij u allen zo levendig zijn, als zij behoorden te wezen. Vandaar is het, dat velen van u in allerlei verkeerde dingen rustig blijven zitten en geen goed geweten hebben voor God. Vandaar is het, dat zij zo velerlei in de Heilige Schrift lezen wat hen onrustig maakt, wat zij daarom niet graag daarin lezen, en wat zij als niet met de waarheid en met hun bevinding overeenstemmende zouden veroordelen en

verwerpen, indien zij het niet zo in de Heilige Schrift hadden gevonden, nu evenwel verontrust hen dit alles; maar zij verdrijven die onrust met valse overleggingen, en helpen zichzelf over de levendige woorden heen, in plaats van zich daaronder te buigen.

Een van zodanige woorden wil ik in dit morgenuur u voorhouden. In de eerste plaats zult u vernemen, dat allen, die in oprechtheid voor God willen wandelen, volstrekt geen reden hebben zich aan zulke woorden te stoten, dewijl zij tot ons heil zijn gesproken; maar ten andere hebt u met allen ernst de toepassing op uzelf te maken, opdat de zo straks door mij genoemde drie stukken "Christus", "onze ellende" en "het eeuwigblijvend van Gods Wet", bij u allen leven en waarheid worden door de genade des Heiligen Geestes, Die wel in gerechtigheid weet te stellen allen, die zichzelf, met al wat zij zijn en hebben, veroordelen en al het hun loslaten.

Tekst: 1 JOHANNES 2:6.

"Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft."

Gij zult er u stellig over verblijden, dat ik mij heb voorgenomen over deze woorden te prediken. Immers zij inzonderheid behoren tot die woorden, waarvan ik zo-even sprak. Zeker is het, dat menigeen voor deze woorden is blijven stilstaan en ze niet heeft weten te verklaren. Meer dergelijke woorden vindt men bij dezelfde Apostel, bijvoorbeeld hoofdstuk 3: 3: "Een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is"; ook hoofdstuk 2:29: "Gij weet, dat een ieder, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is." Zo hoofdstuk 3:7: "Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is; die de zonde doet, is uit de duivel"; en zeer bijzonder hoofdstuk 5:18: "Wij weten, dat een ieder, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet."

Nu denkt men als volgt: Hoe? Ik weet toch, dat ik uit God geboren ben, en ik zondig toch! Wat is dit: "die bewaart zichzelf"? Ik kan mij zelf niet bewaren. Hoe? Zou ik mij zelf kunnen reinigen? Hoe? Ik zou zo rein zijn als de Heere Jezus? Ik ben immers geheel en al onrein! Hoe? Zou ik zo rechtvaardig zijn, gelijk God rechtvaardig is? Het is immers alles ongerechtigheid, wat wij doen. Hoe? Zou ik wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft? Mijn gehele wandel en al mijn doen, denken en pogen is enkel verkeerdheid! Had nu niet een Apostel dit alles geschreven, dan zou men met dergelijke woorden wel raad weten; nu die woorden echter door een Apostel geschreven zijn, zo slaat men het Boek wederom toe, men eet en drinkt, men legt zich neer te slapen, en ... sterft. Dat mag zo niet wezen, Geliefden! En wie uit God geboren is, moet klaarheid over zulke woorden hebben; hem moet de prediking en uitleg van Gods Woord in de hand des Heiligen Geestes daartoe dienen. Vandaar, dat ik, ofschoon reeds vroeger, bij de behandeling van het 9e vers van het 3de hoofdstuk van deze Brief, de gehele strekking van de Brieven van de Apostel Johannes u door mij is duidelijk gemaakt, zulke plaatsen graag en bereidwillig u uitleg; *dat maar de toepassing niet ontbreke!*

Ten tijde van Johannes en van de overige Apostelen waren er mensen, die beweerden, dat zij met God gemeenschap hadden, dat zij van God kwamen, dat zij van God geboren waren, dat zij in het licht wandelden, dat zij God kenden. Deze mensen waren ten dele leraars, ten dele leerlingen, onderwezenen van zulke leraars. Zij kwamen,

voor het merendeel, van Jeruzalem en waren de gaven deelachtig geworden, die wij in het 6de hoofdstuk van de Brief aan de Hebreeën vermeld vinden.

Deze mensen deden zich als bij uitstek geestelijk voor; zij hechtten een bijzonder gewicht aan de besnijdenis en de waarneming van allerlei voorschriften der Wet van Mozes, dezelve aanbevelende als krachtige middelen tot hetgeen zij reinigmaking en heiligmaking noemden. Zij brachten de eenvoudige gelovigen in geen geringe verlegenheid, daar deze toch door de Apostelen anders onderwezen waren.

Johannes stelt in deze Brief hun doen en drijven geheel en al in het licht. Terwijl zijn prediking en de Geest hen bestrafte, dat zij met hun leer zondigden, en dat zij de levende Heiland verlaten hadden, hielden zij vol, dat zij niet zondigden, en dat zij in de ware Christus gebleven waren, en ontkenden zo hun ellende en verkeerdheid. (1 Joh. 1:8. Johannes nu, ten einde de eenvoudige gelovigen voor het gevaar der verleiding te bewaren, dewijl zij door de schijnbaren ootmoed, de eigenwillige geestelijkheid en de heiligen schijn dier mensen lichtelijk konden afgevoerd worden, geeft in deze Zendbrief de kentekenen op, waaraan zij zulke mensen zouden kunnen kennen.

Deze mensen ontkenden hun eigenlijke ellende; daarom geloofden zij niet, dat Jezus Christus een in het vlees Gekomen was; zij geloofden niet in waarheid aan het eeuwig-blijvend van Gods Wet; daarom bleven zij niet in de leer van Christus, integendeel, ofschoon zij zich in Christus en het Evangelie beroemden, hadden zij toch een anderen Christus, die niet was de in het vlees gekomen Jezus. Daarom zochten zij hun reiniging niet geheel en alleen in het bloed van Jezus Christus, maar maakten er nieuwe geboden naar menselijke inzettingen bij, en gaven de mensen in plaats van het Beeld zelf de schaduw in de hand; zo predikten zij dan Mozes, zonder Mozes te verstaan.

Johannes maakt de gelovigen vooral opmerkzaam op de wandel dier lieden, welke zeiden, dat zij in het licht wandelden, en deden toch de werken der duisternis; zij haatten Johannes en zijn Evangelie, mitsgaders allen, die het met de Apostel hielden, en sloten hem met de zijnen van de gemeenschap uit. Zij wandelden niet gelijk de Heere gewandeld had, Wiens volgelingen zij voorgaven te zijn; zij hielden Zijn geboden, de geboden der broederlijke lief de niet; begeerlijkheid des vleses, begeerlijkheid der ogen en grootsheid des levens, dat was hun zoeken; zij waren jegens anderen onbarmhartig, maar ten opzichte van zichzelf draaiden en wrongen zij de Wet naar eigen believen. Waar geen gevaar dreigde, daar waren zij vol moed; en waar zij moesten sterk zijn en standhouden, daar waren zij vreesachtig en bezweken uit vrees en liefde voor de wereld en het zichtbare.

Zo zondigden zij in alles en bedreven allerlei onrecht; wierpen dan de schuld daarop, dat zij zwak waren, dat zij zulk een groot geloof niet gehad hadden, dat de boze hen had verleid, en bij dat alles wilden zij de vrome mensen zijn, de uit God geboren. Zo was hun gehele godsdienst, van het begin tot het einde, enkel afgoderij. Hoezeer dan ook in hun geweten bestraft door de macht des Woords, zo bekeerden zij zich even wel niet, maar volhardden in hun verkeerde leer, zondigden tegen de Heilige Geest uit liefde tot het zichtbare, en beweerden evenwel uit God te zijn.

Tegen Johannes echter en tegen die het met hem hielden, snaterden zij met boze woorden; zo volgden zij, ondanks al hun voorgeven van navolging van Christus, het kwade na en niet het goede. (3 Joh. vers 10 en 11.

Gij begrijpt nu wel, Geliefden, dat deze en dergelijke woorden als: "een ieder, die uit God geboren is, zondigt niet, maar hij bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet"; "die de zonde doet, is uit de duivel", "een ieder, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is"; "die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft", door de Apostel aan de gelovigen als kentekenen zijn gegeven geworden, ten einde de verleiders te onderkennen als zulken, die wel zeiden, dat zij in Hem bleven, maar volstrekt niet naar de leer van Christus, welke leer zij voorgaven te onderwijzen. En wie zal niet toestemmen, dat het met zulke mensen niet in de haak is, welke het wel zeggen, maar niet doen, en dat men de zodanigen niet behoeft na te volgen?

Op deze wijze moge dan menige angstvallige bedenking, die bij het lezen van deze en dergelijke uitspraken opkomt, door recht verstand er van uit de weg geruimd zijn. Intussen moet ik toch een ieder daarop opmerkzaam maken, dat, hoewel de verleiders en antichristenen zich geveleid hebben, dat zij de ware Christenen waren, zij het Woord Gods en een kwaad geweten tegen zich gehad hebben. En nu gaat het om de zelfbeproeving; daarom gaat het, dat een ieder zichzelf deze vraag voorlegge: Wandel ik, zoals Hij gewandeld heeft? Wie nu hier het Woord tegen zich heeft en daarbij een kwaad geweten met zich omdraagt, voor die is het hoog tijd, dat hij zich bekere van zijn verkeerdheid, opdat hij niet, gelijk de Apostel Paulus zich uitdrukt, *de genade Gods te vergeefs ontvang en hebbe*. Want evenals het éne woord der Schrift waar is, zo ook het andere; en evenals het waar is, *dat wie zegt, dat hij in Hem blijft, ook wandelen moet, gelijk Hij gewandeld heeft*, net zo waar is het, *dat wie niet wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft, niet in Hem blijft*, derhalve niet in Hem gevonden zal worden in de dag van zijn toekomst, mitsdien Gods Aangezicht niet in gerechtigheid zal aanschouwen, hoezeer hij zich ook met betere dingen moge vleien, maar hij zal pijn lijden in eeuwige duisternis met alle verachters van het Woord Gods.

De verleiders en antichristenen, deze boze lieden, voor welke de Apostel de eenvoudigen waarschuwt, waren mensen, die tot de Gemeente van Christus behoorden; zij waren, daar de Heilige Geest door de prediking met macht werkte, mede bekeerd; ook waren zij de buitengewone gaven des Geestes mede deelachtig geworden; zij hadden evenwel hun onbesneden hart behouden; daarom waren zij spoedig van de genade afgeweken en hadden op een andere Christus hun oog gericht, die hun, onder de schijn dat zij op heiligheid uit waren, vrijheid verleende, om hun lusten aan de hand te houden en door te zetten, wat zij begeerden; die hun ook, bij het doordrijven van wat het "ik" behaagde, nochtans de genade en de hemel liet. Wat deze mensen leerden, was berekend voor het vlees. Daarom ook geheel naar de wens van allen, die naar het vlees wandelden, en zo veel te verderfelijker, omdat alle vlees het met zulk een leer eens is. Deze mensen evenwel bedrogen zichzelf en anderen niet zo opzettelijk; velen hunner waren in de mening, dat zij uit God geboren waren, dat zij de rechten Christus predikten en hadden, en dat zij in gemeenschap met Christus leefden.

Zo kan de mens zichzelf bedriegen met valse overleggingen. En zo kan menig een uwer ook in de goede mening zijn, dat hij uit God geboren is, dat hij in Christus blijft, zonder dat het daarom ook waar is; wat dan nu de verleiders en antichristenen gold, dat geldt ook dezen.

Het blijft, eens voor altoos, de proefsteen van het waarachtige leven, van de ware genade: *dat wie in Christus is, ook wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft*.

Of dit nu al iemand verontrust en bekommert, hem verlegen, ja, radeloos maakt, doet niets ter zake; Gods Woord is hoger dan alle vlees en bestaat in eeuwigheid. Zo staat er geschreven, en daaraan hebben wij ons te onderwerpen.

Dat de Apostel schrijft: "die moet alzo wandelen" heeft betrekking op de bewering of wel op de leugen, dat men zegt in Christus te blijven, terwijl het in het binnenste zowel, als in de uiterlijke wandel gans anders gesteld is. Wie in Christus blijft, die wandelt zo, gelijk Hij gewandeld heeft, dat is de waarheid. Het is een waarheid, die zich ook in het dagelijks leven als zodanig doet kennen; immers wie in een wagen van de spoorlijn gezeten is, als de trein vertrekt, die zal ook daar aankomen, waarheen de trein rijdt, en hij blijft in en met de trein in hetzelfde spoor, waarin de wielen der wagens blijven.

Degenen, wie deze woorden waarachtige angst en zielsnood veroorzaken, wil ik maar eerst in zover terechtwijzen, dat ik hen opmerkzaam maak op Christus en op het blijven in Hem.

Want dat is de kunstgreep des duivels, dat hij de oprechte bij zijn wandel vasthoudt, en hem zijn goede wandel tot een slechten maakt, en rukt hem middelerwijl Christus uit de ogen weg, om hem tot vertwijfeling te brengen.

Wederom is dit des duivels kunstgreep, Christus uit aller mensen ogen verwijderd te houden en hun te leren, om het in hun wandel te zoeken, en die zo aan te stellen, dat zij zich wegens hun wandel rechtvaardigen, en zodoende in de vermetelheid der eigengerechtigheid te gronde gaan.

Verder behoort het tot de listen des duivels, om overal in de wereld aan een valse Christus en aan een vals Evangelie geloof te verschaffen, en daarbij een deugdenbeeld op te richten, of *een leer van halve genade*, dat is, een leer van de vrije wil des mensen onder de naam van vrije genade onder de mensen te brengen. Zo verleidt hij de mens tot zorgeloosheid.

Kent men deze kunstgrepen niet aan de vrucht? Komt het op de zelfverloochening aan, op het afleggen van nijd, toorn, gierigheid, hoogmoed, eerzucht en vijandschap, op het verloochenen der wereld en van 'het lieve ik', van eigen wil, lust en zin, dan druist de wandel tegen Gods eeuwige Wet in; men wandelt onwaardig het Evangelie van de volzalige God.

Waar bevindt hij zich, die in Christus blijft? Hij bevindt zich daar, waarin hij blijft; hij is in Christus; zo bevindt hij zich mitsdien in een nieuwe schepping, waarvan het Woord zegt: "Het oude is voorbijgegaan; ziet, het is alles nieuw geworden." Hij bevindt zich in de gemeenschap met de Vader en met zijn Zoon. Hij is in Christus, gelijk de rank in de wijnstok. En zo sprak de Mond der waarheid: "Ik ben de Wijnstok, gij zijt de ranken. Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht." en ook dit heeft Hij gezegd: "Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman. een iegelijk die in Mij geen vruchtdragende rank is zal Hij wegnemen, en een iegelijk vruchtdragende zal Hij reinigen, opdat zij meer vrucht drage." Dit zij ons genoeg. een iegelijk rank aan zulk een Wijnstok, blijft zij daaraan, zo moet zij noodzakelijk, zo moet zij vanzelf vrucht voortbrengen; want deze Wijnstok drijft in waarheid zijn sappen door al zijn leden, door alle ranken heen, zodat te van zijn tijd de ranken wel uitbotten, knoppen krijgen, voorts bloesems, eindelijk beziën, vrucht tot rijpheid, en wel volheid van vrucht.

Gij zult dit ter harte nemen, gij, wie het juist om de vrucht te doen is, wie het te doen is om de wandel, dat u wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft; u zult het ter harte nemen,

dat Hij gezegd heeft: "Zonder Mij kunt gij niets doen"; dat u derhalve uw toevlucht tot Hem neemt en u aan Hem houdt, - dat gij in gedachtenis houdt Jezus Christus, opgewekt uit de doden. Want geheel de goede wandel is niet uit ons, maar uit Hem, gelijk Hij ook beloofd heeft: "Uw vrucht is uit Mij gevonden."

Maar ook u behoort dit ter harte nemen, gij, die niet wandelt, zoals Hij gewandeld heeft, en evenwel zegt, dat u in Hem blijft; want u hebt een leugen in de hand; en in de pot, waaruit u eet, is de dood.

Hoe heeft onze Heere Jezus Christus gewandeld? Ziedaar de grote vraag, die wij met heilbegeerige harten te doen hebben.

Daarop antwoord ik allereerst: Hij is een in het vlees Gekomene geweest. Zo is Hij dan arm en ellendig geweest, arm en ellendig om onzenwil. (Fil. 2) en in die armoede, in die ellende, wat had Hij in zijn hart, in zijn ingewanden? Gods wil, Gods wet had Hij in zijn hart, in zijn ingewanden. En de Geest, Die op Hem was, dreef Hem, om de Wet naar Geest te vervullen. De Wet moest gedaan zijn; Hij erkende die als een eeuwige Wet, en het was Hem te doen om een eeuwige heiligheid, om eeuwige daden, om de eeuwige Wet naar eeuwige Geest vervuld te hebben. Hij vervulde die tot in de dood, ja, tot in de dood des kruises. Hij vervulde die, in weerwil van zijn in-vlees-zijn, ondanks zijn armoede, zijn ellende, ondanks dat Hij omhangen was met al onze zwakheden, ondanks dat Hij om onzenwil in de persoon des zondaars wandelde, zonde gemaakt en vloek geworden voor ons, trots het verlaten-zijn van Boven en trots de tegenwerking van alle machten der duisternis. Hij vraagde naar dat éne, dat nodig is, te weten naar Gods wil, Gods Wet.

En hoe vervulde Hij die Wet? Dat leert ons Paulus: "Hij heeft in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen met sterk geroep en tranen geofferd tot Dien, Die Hem van de dood kon verlossen, en is verhoord geworden, omdat Hij Gode de ere gaf." (Hebr. 5:7. Uit deze laatste woorden weten wij ook, wat de drijfveer van al het doen en lijden van de Heere Jezus geweest is, namelijk: de eer van zijn Vader; waarom Hij ook tot zijn discipelen sprak: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven, gelijk Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in zijn liefde." Daaruit weten wij ook, dat Hij de Heere altijd voor ogen had en op Hem vertrouwde, en dat Hij, Zelf in alle dingen verzocht, alles deed en leed en Zichzelf overgaf tot verlossing van allen, die verzocht waren. In een woord: dat Hij alles deed uit liefde tot hetgeen verloren was, ten einde dat zalig te maken. Deswege heeft Hij ook gesproken: "Komt herwaarts tot Mij, u allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", en "Die tot Mij komt, die zal Ik geenszins uitwerpen."

Onze Heere Jezus Christus hield dus de Wet Gods voor een eeuwige Wet; Hij was Zich van zijn armoede en ellende, die Hij voor ons op Zich genomen had, in al haar verschrikkelijke macht, bewust; nochtans gaf Hij de Wet er niet aan, maar met sterk geroep en tranen smeekte Hij van zijn Vader de vervulling af; en wat Hem ook uit de hemel en uit de hel en van de wereld in de weg mocht staan, toch gaf Hij geen kamp, maar Hij hield zijn God voor ogen, bleef in zijn liefde en bewaarde zijn geboden, het gebod: *voor zijn broederen het eeuwige leven te verwerven.*

Zo was de wandel onzes Heeren in de dagen Zijns vleses; en wie in Hem blijft, die wandelt ook zo, gelijk Hij gewandeld heeft.

Met opzet heb ik u met dusdanige woorden, ofschoon maar kort samengevat, de wandel onzes Heeren aangetoond, opdat men het niet van zulk een zedelijke wandel

versta, welke ook de heidenen, die van God niets weten, als een zedelijke wandel aanbevelen; maar wij zijn tot op de grond der zaak doorgedrongen.

Want men moet van de Heere nooit een toonbeeld of voorbeeld van vleselijke deugd maken. In de dagen Zijns vleses schold men Hem als "een duivel" en "verleider", en als Hij nu nog op aarde ware, dan zouden velen, die zeggen, dat zij in Hem blijven, Hem nu nog voor een duivel en verleider uitmaken en Hem niet aannemen. Dat weet ik daaraan, dat zij mij niet aannemen; immers zegt de Apostel: "Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet." (1 Joh. 4:6) en zo sprak de Heere: "Die u verwerpt, die verwerpt Mij, en wie Mij verwerpt, die verwerpt Hem, Die Mij gezonden heeft."

Evenals echter de Heere gewandeld heeft, Die aan de Wet haar eeuwige geldigheid heeft gelaten, en Die ondanks armoede en ellende Zich aan de Vader heeft gehouden om deze Wet te vervullen, welke de liefde van God en van de naasten wil, zo wandelt ook degene, die in Hem blijft.

Wilt gij u dus beproeven, Geliefden, of u in Christus zijt en in Hem blijft, beproeft u dan aan deze drie stukken:

- Ten eerste: of u van hart gelooft, dat de Wet Gods eeuwig blijft; dat zij niet alleen naar de letter, maar ook naar de eeuwige Geest, liefde van God en van de naasten wil, en dat wij verplicht en gehouden zijn, deze Wet in al haar delen op te volgen, een ieder in zijnen stand, in zijn beroep en huiselijk leven.
- Ten tweede: of u zodanig uw ellende, uw armoede en verlorenheid gelooft, dat gij u niet alleen voor geheel en al onbekwaam verklaart deze Wet op te volgen, maar dat gij u ook voor verloren erkent, indien u haar niet opvolgt; bovendien, dat u zo ten volle afhankelijk zijt van God de Heere, dat gij, juist uit hoofde uwer verlorenheid, niet van zijn heilig gebod durft afwijken.

Zijn deze twee stukken bij u, zo zult u ten volle afstand gedaan hebben van de Wet en van elk gebod, om het namelijk door uzelf te vervullen, en bij alle eerbied voor de Wet dezelve voor een lijk houden¹ én uzelf voor lijken bij die heerlijke Wet, en u zult de toevlucht genomen hebben en dagelijks nemen, met alle bidding en smeking, met alle roeping en tranen, tot Christus, uw gerechtigheid, opdat u in Hem moogt gevonden zijn, hebbende de gerechtigheid uit het geloof van Christus; zo zal dan in waarheid bij u zijn, wat het recht der Wet wil, gelijk ook de Apostel Paulus betuigt in zijn Brief aan de Romeinen, in het 8ste hoofdstuk, in het 4de vers. "Hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondige vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

Mijn hoop en bede tot God is, dat alle dezulken, die uit mijn leerredenen, welke getuigenis geven van de macht der genade, slechts nemen wat hun behaagt, alleen om hun schande te bedekken en om met een tot zwijgen gebracht geweten in zonde en ongerechtigheden voort te gaan, waarbij zij zich dan op allerlei wijze verontschuldigen met hun zwakheid, én dat zij zulk een groot geloof niet hebbend én dat hun naaste hun bij het doen van het goede zo zeer in de weg staat, én dat zij toch met vrouw en kind moeten leven, én dat de oude Adam hun niets beters ingeeft, dat alle dezulken, zeg ik, van nu aan mogen ter harte nemen, wat zij reeds lang moesten

¹ Zoals Paulus zegt: Ik ben door de wet aan de wet gestorven.

ter harte genomen hebben, dat bij al hun geloof, godsdienst en werken, zij bij Christus onbekend en voor Hem verwerpelijk zijn, opdat zij toch opwaken uit hun gedroomde vrijheid en geraken tot de waarachtige vrijheid van de zonde, welke daar is, waar de genade in waarheid heerschappij voert.

Degene onder u, die tot hiertoe de eeuwige Wet Gods in hun stand, hun beroep, bedrijf en huiselijk leven met allerlei overtreding geweld hebben aangedaan, (hun geweten zal hun wel zeggen wat ik bedoel!) die echter mij graag horen en begeren van hun verkeerde dingen verlost te wezen, o, dat zij het ter harte nemen, hoe arm en ellendig, hoe verloren de mens is, hoe onmachtig en hulpeloos zonder een verzoend God, zonder Christus, de Zondenuitdelger, opdat zij toch eenmaal beginnen te geloven, dat God zijn Wet niet kan laten overtreden, omdat Hij daarvoor te heilig is, en dat Hij daarom zulke dingen, die niet deugen, aan ons bezoeken moet; dat zij ook beginnen te geloven, dat men met tien centen in vreze Gods meer uitricht, dan met tien gulden zonder vreze Gods; en dat God van onze ganse godsdienst niets afweet, wanneer wij onszelf zoeken en op die dingen uit zijn, die ons de eigenliefde, de zelfzucht en begeerlijkheid ingeven, in plaats van Christus te eren en onze naaste zodanig in waarheid lief te hebben, dat deze door onze wandel gewonnen worde; want Christus heeft Zichzelf in generlei opzicht gezocht of behaagd, ook is geen bedrog in zijn mond geweest.

Ik weet het, dat degene, wie het om God en om waarachtig werk te doen is, het diepst de slagen voelt, die toch op de verkeerden, welke zeggen, dat zij rechtvaardigen zijn, gericht worden; evenwel weet ik ook, dat geen schaap er door schade zal lijden, dat het, al is het wat onzacht, op het groene gras geworpen wordt; en dit weet ik bovendien, dat al wie wandelt, gelijk Hij gewandeld heeft, zich daarin geenszins beroemt, maar wél roemt in zijn zwakheden; en tevens: dat al zijn roem in de gemeenschap bestaat, in welke het bloed van Jezus Christus van alle zonden reinigt. Ik besluit met de bekende woorden des Heeren, *wie oren heeft om te horen, die hore!* "Wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en schade leed van zijn ziel?" En: "Wie zichzelf niet verloochent, zijn kruis niet dagelijks op zich neemt en Mij volgt, die kan Mijn discipel niet zijn."

Wie wandelen wil als Christus, die is het niet eens zo zeer om de wandel te doen, veel minder om zichzelf of om de wereld, of om eer, of om een stuk brood, die is het te doen om Gods Woord en Zijnen duidelijk uitgedrukte wil. Daarvoor geeft hij al het zichtbare met vreugde prijs.

God, de God van alle genade en waarheid, geve, dat u allen deze woorden moogt hebben verstaan, en bekrachtige u in de weg van alle goede werken, welke Hijzelf heeft voorbereid, toen Hij Zich in Christus Jezus zulk een volk schiep, dat in alle goede werken zal bevonden worden op zijn dag!

AMEN.

123. Kolossensen 2:10-12

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 5 Augustus 1849 's voormiddags. "Bij de bediening des Heiligen Doop." Gezongen Psalm 105:4 - 6; Psalm 100:2-4; Psalm 22:16. Na de Doop, toegediend aan 16 kinderen: Psalm 135:7. Zij verschenen, in het Nederduits vertaald, 1850 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfstallen Leerredenen" als No. 1 van het 5de Twaalfstal. In het Hoogduits zag deze "Predigt bei Gelegenheit der Bedienung der Heiligen Taufe" met de volgende "Predigt Ober die Heilige Taufe" naar Rom. 6: 3 en 4, in 1854 het licht, onder de titel: "Zwei Predigten Ober Die Heilige Taufe." Nieuwe (2. 3, en 4,) uitgaven verschenen in 1855 in het "Verlag der Niederl. Ref. Gemeine." Des avonds werd gezongen: Psalm 139:9, 10; Psalm 146:4. Tekst onbekend.

De goede hand Gods over ons brengt in dit morgenuur weer *verscheiden kinderen tot ons, om gedoopt te worden*. Het is voor de Gemeente van het hoogste gewicht, dat zij nu en dan een goede en duidelijke onderwijzing aangaande de Doop in het algemeen en de kinderdoop in het bijzonder ontvangt. Want wij moeten onze kinderen geenszins uit gewoonte of uit tijdgeloof of uit bijgeloof laten dopen, alsof het voldoende ware, wanneer onze kinderen maar gedoopt zijn; wij moeten weten wat wij doen, als wij onze kinderen ten doop brengen.

Als wij het doopwater niet onderscheiden, als wij niet onderscheiden wat de besprenging met het doopwater betekent, dan dopen wij net zo zeker ons tot een oordeel, als wij ons tot een oordeel eten en drinken, wanneer wij in het Heilig Avondmaal niet onderscheiden het lichaam des Heeren. Het is openbaar, dat de duivel alles in het werk stelt, om in de harten het vreselijkste ongeloof te voeden ten aanzien van de Doop der jonge kinderen en zuigelingen, hoewel wij in de Heilige Schrift kunnen lezen, dat de Heere Zich uit hun mond sterkte gegrondvest heeft; zo betuigt ons immers de 8ste Psalm. Het is nu eenmaal zo, dat vlees zich aan Gods Woord ergert, want het wil zien. En nu denkt het van de kinderkens en zuigelingen: "wat moeten die? Wat ziet men toch bij deze kleinen? Wat merkt men bij hen op, waaruit blijkt, dat de Heere Zich uit hun mond sterkte zou gegrondvest hebben?"

Wij moeten echter op Gods Woord letten, en horen wat dat Woord zegt en beveelt, en onze waanwijsheid afleggen. God de Heere weet wel wat Hij zegt en beveelt. Doordat men echter toegeeft aan het vreselijke ongeloof, dat er ten aanzien van de Doop der jonge kinderen in het hart woont, berooft men zich indien men ongehuwd of kinderloos is van de eeuwige troost, die men van zijnen eigen doop zou kunnen hebben, én ingeval men kinderen heeft, berooft men zich van een machtige troostgrond in zijn aanvechtingen, als namelijk de kinderen tot dusver in de wereld blijven hangen en nog volstrekt geen lust tonen de Heere te vrezen.

Welaan, Geliefden, tegen dit ongeloof en de duivel, die dit ongeloof in het hart werpt, willen wij optrekken met de prediking van het Woord betreffende de Doop, terwijl wij willen onderzoeken:

1. Welke troost wij voor onszelf uit de Doop hebben te putten; en voorts:
2. Welke troost wij uit de Doop hebben te putten met betrekking tot onze eigen kinderen, alsmede tot de kinderen der Gemeente in het algemeen.

Gij allen dan, u allen zonder onderscheid, hetzij u oud zijt of jong, neemt deze prediking van de Doop ter harte! En niemand denke bij zichzelf, terwijl hier kinderen ten doop gebracht worden: wat gaat mij dat aan? Want waarlijk de Doop is een daad voor ons gehele leven.

Tekst: KOLOSSENSEN 2: 10- 12

"Gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht, in welke gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in het uittrekken van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus, zijnde met Hem begraven in de doop, in welke u ook met (Hem) opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft."

I.

[Deze Apostolische woorden zijn juist geschikt, om ons ware begrippen van onze Doop te geven; evenals ook de bijna eensluidende woorden, die wij in Romeinen 6 lezen: "Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven? Of weet u niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt. zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden" (Grieks: zouden gewandeld hebben). Rom. 6:2-4.]²

De Apostel Paulus bestrijdt met deze woorden de goddeloze leer, die toen door veel valse broeders, dwaalleraars en antichristen verbreid werd, dat namelijk voor de gelovigen uit de heidenen de doop, welke zij ontvangen hadden, niet genoegzaam ware, dat zij bovendien nog moesten besneden worden. Deze valse broeders en dwaalleraars kenden noch de betekenis der Besnijdenis, noch die van de Doop. Zij brachten een andere verborgenheid dan de verborgenheid van Christus, dan de verborgenheid des Geloofs en des Doops. Wat deze mensen doordreven, was geen gezond geloof, maar gevolg van een ziekelijke toestand van ziel en verstand, die alle brandstof voor de vleselijke lusten en allerlei ondeugd en hartstocht in zich geborgen hield. Zij hadden iets geheimzinnige, iets bijzonders, waarmee zij de eenvoudigen voor zich wisten in te nemen, hen overigens in de war brachten en van het geloof in Christus aftrokken. Dit gelukte hun te gemakkelijker, omdat zij zich voordeden als bijzondere dragers en dienaars der heiligheid. De Apostel noemt evenwel dit hun gedrag een "wandelen in eigenwillige godsdienst en in nederigheid en dienst der engelen, een te vergeefs opgeblazen-zijn door het verstand des vleses." (Kol. 2:18)

Deze mensen wilden dus wat het vlees, wat ons aller hart doorgaans wil het geloof kunnen bezien en bepalen; wilden de heiligheid en het geestelijk leven en bestaan in eigen hand en macht hebben; zij wilden, naar het gezicht der ogen, aan het vlees afmeten, in hoeverre er Geest aanwezig was, en wat niet geestelijk was naar hun filosofie, dat heette bij hen "vlees" en "vleselijk."

Voor de rechterstoel van deze dwaalleraars was bijgevolg de Apostel en zijn leer vleselijk; de Christus, die Paulus predikte, een vleselijke; vleselijk ook de Doop, en niet minder was het in hun ogen vleselijk, om alles van het Woord te verwachten, zonder dat vooraf iets gezien werd. Deswege wilden zij de Besnijdenis bovendien: immers daarin lag (naar hun beweren) de ware heiligmaking en doding van het lichaam der zonden des vleses.

² In de Hoogduitse uitgave is deze eerste alinea, die wel in het manuscript gevonden wordt, weggelaten.

Dezelfde dwaalleraars, die Paulus bestrijdt, ontmoeten wij in de Wederdopers, zoals deze zich van oudsher doen kennen. Met hen op één lijn staan allen, die de kinderdoop niet toelaten, en net zo erg, ja, erger nog dan dezen, zijn allen, die hun eigen doop en de kinderdoop op een of andere wijze voor niets achten. Men is onverschillig voor de hoogste barmhartigheid Gods, of men wil aan het stervende kind eerst dan de moederborst reiken, als het tekenen van weder-opleven geeft. Zo zoekt men het altijd in en bij het vlees, wat men zoeken moest in en bij het Woord, hetwelk het leven te voorschijn roept uit de dood. Daarentegen zien wij in onze tekst, welk een hoge betekenis de Apostel aan de Doop hecht, en moeten dit wel ter harte nemen, opdat wij weten, welke troost wij uit onze doop kunnen putten.

Gij zijt in Hem volmaakt", zo schrijft de Apostel; dat wil zeggen: u bent in Christus naar de maat der Wet. Indien dan de Wet u met haar maatstaf meet, om te zien, of u de rechte maat hebt, dan meet zij u met Christus, en zo bent u geheel overeenkomstig haar maat, er ontbreekt niets aan. Dat nu wilden zij, die de Besnijdenis er bij namen, niet verstaan; zij wilden zich veelmeer door de besnijdenis, dat is, door werken van het "doe dat", of anders gezegd: door zelfgekozen heiligheid, volmaken.

De Apostel wil zeggen: *Bent u in Christus, dan zijn alle goede werken in u; om die goede werken behoeft u niet meer besneden te worden; u bent alreeds besneden, en wel in Christus bent u besneden.*

Dat is echter geen besnijdenis geweest, welke met handen geschiedt, geen besnijdenis van het "doe dat." Dat is geen werk geweest van eigen macht, van eigen willen en lopen, waarbij grote gerechtigheid wordt beloofd, maar ziet! er komt toch niets dan slechtheid te voorschijn. Het is geen werk geweest, waarbij de mens naar zijn welgevallen het lichaam doodt en verzwakt, om aan de zonden des vleses zoveel te meer voedsel te geven. Nee, het is een werk geweest, dat de Heere alleen gedaan heeft, en dat Hij u toerekent, waarvan ook de kracht en werking alleen bij Hem, bij de genade des Geestes ligt. Dat werk is zonder uw handen daargesteld. Het lichaam der zonden des vleses heeft Hij in Zich aan het kruis gebracht. toen Hij voor ons, in de persoon van ons zondaars, aan dit kruis leed, toen heeft Hij dit lichaam afgelegd, toen hebt u in Hem dit lichaam afgelegd. Dat was de rechte besnijdenis, waarmee Christus besneden werd, en in dit zijn besneden-zijn hebt u het gehele lichaam der zonden des vleses, der zonden van uw van-God-vervreemd-zijn, volkomen uitgetrokken, hebt u dit lichaam geheel afgelegd.

Christus ging in onze plaats, Hij, als het heilige en onbevleete Lam, toen God al onze zonden op Hem geworpen had, met het ganse lichaam der zonden des vleses, in de dood; en dit niet alleen, maar zijn leven werd ook zo geheel en al afgesneden van de aarde, dat Hij met het lichaam der zonden des vleses, hetwelk Hij in zijn lichaam droeg, begraven en zo van de aarde weggenomen werd. Zo is dan het lichaam der zonden des vleses gedood en begraven in de dood en het graf van Christus en is voor de heilige ogen Gods ganselijk van de aarde weggenomen.

Hoe is nu deze weldaad ons toegeëigend, ik bedoel de weldaad, dat wij met Hem begraven zijn, dat is: dat ons lichaam der zonden des vleses, of anders gezegd: dat het geheel van onze verdraaidheid en verkeerdheid, die aan ons vlees, aan ons vervreemd-zijn-van-God eigen is, en die door ons lichaam, dat op zichzelf beschouwd goed is, boze werken doet, met Hem begraven is geworden? Hoe is deze weldaad ons toegeëigend? Zij is ons toegeëigend, toen wij met de besnijdenis van Christus zijn besneden geworden, dat is, toen wij zijn gedoopt geworden; gelijk de Apostel schrijft: u bent met Hem begraven in de doop.

En dit is niet de enige weldaad, welke wij in de doop zijn deelachtig geworden; er komt nog een andere bij: "In de doop", schrijft de Apostel, "bent u ook met Hem opgewekt door het geloof der werking Gods", dat wil zeggen, door het geloof, hetwelk God werkt, Die Hem uit de doden opgewekt heeft. Want het is voor God en voor zijn Wet niet genoeg, dat wij in Christus het lichaam der zonden des vleses afgelegd hebben, wij moeten ook, en dat is het hoofddoel in nieuwigheid des levens gewandeld hebben. De heerlijkheid des Vaders, met onze heerlijkheid is het immers uit en voorbij, de verheerlijking van al zijn deugden en volmaaktheden, die Hij in de raad van onze zaligheid heeft ten toon gespreid, heeft ons, zoals de Schrift betuigt, ook deze weldaad verschaft, dat wij met Christus en in Christus opgewekt zijn door het geloof tot het nieuwe leven, hetwelk God, Die alle dingen schept, gewrocht heeft in Christus, toen Hij Hem door zijn heerlijkheid uit de doden heeft opgewekt. Christus is de Erfgenaam des levens, en wat Hij geërfd heeft, zullen wij mede-erven, opdat wij eeuwiglijk in een heilig leven met Hem zouden bevonden zijn.

Zo was het des Vaders wil; daartoe werkt Hij het geloof, dat wij dit voor waarachtig en gewis houden; en het is de weldaad van deze Zijnen wil, die Hij ons heeft doen toekomen in de doop.

De almachtige God, Die doet boven bidden en denken, hebbe het gegeven, dat gij, nu u dit hebt vernomen, uw doop anders moogt aanzien, dan velen van u dat tot hiertoe gedaan hebben.

- Toen u gedoopt zijt geworden, hebt u de belofte ontvangen, dat u door Christus' bloed en Geest van de onreinheid uwer zielen, dat is van al uw zonden gewassen zijt, net zo zeker, als u uiterlijk met het water des doops zijt besprengd geworden.
- Toen u gedoopt zijt geworden, hebt u de belofte ontvangen van uw vernieuwing door de Geest van Christus; de belofte, dat u herschapen zijt in Christus, wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; de belofte, dat u in Christus geschapen zijt in alle goede werken, opdat u moogt bevonden zijn op zijn dag als zulken, die daarin gewandeld hebben.
- Toen u gedoopt zijt geworden, bent u met Christus in zijn dood en in zijn graf ingegaan; toen hebt u in Hem de oude mens afgelegd, en zijt voorts met Hem uit doden weer te voorschijn gekomen en opgewekt, "een nieuwe mens", om Hem te leven en Hem te dienen in ware gerechtigheid en heiligheid, en dat een eeuwig leven lang.
- Toen wij gedoopt zijn geworden, hebben wij van Godswege het getuigenis bekomen, dat God in eeuwigheid onze God en genadige Vader zijn zal.
- Toen wij gedoopt zijn geworden, heeft het bloed van Christus ons besprengd en gereinigd van onze zonden; wij zijn toen door zijn Geest herschapen van kinderen des toorns tot kinderen Gods, en sedert staan wij niet meer op onze naam, maar op *de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes*.

Zo is ons dan de Doop gelijk de wateren van de zondvloed, die Noach in het leven behielden in de ark, dat is Christus; dezelve is de Rode zee, door welke wij doorgaan, om verlost te zijn van de helse Faraö en uit de dienstbaarheid van Egypte; dezelve is ons de wolk, die ons omgeeft, en die ons als des Heeren volk gescheiden houdt van de Egyptenaren als des duivels volk.

Zo stromen erin de Doop allerlei onzichtbare genade en gaven op ons neer van de enige Mens in de genade, Jezus Christus, als daar zijn: afwassing en reiniging van al onze onreinheid, vernieuwing des geestes, eeuwig troost en verzekering der Goddelijke goedertierenheid over ons, het gestorven en begraven-zijn van de oude

mens, zodat wij die hebben afgelegd met al zijn werken, en het te voorschijn-gekomen-zijn van een nieuwe mens, die naar God geschapen is in alle werken, welke goed zijn, omdat zij in God gedaan worden.

Ziedaar, geliefden, in korte woorden u de troost voor ogen gesteld, die u uit uw doop putten moet. Niet alsof dit in het water des Doops op zichzelf ligt, alsof dat water zulke grote dingen zou kunnen doen, als: vergeving van zonden schenken, benevens gerechtigheid des levens. Het water doet in het geheel niets, en in het water is ook niets te vinden van al deze geestelijke goederen. Christus' bloed en Geest doen het, en het Woord betuigt het ons op het duidelijkst, dat Christus' bloed en Geest dit doen; maar het water heeft Christus bevolen, dat het ons zij tot een teken en zegel, dat boven voor de troon der genade onze ongerechtigheid van ons weggenomen en de gerechtigheid des levens ons toegerekend en geschonken wordt in de Doop.

Nu zit echter de Wederdoper of de Baptist in van onze aller hart verscholen; in van onze aller hart zit die eigendunk, die dwaasheid, dat wij eerst de vrucht willen zien, voor dat er gezaaid wordt, dat wij eerst de boom willen hebben en dan het zaadje, waaruit de boom voorkomt. De Apostolische woorden van onze tekst willen wij niet graag in onze harten laten opkomen, want wij zijn zo eigengerechtig, dat wij alles omkeren en verdraaien wat God naar de raad van zijn zaligheid recht geschapen heeft. Evenals de volwassene het niet gedachtig is, dat hij eenmaal onder moedershart gelegen heeft als een ongevormde klomp en door het hartsbloed der moeder gevoed en geformeerd is geworden, zo min zijn wij het gedachtig, dat het Woord Gods alles daarstelt, en wij zouden de woord de van de Apostel "in de doop" nog wel willen laten gelden, indien wij als volwassenen gedoopt waren. Dat komt daarvandaan, dat wij wat bijzonders willen zijn, en het moet wat bijzonders zijn, wat met ons geschiedde; wat echter dat bijzondere voortbracht en daarstelde, te weten het Woord, dat vergeten wij, omdat wij niet weten willen, dat wij, wat wij zijn, door het Woord zijn. Het Woord evenwel eerst, en dan de gevolgen van het Woord: daarom de doop eerst, en daarna de gevolgen van de doop. God de Heere echter schrijft brieven van een eeuwig erfdeel, eer wij nog geboren zijn, hecht ze aan de wand van ons hart bij onze geboorte, en bezegelt ze bij onze doop. Zullen wij nu, omdat deze brieven eerst dan leesbaar voor ons worden, wanneer wij in lichaams- en zielsnood, in aanvechting, kruis en tegenspoed komen, het beter willen weten dan God, en beweren, dat Hij dezelve eerst dan had moeten schrijven, als wij in de nood geraakten? Is het dan voor ons, als wij in zondenood komen, niet een verrassende vondst, om te lezen: *"Ik heb u gekend van moederslijf aan; van eeuwigheid heb Ik u liefgehad; dit heb Ik aan uw lichaam alreeds verzegeld in de Doop, waarmee u naar Mijn bevel gedoopt zijt"?*

II.

Doch voor ditmaal genoeg van de troost, welke u uit uw eigen doop kunt putten; daarvan zal de Gemeente Gods een eeuwigheid lang onderling veel hebben mede te delen. Laat ons nu onderzoeken de troost, welken wij uit de doop der jonge kinderen, der kinderen der Gemeente, kunnen putten.

De duivel werpt tegen de kinderdoop allerlei twijfel in het hart, en er zijn er maar al te velen, die aan zulke twijfel in hun hart plaats geven. Men ontziet zich niet de geschiedenis met de leugen in het aangezicht te slaan met te zeggen, dat de eerste Christelijke Kerk niets van de kinderdoop geweten heeft, terwijl men toch zeer goed weet, dat Justinus de Martelaar, die ten tijde van de Apostel Johannes geboren werd, betuigt, veel oude Christenen te hebben gekend, die als jonge kinderen gedoopt waren.

Maar al is de een bedenking weerlegd, zo heeft men weer een andere. Dat is de ondank, waarmee het vlees Gods goedertierenheid beantwoordt. De jonge kinderen moeten niet aan de moederborst gelegd worden, omdat zij nog niet aan de moeder kunnen geloven; zij moeten eerst tot hun verstand gekomen zijn! Maar vanwaar is dan het verstand in zijn ontwikkeling, vanwaar de levenskracht, de wasdom, de liefde tot de moeder, zo niet juist uit de moedermelk? En van waar hebt u dan uw wedergeboorte, uw geloof, indien niet uit het Woord?

"Maar", zo zegt men, "de kinderen verstaan er niets van, zij kunnen niet geloven." Moet dan God op uw geloof wachten met de doop, laat u dan vrij elke dag opnieuw dopen; maar waarom hebt gij u nog nooit grondig voor God verootmoedigd, om met een verbrijzeld hart te bekennen, dat, al hebt u ook al het geloof gehad, u nog nooit recht geloofd hebt? Want wie recht gelooft, die gelooft niet als een vrome aan God, maar als een goddeloze en verlorene, die weet ook niets van zijn geloof, maar alleen van de genade van Jezus Christus. En deze genade, zou die niet op de jonge kinderen komen? De Heere heeft toch gezegd: "Laat de kinderkens tot Mij komen." U antwoordt: "Ja, de Heere zegende hen, maar Hij doopte ze niet." Zo moet dan datgene, wat de Heere zegent, niet met het zegel van die zegen bezegeld worden?

U zegt al weder: Filippus sprak immers tot de kamerling, toen deze de doop begeerde: "Indien gij van harte gelooft, dan is het geoorloofd."

Goed zo! en Filippus zegt daar geheel hetzelfde, wat de Heere tot zijn discipelen zeide: "Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult u in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan"; en net zo sprak Hij van de zuigelingen en kinderkens, die Hij in zijn armen nam en aan zijn hart drukte: "Derzulken is het Koninkrijk Gods." Dit is dus van hart geloven: *Het Koninkrijk Gods ontvangen als een kindeken*; en wie het niet zo ontvangt, die zal er gewis niet inkomen.

Wat mij persoonlijk betreft, naar de genade Gods, die op mij is, geef ik in een huisgezin, waar volwassenen en heel jonge kinderen zijn, dikwijls met mijn geest de voorkeur aan de zuigelingen en kindertjes. En dat waarom? In de volwassenen zie ik, ondanks de erkenning, dat ik uit God ben, zekere tegenstand tegen de genade leven en zich bewegen, en wel met allerlei arglistigheid en streken van de hoogmoed der eigengerechtigheid, daarmee staat de mens God in de weg. Dat is evenwel bij de kindertjes zo niet. Daarom welgelukzalig, die de God van alle genade dankzegt, dat Hij Zich over hem als over een kindeken ontfermd heeft, ja, Zich over hem ontfermd heeft als over een afgedreven lichaamsvrucht. Het bloed en de Geest van Christus, die het aan ons in de eerste kinderleeftijd in de doop bezegelen, dat wij afgewassen zijn van al onze zonden, werken ook, waar en wanneer zij willen, dat er geloof en wedergeboorte, waarachtige bekering en gerechtigheid des levens aan de dag komen, ja, zo gewis aan de dag komen, als zij in de Doop, ofschoon er niets van gezien wordt, de dopelingen dat alles toerekenen en schenken, wat in de hemel der hemelen voor de verlorenen en de in de dood liggenden alreeds bereid is vóór hun geboorte, op Golgotha, ja, van eeuwigheid. Wat daarvan zal gezien worden, blijve in de handen van de eeuwige Ontferm er, Die juist dat zalig maakt, wat het vlees voor verloren heeft geacht.

En nu ziet hier de troost voor u, die kinderen hebt, maar er niets ziet opkomen; hier de troost voor u, Gemeente Gods, voor uw zaad. Gij, die met God worstelt om de bekering van uw kinderen, en ook daarbij opzucht: "Gedenk niet de zonde mijner

jonkheid", o, neemt toch de leer ter harte, welke God in zijn grote barmhartigheid van de Doop geopenbaard heeft!

De een onder u heeft een deugdzaam kind, dat zich goed gedraagt, maar het is tot hiertoe dood in zijn zonden, toont ook nog hoegenaamd geen spoor van bekering; de ander onder u heeft een goddeloos kind, dat de ouders grijze haar geeft! Wat moeten nu deze dode kinderen?

Ach, mijn zwakke hart vraagt ook menigmaal zo, wanneer ik de kinderen der Gemeente onderricht. Blijven wij daaraan gedachtig op Wiens Naam zij staan, en houden wij aan met bidden en smeken tot de almachtige Heiland en grote Ontfermer. Gaan de kinderen verloren in hun onbekeerden staat, God heeft het Zijne gedaan, Hij heeft hun alles gegeven.

Ook u, volwassenen, komen niet allen in de hemel; God zal nochtans goedertieren en rechtvaardig blijven.

Maar wij, Gemeente, hebben grote en dierbare beloftenissen voor ons en voor ons zaad. Immers de Heere God in de hemel heeft het gezegd: "Ik wil uw God zijn en uws zaads God na u, dat is Mijn verbond, een eeuwig verbond", en dan behaagt het Hem wel eens aan menige ouders, die bekommerd zijn om het eeuwige heil hunner kinderen, met macht toe te roepen: "Al uw kinderen zullen van den Heere geleerd zijn", en: "De vrede uwer kinderen zal groot zijn", en: Wie is de man, die de Heere vreest? Hij zal hem onderwijzen in de weg, die hij zal hebben te verkiezen; zijn ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beërven."

Van dit verbond gaf Hij aan ons en aan ons zaad een teken en zegel in de besnijding van Christus, dat is, in de heilige Doop.

Dat de Doop even hetzelfde Sacrament is als de Besnijdenis, en in de plaats der Besnijdenis gekomen is, blijkt ten volle uit onze tekstwoorden. Dat men dit niet zien kan, is niet de schuld der Kerk. Terwijl immers Paulus in deze woorden de besnijdenis, die met handen geschiedde, bepaaldelijk verwerpt, zo doet hij dat juist daarom, omdat de doop in haar plaats gekomen is. Het Sacrament, de verborgenheid, bleef evengelijk; de *vorm* slechts veranderde.

Het Sacrament, zeg ik, bleef hetzelfde; immers wie besneden werd, was, voor zover hij in waarheid besneden was, in Christus besneden; de zodanige ging met Christus in de dood en in het graf; het vlees was afgesneden en met het vlees alle wandel naar het vlees; en het woord: "Ik zal uw God zijn", wekte de besnedene op tot een nieuw leven der gerechtigheid en der kracht in de Heere HEERE, juist nu, waar het met hem een afgesneden zaak was geworden. Geheel hetzelfde geschiedt er in de Doop. Dat zegt de Apostel in onze tekstwoorden.

Wij echter worden niet meer besneden, maar gedoopt. De besnijdenis was immers alleen voor de knaapjes, voor hetgeen mannelijk was; dat is een beeld van het Lam voor de zonde, hetwelk een mannetje moest wezen, een beeld Desgenen, van welke Jesaja zegt: zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God; en evenzo: "Uw Maker is uw Man." Ook was de besnijdenis een bloedige handeling, en was het vergoten bloed een beeld van het bloed van Christus tot vergeving der zonden. Sedert Christus daadwerkelijk zijn bloed voor onze zonden heeft vergoten, heeft al het overige bloedvergieten een einde. Nu giet Hij echter Zijnen verworven Geest uit op alle vlees, op vrouwen zowel als op mannen, want immers wij zijn allen één in Christus. Hij giet water uit op het dorstige, en stromen op het dorre, opdat de wildernis zij in des Heeren ogen een gewaterde hof. Zo is dan het Sacrament één en hetzelfde; de vorm thans is

overeenkomstig de vervulling aller beloften. De dopelingen der Gemeente moeten evenwel jonge kinderen zijn, evenals tot de besnijdenis kinderen, van acht dagen oud, zijn genomen geworden, dat was dus op een dag des levens, overeenkomende met de dag der opstanding van Christus.

Waren destijds de jonge kinderen de Heere niet te jong, om van Zijnentwege het zegel van zijn eeuwig verbond te ontvangen, zo moge hij voor zich toezien, die thans de Heere in de weg staat met te beweren: zij zijn nog te jong. De Heilige Geest laat het ons aanzeggen door Christus' Apostelen: "Uwe kinderen zijn heilig." Hoe zijn zij heilig, indien niet daardoor, dat zij in Christus geheiligd zijn! Wat zo in Christus geheiligd is, bijgevolg in het verbond Gods en in zijn Gemeente behoort, is van Godswege gerechtigd het teken en zegel van dit verbond te ontvangen. Ja, het kind is niet alleen gerechtigd, maar het moet dit zege hebben, het mag aan hem volstrekt niet worden onthouden, en dat uit kracht van Gods bevel: "Alle ziel, die niet besneden wordt", wie dus het Sacrament voor de jonge kinderen zowel, als voor zich veracht, "diens ziel zal uitgeroeid worden uit zijn volk."

Daarom, u volwassenen, laat het u tot een staf in de hand zijn, en laat de duivel u deze troost niet ontroven: dat u dus, van moederslijf aan, in de doop het teken en zegel van Godswege hebt ontvangen, dat Hij u een genadige God zijn en blijven wil. Het spore u echter daartoe aan, om toch aan elke heerschappij der zonde de dienst op te zeggen, en u gans en al met lichaam en ziel te begeven onder de heerschappij van deze genade, welke u riep tot de erve der heiligen in het licht, toen u haar nog niet kende. Het wekke u op, u ouders, om bij de Heere aan te houden dat Hij zodanige belofte, waarvan u teken en zegel aan uw kinderen ontvangt, bij uw kinderen moge waarmaken en vervullen.

Gij kinderen echter, u jongelingen en jonge dochters, die nu tot uw verstand zijt gekomen, weet het, dat u in uw doop het eigendom van God en van Christus geworden zijt, dat u met de Geest der genade in deze doop verzegeld zijt. Daarom, voor zovelen u nog in de slaap uws doods ligt, zo waakt op uit de strik des duivels, buigt uw knieën in het verborgene, en bidt aldus: "Ach, mijn Heere en Heiland, als ik zo blijf, gelijk ik thans nog ben, zo ben ik verloren, want ik heb geen hart voor uw genade, van welke ik verneem, dat u die alreeds in mijn jeugd aan mij hebt willen verzegelen; maak u mij zo, als ik zijn moet; bekeer u mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt mijn God."

De God van alle barmhartigheid, Die ons niet alleen zijn woord gegeven heeft, om ons zijn genade te openbaren, maar ook nog, ten einde onze zwakheden te hulp te komen, de zegelen en onderpanden van zijn eeuwige genade geeft, hebbe door zijn Heilige Geest in van onze aller harten gewerkt, om Zijns lieven Zoons wil, dat wij Hem de eer geven voor alles, wat Hij voor ons en aan ons gedaan heeft en doet tot onze eeuwige verlossing; dat wij het toch geloven, dat Hij de Eerste en de Laatste is; dat wij het zoeken in zijn woord en bevel, en niet in onze vroomheid. Zo zij aan des duivels rijk aan alle zijden afbreuk gedaan, en zij gekomen het Rijk van onze grote Koning, Die voor ons en ons zaad als een klein Kindeken in de kribbe lag, en Die besneden werd ten achtste dage. *Hij hebbe de Gemeente en haar zaad gedoopt met de Heilige Geest en met vuur!*

AMEN.

124. Romeinen 6:3-4

(Een andere leerrede over de Heilige Doop)

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 12 Augustus 1849, 's voormiddags. In het manuscript staat daarboven: "Een andere leerrede over de Heiligen Doop"; terwijl wij ook daar de bemerking vinden "Op 19 Augustus nogmaals gepreekt over Rom. 6:4." Gezongen werd: Lied 78:1 - 3 Lied 79:1 - 3; Lied 79:5. (Zie Naschrift blz. 75?. Zij verschenen, in het Nederduits vertaald, 1850 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 2 van het 5. Twaalfal. Hoogduitse uitgave, zie Noot op blz. 45. -Bij de preek, gehouden op 19 Augustus, werd gezongen: Psalm 34:8, 9 Lied 38:9 (Zie Naschrift blz. 77). Psalm 119:76. Op 12 Augustus 's avonds werd gezongen: Psalm 115 2, 3, Psalm 65:2.

De prediking van de vorige Zondag over de Heilige Doop heeft bij menigeen haar werking gehad. Zo is weer gebleken, hoe waar de woorden des Heeren zijn: "Mijn Woord zal niet ledig wederkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend." (Jesaja 55: 11)

Bij anderen echter hebben de vogelen des hemels het goede zaad opgegeten; bij sommigen is het zaad in steenachtige plaatsen gevallen, bij sommigen onder de doornen. Van degenen, die onder de doornen gezaaid zijn, zegt de Heere: Deze zijn het, die het Woord horen, en de zorgvuldigheden van deze wereld en de verleiding des rijkdoms en de begeerlijkheden, omtrent de andere dingen inkomende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar (Markus 4:19). De zaaier zal weliswaar voortgaan met te zaaien; evenwel moet ik menigeen doen opmerken, dat de zaaier slechts zolang zal uitgaan om te zaaien, als de lankmoedigheid Gods aanhoudt; en dat deze lankmoedigheid Gods een ieder uwer tot bekering aanmaant, en dat zo veel te meer, omdat menig uwer denkt, dat hij de bekering niet meer nodig heeft. Daarom hebt u allen opnieuw acht te geven op een andere leerrede, die ik u thans over de Doop wens te houden.

Heden wil ik uw aandacht vestigen op hetgeen u reeds herhaaldelijk uit ons Doopsformulier hebt vernomen, dat de heilige Doop ons een teken en zegel is, dat wij herschapen, wederom geboren, zijn en geroepen, de enige God, Vader en Zoon en de Heilige Geest, voor onze waarachtige en levenden God te erkennen en te belijden, Hem alleen in allen nood aan te roepen, en als gehoorzame kinderen te leven; dat deze nieuwe schepping zulks met zich brengt, als in deze twee stukken bestaande: *Eerstelijk, dat wij, uit een waarachtig berouw en leedwezen over onze zonden, ons verstand en onze begeerten verloochenen en aan de wil van God onderwerpen, en alle zonden van hart haten en vlieden; vervolgens ook, dat wij beginnen lust en liefde te hebben om naar de wil van God in alle heiligheid en gerechtigheid te leven.* Cath. Z.33.

Deze leer is overeenkomstig de Heilige Schrift, en moet daarom niet alleen door ons gehoord worden, maar zij moet ook bij ons waarheid des levens zijn, zodat onze handelen wandel, innerlijk en uiterlijk, daarmee in overeenstemming zij; want waar deze dingen niet zijn, waar men niet begint lust en liefde te hebben, om in alle heiligheid en gerechtigheid te leven, en uit waarachtig berouw en leedwezen over zijn

zonden, zijn verstand en zijn begeerten te verloochenen, daar ziet het er, trots al het voorgeven van genade, treurig uit.

Wij beleven een ernstige tijd. Dat Gods vier zware oordelen over de wereld gekomen zijn, is openbaar. De pestilentie woedt verschrikkelijk in het rond, de lucht is zwanger van dood en verderf. De stad, waar ik lange tijd woonde, zit voor een tiende deel in rouw gedompeld. Gods straffende hand slaat aldaar niet alleen de mensen, maar ook zelfs het gevogelte.

"Ontwaakt!" roept ons die stem toe. De wereld gaat voorbij met haar begerlijkheid; de Heere komt, en zijn heilige engelen met Hem. Hij zal oordelen naar dat wij bij ons leven gehandeld hebben. Wij zullen voor Hem niet bestaan, indien handel en wandel niet waarlijk in overeenstemming zullen geweest zijn met onze belijdenis. Welaan, wie neemt het ter harte? Die verneme juist de leer van zijn doop, hoe hij zal kunnen ontvlieden de oordelen, welke over allen, die het Evangelie ongehoorzaam en der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, alreeds zijn losgebroken en losbreken zullen; hoe hij zal waardig gevonden worden, om te staan voor de Zoon des mensen; hoe hij daartoe komen kan, dat zijn handel en wandel in overeenstemming zij met de belijdenis en de leer van Christus.

Tekst: ROMEINEN 6: 3,4.

Weet u niet, dat zo velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Deze Apostolische woorden hebben een tweevoudige strekking, gelijk het Woord Gods immers een tweesnijdend zwaard is, dat links en rechts, of wel naar boven en naar beneden snijdt. Zij beantwoorden de vraag, of wij in de zonde zullen blijven, opdat de genade te meerder worde, en stellen het ons voor ogen, wanneer en hoe wij der zonde afgestorven zijn. Zij snijden de overmoed van het vlees en alle lichtzinnige gedachten af, die met betrekking tot de genade in het hart des mensen opkomen, alsof men door de genade zou zalig worden, zonder dat handel en wandel daarmee overeenstemmen. Zij stoppen de mond aan alle vijanden en lasteraars der genade; den oprechten evenwel wie het daarom te doen is, dat hun werk in waarheid zij, leggen zij de grond als van saffieren, en sporen hen aan om bij de genade te blijven.

Wanneer de Apostel in dit en in het vorige hoofdstuk van zonde spreekt, dan bedoelt hij niet maar deze of gene ondeugd of misdaad, deze of gene hartstocht, nee, hij noemt "zonde" het bedenken en drijven, de overleggingen en de gezindheid, de toestand en het gehele werken desgenen, die nog in Adam gevonden wordt; bijgevolg is in het woord "zonde" allerlei ondeugd en hartstocht mede opgesloten. En spreekt de Apostel van de genade (bijvoorbeeld in het vorige hoofdstuk), dan meent hij daarmee niet maar alleen de zondevergeving, nog veel minder een ogenblikkelijk bekwaam-gemaakt-worden tot het goede, maar het weder-op-genomen-worden door de mens Christus Jezus in de gemeenschap Gods, en het deel-hebben aan alle goederen, welke uit kracht van deze gemeenschap toegereikt en meegedeeld worden.

Door "zonde" bedoelt dus de Apostel de gehele vijandelijke houding en gezindheid jegens God, alsmede de handel en wandel, die tegen zijn Wet indruist, en welke ons, als de nakomelingen van de van God vervreemden Adam, eigen is; en door "genade" de algehele herstelling van de gezindheid zowel, als van de handel en wandel van een van God vervreemde mens, zodat hij door de eeuwige barmhartigheid Gods in

Christus Jezus weer voor God zo gesteld is en zo wandelt, als Adam in het paradijs voor zijnen val.

Het eerste noemt hij zonde, omdat daarbij alles geschiedt buiten de gemeenschap met God, en alles door de mens wordt uitgedacht en uitgewerkt in de toestand van een volkomen vervreemd-zijn van God; het tweede noemt hij genade, omdat daarbij alles door God wordt uitgedacht en uitgewerkt bij en in de tot God wedergebrachte mens, zonder dat die mens iets daartoe bijdraagt.

Van deze genade, welke heerst door gerechtigheid tot het eeuwige leven door Jezus Christus, onze Heere, had de Apostel geweldige dingen gepredikt; ook gijlieden hebt geweldige dingen daarvan gehoord. Ook de voorgelezen tekstwoorden houden u geweldige dingen van deze genade voor.

Maar nu bid ik u, alsof Christus door mij bade, dat een ieder zich de ernstige vraag ter zelfbeproeving voorlegge: Is dat bij mij waarheid, wat de Apostel hier uitspreekt? Ben ik der zonde, ben ik aan de ouden toestand in Adam afgestorven? Wandel ik in nieuwigheid des levens, gelijk Christus uit de doden opgewekt is? Dit is des Heeren woord: "Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeien." (Joh. 7: 38) Zal dat bij u waar zijn, dan moet het een einde hebben met de toestand des doods; want wanneer stromen des levenden waters uit iemands buik vloeien, dan is er bij hem in waarheid een Koninkrijk, dat niet bestaat in woorden, maar in kracht; dan is er geen praten van genade, maar een verloochenen van zichzelf, een niet-liefhebben van de wereld en van hetgeen van de wereld is.

De Apostel houdt ons hier waarheden voor, die zeer zeker *in de toerekening* liggen, evenwel niet in zulk een toerekening, welke slechts in de verbeelding zou bestaan of welke in de lucht zweeft, maar welke zich in de werkelijkheid zal uiteten, welke in handel en wandel en in de gehele gezindheid des mensen zich zal openbaren, indien er maar geloof is.

Levende waarheden zijn het en geen dode; hetgeen in de toerekening waar is, is niet in die zin waar, dat God niet ook door middel van zijn door Christus verworven Geest in het leven zou roepen wat Hij een gelovige toerekent. Gelijk God scheiding gemaakt heeft tussen licht en duisternis, zo heeft Hij ook scheiding gemaakt tussen onze toestand in Adam en onze stand in Christus Jezus. Alleen, dat wij in waarheid hongeren en dorsten naar gerechtigheid, dat het ons om heiligheid te doen zij!

Dan gaat het daarom, dat wij het weten, dat wij het begrijpen, het erkennen en geloven, dat wij der zonde, dat wij aan de ouden toestand in Adam afgestorven, ja, er voor doodgemaakt zijn.

Wanneer is dat geschied? Ongetwijfeld is dit voor achttien eeuwen geschied. toen Christus stierf en begraven werd, toen gingen wij met Hem in zijn dood en in zijn graf. Maar wanneer heeft God in zijn barmhartigheid dit op ons toegepast? God heeft dit op ons toegepast in de Doop. In de Doop heeft God het op ons toegepast, dat wij, voor zoveel wij in gelijkheid van de van God afgevallen Adam daar staan, wij gestorven en begraven zijn in de dood en het begraven-zijn van Christus; en God heeft dit daartoe op ons toegepast, opdat wij in deze wereld zouden zijn gelijk de uit de dood verrezen Christus, nieuw geschapen in Hem, een mens in ware gerechtigheid en heiligheid, een mens, gelijk Adam was voor zijnen val, een mens, van welke God zou kunnen zeggen: "hij is goed, en zijn wandel is goed."

Zo heeft God het dan in de Doop op ons toegepast, dat wij in Christus Jezus alles zouden terughebben, wat wij in Adam verloren hebben; dat wij in Christus zouden hersteld zijn, evenals wij in Adam zijn verdorven geworden; dat wij met Christus de dood stierven, welke wij in Adam verdiend hebben; dat wij niet meer in Adam zouden wandelen in alle boze werken, maar in alle goede werken zouden wandelen in en met Christus, gelijk de verrezen Christus in alle goede werken is en leeft.

In de Doop heeft God op ons toegepast onze rechtvaardiging in Christus' dood en begrafenis, ten einde ons deelachtig te maken de heiligmaking des Geestes, die voor ons bereid is in Christus' opstanding. Deze heiligmaking des Geestes - neemt echter een genadige en barmhartige Vader niet minder op Zich, dan Christus het op Zich nam, om ons in zijn dood te rechtvaardigen van onze zonde, schuld en straf.

Dat is het, wat de Apostel in onze tekstwoorden heeft uitgesproken. Alle werk is daarin de mens weer uit de handen genomen, opdat het voornemen Gods met zijn Gemeente door Christus' hand vast bleve.

De Apostel heeft bij de gewichtige vraag: "Hoe moet het dan met de zonde? Hoe is men dan nu van de zonde af?" het oog op Christus en op de heerlijkheid des Vaders. Naar Boven dus en niet naar beneden moeten wij zien, en God bidden, dat het Hem behage ons de ogen open te houden, dat wij uitsluitend daarop zien. Door onze macht wordt niets volbracht. *Weet gij niet, schrijft hij, dat zo velen, als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn?* Het heeft de schijn, alsof hier sprake was van verschillende Dopen, alsof sommigen in Christus Jezus gedoopt waren, en sommigen niet. Dat is echter geenszins de bedoeling van de Apostel. Hij wil zeggen, dat alle degenen, die gedoopt zijn, in Christus Jezus gedoopt zijn; dat is: toen zij gedoopt werden, zijn zij uit de oude toestand van Adam en diens werken en dienst overgegaan tot Christus Jezus, overgegaan in zijn gemeenschap en dienst, zijn onder zijn banier gekomen, om zijn merkteken en Zijnen wapenrok te dragen, Hem te hebben tot hun enige Leraar, enige Hogepriester en enige Koning, tot hun volkomen Verlosser. Zij zijn in zijn machtige Verlossers hand gekomen, opdat zij door Hem verlost zouden zijn van hun zonden.

En zo zijt ook u gedoopt in Christus Jezus. Of het tot hiertoe waarheid bij u is of niet, daar kan ik niet naar vragen. Bij God staat de zaak zo; gelijk ook Paulus aan de afvallige Galaten schrijft: "Gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus; want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan." (Gal. 3:26, 27)

Het is hiermede zoals met de landweer, wanneer die gekleed wordt; dan hebben de mannen, die tot de landweer behoren, opgehouden datgene te zijn, wat zij voor de inlijving waren. Zij zijn dan naar koninklijke wijze gekleed, hebben als het ware in die kleding de koning aangedaan, om nu te vergeten hun eigen huis, om nu uit en in te trekken naar des konings bevel; zij worden ook door de koning van alles voorzien en verzorgd; hun zaak is: te gehoorzamen, al het overige is zaak des konings.

Niemand zal deze waarheid kunnen ontkennen, dat een ieder van ons gedoopt is in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes: zo zijn wij dan in Christus Jezus gedoopt. De zaak gaat zeer eenvoudig in haar werk, evenals de inlijving en kleding der landweermannen, maar groot is de verborgenheid, die daarin ligt opgesloten.

Daar wij dan in Christus Jezus gedoopt zijn, zijn wij in zijn dood gedoopt. Dat wil zeggen: toen Christus stierf, stierf Hij niet voor Zich; toen Hij stierf, stierf Hij der

zonde, eens voor altijd. Adam met al zijn werken ging in het lichaam van Christus in de dood, toen Christus aan het kruis stierf. Dat is nu van Godswege op ons toegepast geworden in de Doop; toen is er op ons toegepast, dat onze oude mens met al zijn werken in de dood gegaan is.

Onze oude mens, dat zijn wij, zoals wij leven, ons bewegen en zijn, afgescheiden van de gemeenschap met Christus. Als zodanigen echter heeft Christus ons in Zich willen opnemen, toen Hij zonde gemaakt werd voor ons. Dewijl wij dan nu in zijn dood gedoopt zijn, zo zijn wij in waarheid in onze doop als een oude mens met Hem in het graf Zijns doods gekomen, zijn derhalve met Hem geheel der aarde gelijk gemaakt geworden, en is dus naar geest de vloek over ons vervuld: "Aarde zijt gij, en tot aarde zult gij wederkeren." Dit is nu echter in de Doop niet in werkelijkheid geschied; in werkelijkheid is het geschied in Christus' dood en begrafenis; in de Doop is dit alles krachtens toe-eigening geschied, dat wil zeggen, God heeft op deze wijze deze weldaad van Christus op ons toegepast. Zulk een toe-eigening, die van Godswege ons toekomt in de Doop, moet haar gevolgen hebben, moet haar vrucht dragen.

God heeft zijn Zoon niet laten sterven en begraven, opdat Hij door de banden des doods en der hel zou gehouden worden, dat Hij dood in het graf zonde blijven liggen; veelmeer heeft de Zoon van God met zijn dood en zijn begrafenis denk Vader verheerlijkt daardoor, dat Hij, als zonde en vloek voor ons, in het lichaam Zijns vleses, de oude Adam met al zijn werken tot stof, tot niets heeft gemaakt, en hem zo voor de duivel onbruikbaar heeft doen worden. Zoals dan de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus als Vader verheerlijkt is, zodat Hij alleen recht en gelijk heeft in zijn woorden, zo heeft ook de Vader, door zijn heerlijkheid, door de heerlijkheid van zijn liefde en Zijns Naams, door zijn Geest de Zoon wederom verheerlijkt; Hij heeft Hem de wegen des levens bekend gemaakt, heeft Hem uit doden opgewekt, zodat Christus niet meer sterft, maar Gode levende is, eeuwiglijk.

Daar nu de oude mens met zijn werken door Christus gedood en met Hem aan de aarde gelijk gemaakt, dus tot "aarde" gemaakt is, zo is door Christus de grond gelegd, waarop een nieuwe schepping kan bestaan, uit doden te voorschijn geroepen door de grondeloze barmhartigheid en liefde des Vaders, een nieuwe schepping, die in Christus Jezus heerlijk prijkt in het sieraad, in de bloesempracht en in de rijke vrucht van zijn verworvene gerechtigheid en heiligheid.

Heeft nu de Vader in de Doop deze weldaad van Christus ons toegeëigend, dat wij, als oude mens, met al onze ongodelijke werken, met Christus, zonde en vloek voor ons zijnde, gestorven en in zijn dood met de aarde zijn gelijk gemaakt, en zo met Christus aan het oude bestaan van Adam ganselijk gestorven zijn: zal Hij het dan bij deze weldaad laten blijven? nu Hij door Christus ons een genadig Vader is geworden, ook een trouw en liefhebbend Vader, en Hij nu op de troon zit, aangedaan met al zijn Vaderlijke liefelijke heerlijkheid, welke is "de Heilige Geest met Diens ganse vrucht": zal Hij nu niet ook met deze heerlijkheid ons bekleden, dat wij ook in waarheid als zulk een nieuwe schepping voor Hem staan en voor Hem bevonden worden, ook wandelen, inwendig en uitwendig, in al zodanige werken, die met zulk een Vaderlijke schepping overeenkomstig zijn, welke Hij geschapen heeft in Christus Jezus, toen Hij Hem uit (de) doden te voorschijn geroepen heeft, naar de eeuwige raad van zijn genade en van zijn wil, ten einde volheid van vreugde te hebben voor zijn Aangezicht en liefelikheden aan zijn Rechterhand eeuwiglijk en altoos?

Ik heb gevraagd, gevraagd met een op God vertrouwend gemoed, en de Apostel zegt "ja" op mijn vraag.

Ja, God heeft deze weldaad van Christus in de doop ons toegeëigend, opdat, gelijk Christus opgewekt is van (de) doden door de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens zouden gewandeld hebben.

Dit moeten wij dus weten, dat daar God de Vader zijn Christus uit een smadelijke dood heeft uitgerukt, nadat de Zoon door zijn dood God weer tot God gemaakt en Hem de gerechtigheid had aangebracht, waardoor Hij ons weer een genadige, een verzoende Vader geworden is, God de Vader zijn Zoon ook eer, heerlijkheid en een nieuw leven gegeven heeft; en dat Hij ons met zijn Zoon, Die ons leven is, dit leven heeft deelachtig gemaakt, opdat ook wij, uit de dood met Hem uitgerukt en in het nieuwe leven van Christus gesteld zijnde, in dat leven door zijn heerlijkheid, door zijn liefde, door de mededeling Zijns Geestes volharden zouden en niet wederom in de dood van Adam terugvallen.

Weten moeten wij, dat de God en Vader dit alles ons toegeëigend heeft, toen wij gedoopt zijn geworden in de naam van de Drie-enige God, dus gedoopt zijn geworden in Christus Jezus.

Dat zulk een wandel in nieuwigheid des levens geen zaak van onze kracht is, geeft de Apostel duidelijk genoeg te verstaan met de woorden: "*door de heerlijkheid der Vaders.*" Het komt hier op deze vraag aan: of wij volharden zullen in de zonde, in de ouden toestand van Adam en zijn werken, wanneer wij onze gerechtigheid buiten onszelf en onze heiligmaking niet uit en bij onszelf zoeken. En daarop is het antwoord: Nee, wij zijn het oude bestaan van Adam afgestorven in Christus' dood, en dit is in de doop ons toegeëigend; ja, toen heeft de Vader deze weldaad ons toegeëigend, opdat wij aan dat nieuwe leven van Christus, - waartoe Hij is verwekt geworden bij zijn opstanding, - deel zouden hebben; en dat wij in dit nieuwe leven zullen volharden, daarvoor is *de heerlijkheid van onze Vader* in de hemelen onze borg: die zal het doen.

Deze waarheid van de leer des Doops is eerst in de tijden der Reformatie weer op de kansel gekomen; later werd zij weer verdonkerd door wederdoperse gevoelens en beschouwingen, waarbij men meer waarde hecht aan hetgeen bij de mens wordt waargenomen, dan aan hetgeen God doet; of ook wel door zodanige beschouwingen, volgens welke men de Doop voor niets meer heeft willen laten gelden dan voor een handeling, waardoor men uiterlijk lid der Christelijke Kerk werd. Uit de tijd der Reformatie echter dagtekent ons schone Doopsformulier.

Dit wijkt evenwel in zover van de zienswijze der Lutherse Kerk af, dat deze werkelijk voor "de wedergeboorte" gehouden heeft, hetgeen meer is dan wedergeboorte, namelijk de toe-eigening, de toekenning en bezegeling Gods, waaraan de wedergeboorte zelf kan voorafgaan, maar waarop zij ook volgen kan. Wij zien bijvoorbeeld, hoe Cornelius en zijn huis, mitsgaders zijn vrienden, eerst de Heilige Geest ontvingen en daarna gedoopt werden, terwijl daarentegen die twaalf mannen te Efeze, van wie Lukas ons bericht (Handel. 19), eerst door de oplegging der handen van Paulus de Heilige Geest ontvingen, lange tijd nadat zij door Johannes of diens discipelen op de naam van de Heere Jezus waren gedoopt geworden.

De waarheid van deze leer, dat de Doop ons roept tot een nieuw leven, had men intussen zelfs in de tweede en derde eeuw nog zodanig in het geheugen, dat zij, die toen uit het Heidendom bekeerd werden, hun doop uitstelden tot na hun huwelijk of

tot in hun hoogste ouderdom, natuurlijk om deze reden, omdat zij nog lang in de zonde volharden of hun eigen wil doen wilden, zich inmiddels op hun eigen manier heiligende. Zo waren er wederom anderen, die de doop hunner kinderen uitstelden; zij hielden God voor een harde Heer, Die maaien zonde, waar Hij niet gezaaid had, en wilden daarom zulk een verplichting voor hun kinderen niet op zich nemen, dit moesten de kinderen zelf maar doen, wanneer zij tot jaren van onderscheid gekomen waren.

U hebt de Apostolische waarheid van de Doop opnieuw vernomen. Nu is het de vraag: bij wie zijn deze dingen waarheid?

Ik kan verschillend daarop antwoorden.

Vooreerst zijn deze dingen waar bij God en waar in Zijn woord; opdat deze dingen nu ook bij u waar mogen zijn, daartoe wordt u gepredikt en betuigd de boete, de bekering tot God, en dat u waarachtige werken der bekering doet, of: de bekering tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus. God laat zijn zon schijnen, al is het ook, dat menigeen in de duisternis blijft zitten; Hij geeft zijn regen, als is het ook, dat menigeen die niet opvangt; en de zaaier heeft zijn zaad uitgestrooid, al is het ook, dat er vrij wat van gevallen is op de weg, op het steenachtige of onder de doornen.

Waak op, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten!

AMEN.

125. Hebreëen 1:1-2

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 26 Augustus 1849 's voormiddags. Gezongen: Lied 70:1-3 (zie Deel III, blz. 386) Lied 3:1 en 2 (zie Deel 11, blz. 493); Psalm 81:11 12. (Zie de Aantekening over de uitgaven in het Nederduits en Hoogduits: het Naschrift, blz. 77) Des avonds werd gezongen Psalm 96:8 en 9; Psalm 125:4. Tekst onbekend.

Veel uitspraken uit de Brief van Paulus aan de Hebreëen zijn u bekend, mijn Geliefden, en zijn u ook duidelijk; wat Paulus ondertussen met het eerste hoofdstuk van deze Brief eigenlijk bedoelde, zal velen van u wel niet zo duidelijk zijn; daarom wil ik in dit morgenuur, zij het ook in korte opmerkingen, u het doel van de Apostel met dit eerste hoofdstuk ontvouwen, door u de eerste twee Verzen uit te leggen.

Het is een hoogst gewichtige waarheid, welke onze Catechismus in het Antwoord op de 30ste Vraag mededeelt: *"of Jezus moet geen volkomen Zaligmaker zijn, of die deze Zaligmaker met een waar geloof aannemen, moeten alles in Hem hebben, wat tot hun zaligheid nodig is."* De Vraag zelf echter luidt aldus: *"Geloven dan die ook aan de enige Zaligmaker Jezus, die hun zaligheid en welvaart bij de heiligen, bij zichzelf, of ergens elders zoeken?"*

Dat deden de Hebreëen, aan wie de Apostel deze Brief schreef, want zij zochten hun zaligheid en welvaart bij de engelen. Ofschoon zij het Evangelie van de genade gehoord, hetzelfde ook omhelsd en de zaligmakende werking daarvan aan hun hart ondervonden hadden, zo ontbrak hun toch de moed, om hun welvaart en zaligheid alleen bij de Heere Jezus te zoeken, en het op zijn genade te wagen en te laten aankomen; want naast deze enige Middelaar Gods en der mensen zagen zij naar bijmiddelaars om, die voor hen mochten intreden bij God, en deze bijmiddelaars waren de engelen. Deswege houdt de Apostel Paulus hun de ganse heerlijkheid van de Heere Jezus voor, opdat zij met een waarachtig geloof aan deze Heere zich volkomen zouden overgeven, en hun welvaart en de zaligheid hunner zielen uitsluitend op Hem zouden bouwen.

Uit dit korte overzicht moet het u aanstonds duidelijk zijn, dat dit hoofdstuk voor ons een schat van lering, van terechtwijzing en van vertroosting bevat; want er is niemand onder ons, die daarvan geheel rein is, dat hij zijn zaligheid en zijn welvaart (al ware het ook slechts nu en dan) niet bij zichzelf zoekt, en juist daar, waar het heil en de zaligheid niet te vinden zijn. Ook is er niemand onder ons, wie het niet onophoudelijk ter bemoediging moet worden gepredikt: dat Jezus ons zalig maakt van onze zonden, en dat bij geen ander enige zaligheid of heil te zoeken en te vinden is.

Tekst: HEBREEËN 1:1 en 2.

"God, voortijds veelmalen en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de Profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon; Welke Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welke Hij ook de wereld gemaakt heeft."

"God heeft gesproken, " schrijft de Apostel. Dat is reeds vooraf zeer troostrijk, als men gebukt gaat onder het gevoel, dat men in zichzelf verloren is, en dat God Zich verschrikkelijk vertoort beide over de aangeboren en de werkelijke zonden, en dat

Hij die, door een rechtvaardig oordeel, tijdelijk en met de eeuwige verdoemenis moet straffen. Wanneer men God door zijn zonden vertoornd heeft, en er een dof stilzwijgen om ons heen en de hel slechts voor ons open is, en wij toch zo graag uit de hoge hemel een woord van God Zelf zouden horen: of er nog verlossing van schuld en straf, of er nog hoop op zaligheid voor ons bestaat, welk een grote troost is het dan, te vernemen: *"God heeft gesproken"*, van vrede namelijk; gesproken heeft Hij daarvan, dat er hulp, heil en verlossing voor de verlorene is; dat God hem niet wil vergelden naar zijn zonden, maar zijnen overtredingen wil genadig zijn; dat Hijzelf hem bij de hand wil vatten en hem leiden in zijn wegen en geboden. Want dat is het wat de Apostel bedoelt, dat God gesproken heeft: dat God de dood des zondaars niet wil, maar hem, ondanks al zijn zonden en zijn verwachting van eeuwige dood, de gewisse belofte geeft van zijn genade en van het eeuwige leven.

"God heeft voortijds tot de vaderen gesproken." Voortijds zijn er ook zulke geweest, die verloren waren en gebukt gingen onder de last van Gods toorn; zulken, die het zware juk der Wet niet konden dragen en zich daaronder belast en beladen gevoelden, die niet wisten hoe er toe te komen, dat zij rechtvaardig voor God mochten zijn; tot zulke heeft God gesproken, zoals Hij tot Adam sprak, toen Adam zich voor Gods stem achter de bomen verborg. toen immers heeft God reeds gesproken van genade en ontferming, en van een Vrouwenzaad, Dat der slang de kop vermorzelen zou.

Tot Zijn volk Israël, tot de vermoeiden en belasten, ook tot de wederhorigen en afvalligen, tot hen, die het al te erg gemaakt hadden, heeft God veelmaal gesproken. Juist dan, als het met hen een geheel verloren zaak was, als het met hen uit en voorbij was. Hij heeft ook op velerlei wijze gesproken, nu op de éne, dan op de andere wijze; in allerlei 'beelden zelfs, opdat zij Hem zouden begrijpen en verstaan, en het hart tot Hem uitga en bemoedigd worde, omdat Hij de armen en ellendigen goed is. Zo heeft Hij gesproken in de Profeten, als in Mozes, in David, in Jesaja, Jeremia en anderen, en altijd dezelfde waarheid, het eeuwige Evangelie: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel en uw zonden als een wolk. Keert weer tot Mij, want Ik heb u verlost" (Jesaja 44: 22). Zo heeft God in de Profeten gesproken, want Hij was in hen, zodat zij allen dezelfde getuigenis hebben afgelegd van Christus, de Wederoprichter, de Hersteller aller dingen, de Slangvertreder, het Lam Gods, geslacht voor onze zonden, zoals ook Petrus getuigt: "Van deze Christus geven getuigenis al de Profeten, dat een ieder, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door zijn Naam" (Hand. 10: 43) En: dat "de zaligheid in geen anderen is, en er ook geen andere Naam onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden." (Hand. 4:12)

Daarbij heeft God het niet laten blijven, maar *in deze laatste dagen heeft Hij ook tot ons gesproken*. De tijd van af de geboorte van Christus tot op de wederkomst van Christus ten oordeel heet bij al de Evangelisten "de laatste ure." Nog een weinig tijds, dan zal Gods toorn komen over alle ongelovigen en onboetvaardigen, en zullen zij geworpen worden in de eeuwige duisternis. Voor deze toekomstige toorn is bevreesd een ieder, die zich in zichzelf verloren voelt. toen echter de tijd vervuld is geworden, welke in Gods grote lankmoedigheid was voorbijgegaan, en de zonde meerder is geworden, is de genade veelmeer overvloedig geweest; toen heeft God ook tot ons gesproken; wederom gesproken van genade en vergeving van zonden, van eeuwig leven, en dat niet meer in een Profeet, maar in een Zoon.

Verlangt men nog meer om te weten, of God, boven in de hemel, gedachten des vredes heeft over een arme zondaar? Of Hij hem genegen wil zijn? Of Hij de boetvaardige alle zonden vergeven en hem in zijn eeuwige zaligheid opnemen wil?

Zijn hier dan nog bijmiddelaars, nog engelen of andere heiligen nodig, opdat die tussenbeiden komen, om genade en verzoening voor ons te bewerken, of om zaligheid aan te brengen?

God heeft in deze laatste dagen, waarin men geen Profeten meer heeft, zoals voortijds, tot ons gesproken *in een Zoon*. Is er iets, dat God nader kan wezen? Iets, wat meer bij Hem vermag, dan zijn eigen Schootkind? Bestaat er iemand, die het ons nog beter kan zeggen, wat de grote Ontfermer voor ons zijn wil, dan deze Zoon? Deze, éénswezens met de Vader, heeft eeuwige omgang met Hem, kent dus het hart des Vaders, weet volkomen nauwkeurig, of God een verlorene wil verdoemen of zaligmaken; en Deze nu is van de Vader uitgegaan, van de Vader gezonden, opdat Hij ons de verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomen zou openbaren. En dit is de wil Gods, *dat, wie de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe*.

Dát heeft God dus tot ons gesproken in de Zoon, dat wij, die van de vurige slang, de duivel, dodelijk gebeten zijn, hoe ook de dood in onze leden woedt, op deze Zoon mogen zien, van Hem mogen geloven, dat Hij, tegen onze zonden en ons zondig bestaan, door God tot zonde gemaakt is; en dat wij door Hem van God mogen geloven, dat Hij om Jezus Christus wil ons een genadig en liefderijk Vader wil zijn en ons met Christus alle dingen genadiglijk wil schenken.

Derhalve hebben wij waarlijk ons heil en de zaligheid van onze zielen van geen nevenmiddelaars, van geen engelen noch heiligen, veel minder van onszelf, ook niet van alle werken van onze vroomheid te verwachten, maar alleen te geloven in Christus, de Heere onze Gerechtigheid, onze enige Middelaar. Want in Hem en van Hem is alleen alle gerechtigheid, waarin wij voor God zullen bestaan; ook alle heil en verlossing uit allerlei nood en benauwdheid, van alle heerschappij der zonde, van alle macht des doods en der hel.

God heeft zo in deze laatste dagen tot ons gesproken, niet in een satan, die een leugenaar is van de beginne en de mensen predikt, dat zij door werken moeten zalig worden; ook niet in een wet, zodat de vloek op ons blijven en de toorn op ons rusten zal, omdat wij niet gebleven zijn in al de woorden der Wet; niet in een wet, dat het uit haar ons tegenklonk: als u dat alles gedaan hebt, dan wordt u zalig, en eerder niet; God heeft ook niet tot ons gesproken woorden ener zaligheid, die door tussenkomst der engelen ons zou geworden, zodat ons geloof op de engelen of de heiligen gericht zou moeten zijn, want ach! wat troost kunnen alle schepselen mij brengen, als ik de verdoemenis voor mij heb? Nee, dan moet God Zelf tot mij spreken, anders kom ik om in de gloed van Zijn toorn, die op mij is; ik moet het dan van Hem Zelf vernemen; evenwel moet Hij dan zo tot mij spreken, dat ik Zijn stem hoor, ik daarbij niet geheel en al te gronde ga van angst en schrik voor Zijn Majesteit, welke zo zeer te vrezen is; dan moet ik een vriendelijke, genadige, zachte, liefelijke stem vernemen, opdat mijn belast en beladen gemoed het door en door beseffe: "Dat is de stem van een verzoende Vader." Van een God, Die mij genegen wil zijn." en geschiedt dit, dan geef ik vrolijk en blijmoedig alle middelaars er aan, alle heiligen, alle engelen, alles wat in de hemel, op aarde en bij mezelf anders door mij gezocht wordt, en ik zeg: Ik heb Mijn God Zelf gehoord, Hij is mij genadig, voor eeuwig genadig; Hijzelf heeft het tot mij gezegd: "Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken." Zo is mij dan de zondelast van de rug, het juk van de schouder genomen!

Nu, zo heeft God tot ons gesproken in zijn Zoon, in de Middelaar des Nieuwe Testaments, in de Enigen, in Jezus; en het is op grond der besprenging met zijn bloed, dat God tot ons spreekt, dat Hij de onze is, en wij de Zijnen zijn. "Doe uw mond wijd

open, en Ik zal hem vervullen." God heeft tot ons gesproken in een Zoon, en in Hem heeft Hij het ons laten weten, dat Hij "de wereld zo lief heeft gehad, dat Hij Zijnen eniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Joh. 3:16) Wie zo eeuwig leeft door het geloof in Christus, behoeft dat leven niet door bemiddeling van enige creatuur, hetzij dan van engelen of van andere schepselen, te zoeken; hij heeft aan het geloof genoeg. Al wie eeuwig leven heeft, vindt ook bij de Heere wel doorkomen door dit leven, vindt allerlei uitredding uit lichamelijke zowel, als uit geestelijke nood, en behoeft daarom ook in dit opzicht zijn heil en zijn welvaart van geen andere middelaars te verwachten.

God heeft in Zijn Zoon tot ons gesproken, opdat wij door zijn Zoon leven en overvloed, ingang en uitgang en weide zouden vinden. Nademaal nu God tot ons gesproken heeft in een Zoon, heeft Hij ons ook in deze Zoon gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemel. Deze is de Borg, de Middelaar, de Uitvoerder van een eeuwig verbond: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, en Ik gedenk uwer zonden niet"; en Christus is de rechte Man, Die voor ons intreedt als een getrouw Hogepriester, Die Gods zegen op zijn volk legt, in weerwil van alles, wat daar tegen op wil komen.

Ik zou ook wel eens willen weten, wat alle hemelse machten, alle heiligen en volzaligen tezamen tot ons geluk en onze zaligheid zouden kunnen toebrengen; of wat al datgene ons zou kunnen baten, waarop een zwak gemoed, buiten Christus, zijn zaligheid wil bouwen! Al de engelen en heiligen weten niets van ons, tenzij dat God het hun openbaart; zij hebben ook niets te geven, tenzij dat God het hun eerst geeft. Wat zij hebben, dat hebben zij voor zichzelf in God; van zichzelf kunnen zij niets mededelen.

Geheel anders is het gesteld met deze Zoon, in welke God tot ons gesproken heeft. deze heeft Hij gesteld tot een Erfgenaam van alles, zoals Hij ook Zelf zegt: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde"; en wederom: "Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent de Zoon, dan de Vader; noch iemand kent de Vader dan de Zoon, en die het de Zoon wil openbaren." en deze woorden geven Hem dan ook ten volle de macht, om te kunnen zeggen: "Komt herwaarts tot Mij, allen gij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven" (Matth. 11: 27, 28); en wederom: "Mijn schapen geef Ik het eeuwige leven, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken."

Ziet, Geliefden! wij zijn nu niet zo Joodsgezind, dat wij letterlijk van engelen zullen verwachten, wat tot ons heil en onze zaligheid dient; ook zijn wij, Protestanten, niet zo Roomsgezind, dat wij letterlijk zullen roepen: *Heilige die*, en *heilige die, bid voor mij*"; verstaan wij echter in waarheid, dat de Wet geestelijk is, en zien wij op de geestelijke betekenis van het gebod: "Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben", dan zullen wij weldra gegronde redenen vinden, om ons voor God te verootmoedigen; want wij ervaren, dat het in van onze aller trotse en arglistige hart ligt, om onze zaligheid en welvaart bij heiligen, bij onszelf of ergens elders te zoeken; wij bevinden, dat wij met onze gedachten en overleggingen, hoe wij voor God rechtvaardig zullen zijn en een zalig einde verkrijgen, nu hier, dan daar omzwerven, maar zo zelden bij dat éne blijven, op die enige grond, waarop al ons heil en onze ganse zaligheid berust, namelijk: *Christus*. Dat is evenwel een gruwelijke overtreding, dat wij zo zelden hierop alléén blijven staan, op die enige grond, waarop al ons heil en de ganse vergeving van onze zonden, ook onze verlossing van alle kwaad berust. Als

wij nu zulks in ootmoed van onszelf belijden, dan mogen wij ook tot onze vertroosting, hartversterking en moedgeving ons toe-eigenen wat de Apostel ons hier leert, dat wij ons heil toch nergens anders, dan alléén bij Christus zullen zoeken, want met deze bedoeling schrijft hij: God heeft Hem gesteld tot een Erfgenaam van alles!

Dat is het wat wij met Luther zingen: "Dood, zonde, duivel, leven en genade, alles heeft Hij in handen; Hij kan verlossen allen, die tot Hem gaan." Immers waartoe heeft God Christus tot een Erfgenaam over alles gesteld, zo niet daartoe, dat Hij, als de tweede Adam, als het tweede Hoofd ener verlorene mensheid, als Hoofd der Gemeente, als Middelaar van het eeuwige verbond der genade, aan allen, die zijn Naam aanroepen, aan allen, die in Hem gevonden zijn, aan allen, die in Hem geloven, uit de volheid van een eeuwig erfdeel tegen al hun lichaams- en zielenood en tegen al hun zonden in, zonder ophouden zou uitdelen genade voor genade, verlossing en heil voor en na! Stelt u de ganse aardbodem voor de geest met al deszelfs volheid, met al het goud en zilver, met alle dingen, die daarop zijn, om te voorzien in de onderscheidenste behoeften der mensen, dat alles heeft Christus in zijn hand, in zijn rechtmatig bezit! over dat alles heeft de Vader Hem tot Erfgenaam gesteld! Stelt u voor de geest de eeuwige heerlijkheid der eeuwige zaligheid, het eeuwige zalige tezamen-zijn met de volzalige God, het eeuwige volmaakte genot van zijn wonderlijke liefde, het eeuwige wonen met God en voor het Aangezicht Gods daarboven in zijn Huis waar volheid van vreugde is en een eeuwig liefelijk zitten aan zijn Rechterhand, dat alles heeft Christus geërfd! Hij kan dat alles geven aan wie Hij wil; Hij kan maken, dat de mens toegelaten wordt tot de genieting van de volzalige God! Hij heeft ook de hel geërfd, ook de duivel en de dood.

- Zo is Hij Heer der hel, dat de duivel daar niemand in kan slepen, als Christus het niet toelaat.
- Zo is Hij Heer des doods, dat de dood niemand met zijnen prikkel verwonden zal, als Hij het niet wil toelaten.
- Zo is Hij Heer des grafs, dat het graf niemand houden kan, welke Hij er uit wil hebben.
- Zo is Hij de Heer des aardrijks, dat de Zijnen nochtans het aardrijk moeten beërven, welk een arm en ellendig volk zij ook zijn mogen.
- Zo is Hij de Heer van de weg, die van hier naar het nieuwe Jeruzalem leidt, dat alle geestelijke machten der hel zijn arme pelgrims ongehinderd moeten laten trekken, en alles op die weg de Zijnen moet medewerken ten goede.
- Zo is Hij de Heer van het hemelse Jeruzalem, van het nieuwe Paradijs, dat Hij een moordenaar, die tot Hem roept: "Heere! gedenk mijner!" van stonden aan daarin kan opnemen, zoals Hij gezegd heeft: "Ik heb de sleutels der hel en des doods."
- Zo is Hij dan zeer bijzonder de Heer van al degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn. Deze zijn Zijn bijzonder eigendom, en het is ten hun nutte, tot hun eeuwig heil, en opdat Hij teniet zou gemaakt hebben alle instrument, dat zich tegen de Zijnen verheft, dat Hij alles geërfd heeft. Zijn heiligen zijn, in de volle zin des woords, zijn bijzonder eigendom, en de hemel met al deszelfs engelen, machten en tronen; de aarde met al haar volheid; de hel met al haar geweld en list en schijnbare overwinning; de dood met zijn prikkel; de verkeerdheid en boosheid der vijanden, alles, alles heeft Hij in zijn hand; alles heeft Hij geërfd; alles moet Hem dienen ten goede van zijn uitverkorenen, opdat bij hen waar worde de belofte: "Den rechtvaardigen gaat het wél." (Jesaja 3: 10)

Wat wil toch ons vlees en bloed, als het zich engelen, heiligen of werken der eigengerechtigheid, eigenwillige werken, waarmee het zich aftobt, als bijmiddelaars zoekt? Wil het daardoor Gods genegenheid winnen? Zullen engelen, heiligen of de werken van onze handen God dan misschien tevreden stellen? Zullen deze Zijn toorn over de zonde kunnen stillen? Zullen die bij God iets uitwerken? Ja, de toorn Gods over ons nog te meer opwekken, dat kunnen zij; want God wil, dat wij Hem geloven, zoals Hij tot ons spreekt in zijn Zoon. Met deze Zoon moeten wij komen, in Hem hebben wij de toegang; deze alléén ziet en neemt God aan; in Hem alléén heeft Hij zijn welbehagen; slechts Hij heeft Gode een offer gebracht, dat eeuwig geldt; Hem heeft God gesteld tot een Erfgenaam van alles. Zo staat het bij God vast, zo is het de raad Zijns willens, tot prijs van zijn genade.

Deze Zoon is ons van de Vader gegeven, de rechte Eljakim, Die als des Mensen Zoon, als de verhoogde Middelaar, eer, heerlijkheid en heerschappij geërfd heeft. Hem alléén zijn aan het Hof Zijns Vaders alle waardigheden opgedragen, Hem is van de Vader alle macht in handen gegeven, opdat Hij Vader zij dergenen, die in Jeruzalem wonen, en van het huis Juda. Op Zijn schouder is de sleutel van het huis Davids gelegd, opdat Hij opendoe, en niemand sluite; opdat Hij sluite, en niemand opendoe.

Zo heeft hij de stoel der ere in het Huis Zijns Vaders, en heeft God Hem als een nagel ingeslagen in een vaste plaats, opdat men aan Hem hange alle heerlijkheid van het Huis Zijns Vaders, de uitspruitelingen en de afkomelingen, de kinderen en de kindskinderen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen. (Jesaja 22) Daar God Hém dus, als onze enige Middelaar, tot Erfgenaam van alles gesteld heeft, zo zouden alle engelen, alle heiligen, alle zelfgekozen werken, indien deze bij God voor ons konden tussenbeide treden, op zijn zachtst genomen, dit antwoord voor de troon ontvangen: "Laat die mens op Mijn Zoon zien, deze heb Ik tot een Erfgenaam van alles gesteld; ook heb Ik Hem gegeven, alle andere middelaars in Zijn toorn te verpletteren en elke bemiddeling buiten Hem af te wijzen; want wie Hem niet eert, die eert Mij niet. Daartoe heb Ik Hem gesteld, dat de zondaar, de noodlijdende en aan gevaren onderworpen, zijn Naam aanroep, en in Hem, als in een volkomen' Zaligmaker, alles hebbe, wat hem tot zijn dagelijks welvaart en eeuwige zaligheid nodig is."

Opdat de Hebreëen zulks ter harte zouden nemen en zij het voor zeker en waarachtig zouden houden, dat zij in Christus door het geloof alles hadden, wat hun tot hun zaligheid nodig was; en zij daarom hun heil en hun zaligheid niet ergens elders zouden moeten zoeken, schrijft de Apostel verder: *Door welke Hij ook de wereld gemaakt heeft.*

Want daarmee geeft de Apostel te verstaan, hoe alle heil en zaligheid uitsluitend van Christus afhankelijk is, en dat Hij zalig maakt en heil uitdeelt naar zijn welbehagen, en dat op zodanige wijze, als Hij zulks doen wil. "Gode zijn Zijn werken van eeuwigheid bekend"; van eeuwigheid af heeft Hij bij Zichzelf besloten, hoe de wereld zou geregeerd worden, en door welke weg en welk middel de wereld verlost zou worden van het verderf. God droeg het aan zijn eeuwige Wijsheid op, Hij legde het in haar hand, hoe de wereld, die spoedig, nadat zij gemaakt was, in Adam van Hem zou afvallen, zou ingericht worden, en welke loop zij door deze schepping en inrichting zou hebben.

Heeft God door Zijn Zoon de wereld gemaakt, zo weet Zijn Zoon ook het allerbest, hoe alles samenhangt, hoe alles zich wenden en keren, hoe alles lopen moet. Daarom zal God ons alleen dan genegen kunnen zijn, wanneer wij ons heil en onze zaligheid

bij geen schepselen zoeken, welke die ook zijn mogen, of door hun tussenkomst hulp verwachten, maar ons aan deze eeuwige Wijsheid Gods, dat is, aan Zijn Zoon, toevertrouwen met lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, en naar Hem horen als onze enige Profet.

In de eeuwige raad des vredes nam de Zoon het op Zich, een gevallene wereld weer op te richten. Zo wilde God dan ook door Hem de wereld maken, opdat alles zo ingericht zou zijn, dat de ganse Naam Gods, de ganse raad Zijns welbehagens, Zijn eeuwige gerechtigheid en heiligheid, al zijn deugden en volmaaktheden, door de wonderbare daarstelling en regering van het geheel van alle kanten zouden uitstralen; en daarentegen al het geschapene zich openbaar zou maken als buiten staat tot aanbrenge van heil en zaligheid.

Heeft voorts God door Christus de wereld gemaakt, zo moet het ook in Zijn macht staan, om aan de ganse wereld te van zijn tijd zulk een nieuwe gedaante te geven, dat zij een met God verzoende wereld zij; en dat niet door het bloed der bokken en kalveren, niet door werken van het "doe dat", niet door bemiddeling van een Mozes, van een vergankelijk priesterdom en van een vleselijke, uitwendige heiliging, maar door waarachtige, inwendige heiliging, door vernieuwing des Heiligen Geestes en door besprenging met het eigen bloed Desgenen, door wie de wereld gemaakt is.

Is Christus door God tot Erfgenaam van alles gesteld, ja, is door Hem het Huis van al het zichtbare gebouwd, waarin Hij naar eigen goedvinden optreden, handelen, heersen en regeren zou als Zoon, als Leraar, als Priester, als Koning: Zo zal men de wereld wel zo wereld moeten laten, als Christus ze gemaakt heeft; namelijk zo, dat daarin bij ons niets meer waarde hebbe, en niets anders als toevlucht gezocht worde tegen allen nood van lichaam en ziel, dan de thans openstaande genadetron.

Voorheen heeft God de wereld zo gemaakt, dat men, uit hoofde van de hardigheid des harten, een juk op de schouder had, hetwelk niemand dragen kon; toen was er gebod op gebod, allerlei offerande, waarmee de gewetens niet gereinigd werden; nu echter heeft Hij door Zijn Zoon de wereld zo gemaakt, dat het geweten, ja, de gehele mens van alle onreinheid, van alle zonden, van begane, van tegenwoordige en toekomstige zonden op ééns gereinigd wordt, eens voor altijd, door een eeuwige kwijtschelding; nu heeft Hij het gemaakt, dat de mens in het geheel geen middelaars, geen bemiddeling van de schepselen of van de werken van zijn handen nodig heeft, om zich Gods genegenheid te verwerven; maar de genegenheid gaat thans rechtstreeks van God uit, zodat God Zelf een mens, die geheel en al zonde is, "Zijn gerechtigheid" heet, en hem nieuwe klederen aantrekt, en zulks, omdat in deze herschepping der wereld Één de ganse last op Zich heeft genomen, - deze Ene, op welke God al onze zonden heeft doen aanlopen, toen wij allen als schapen waren dwalende, een ieder zich kerende naar zijn eigen weg.

Als u nu waarlijk hongert en dorst naar zijn gerechtigheid, dan verstaat gij, door de verklaring van deze eerste twee Verzen van dit eerste hoofdstuk van de Brief aan de Hebreëen het gehele hoofdstuk Immers daarin wordt het ons door Heilige Geest, uit de pen van de Apostel, met nadruk en herhaling voorgehouden, welk een volkomen Zaligmaker wij van Godswege hebben, welk een machtig en ontzaglijke Zaligmaker, welk een genadig en ontfermend Zaligmaker; ook, hoe Deze in eeuwigheid blijft; daarenboven, hoe in Hem alles het onze is, hetzij het tegenwoordige of het toekomstige, hetzij engelen of overheden of machten, opdat wij toch op generlei wijze ons heil en onze zaligheid bij zogenaamde heiligen, bij onszelf of ergens elders

zoeken, maar met een ernstig voornemen des harten en met blijdschap des geloofs volharden bij de macht en de genade van Jezus Christus.

Zalig zijn uw oren, die dit horen, en zalig uw harten, die zich daarop verlaten en daarnaar doen. Zij houden met zulk een waarheid de paus, die in hun binnenste is, de duivel en alle antichristen van zich af; eenmaal zullen zij Hem zien, Die zodanig een Middelaar en Borg is, dat Hij ook, tot het minste en geringste toe, alles voor ons in orde heeft gebracht.

AMEN.

126. Hebreëen 1:3

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 2 September 1849, des voormiddags. Gezongen: Psalm 89:1 - 3, Psalm 117, Psalm 72:9. Des avonds werd gezongen Psalm 40:7 en 8, en uit Psalm 84. Tekst onbekend.

Dat wij ons heil en onze zaligheid niet bij engelen, niet bij heiligen, niet bij onszelf of ergens elders, maar naar Gods geopenbaarde wil en woord alleen buiten ons, dat is bij Christus, te zoeken hebben; en dat wij, indien wij in Christus geloven, ook alles in Hem hebben, wat tot onze zaligheid nodig is, dat heb ik u, mijn Geliefden, voorgehouden uit de, zo veel troost der zaligheid aanbrengeende, woorden der eerste beide Verzen van het eerste hoofdstuk van Paulus' Brief aan de Hebreëen. Welaan, laat mij in dit morgenuur u uit het derde vers van dit hoofdstuk zulks nog nader bevestigen. Wij zullen daaruit vernemen, dat, als wij God willen zien in zijn goedertierenheid, genade, liefde, barmhartigheid, waarheid en trouw, als wij zeker willen zijn van de troost van deze deugden, van de naam en het wezen Gods, wij dan op Christus hebben te zien, en ons alleen aan Hem moeten houden.

Tevens zult u ook veel kunnen opmerken van de wonderbare wijsheid, die de Apostel Paulus in de dingen Gods en van Christus ontvangen had; welke wijsheid de Heere hem gegeven heeft, niet opdat hij ze voor zichzelf zou behouden, maar opdat hij die aan de Gemeente zou meedelen, en hij aldus ook anderen zou vertroosten met de vertroosting, waarmee hijzelf vertroost is geworden.

De God aller genade geve het door zijn Heilige Geest, dat dit woord geen te vergeefs ontvangene genade bij menigeen zij; want dit alles wordt ons daartoe gepredikt en in alle liefde voorgehouden, dat wij toch in generlei opzicht ons afkeren van de levenden God, maar ons aan Hem houden en aan het gebod des levens, daarentegen in waarheid aflaten van alles, wat zichtbaar en tastbaar en dus niet uit het geloof is.

Tekst: HEBREEËN 1: 3.

"Dewelke, zo Hij is het Afschijnsel van Zijn heerlijkheid. En het uitgedrukte Beeld van Zijn zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen."

Indien ergens de liefelijkheid, de macht, de onwankelbaarheid, de volheid van Christus, uit de schatkamers van het Apostolische woord ons tegemoet komt, opdat wij daarvan verzekerd zijn, dat wij in Christus alles hebben, wat tot ons heil en onze zaligheid nodig is, zo is het, Geliefden, uit de voorgelezen woorden, waarvan elk in het bijzonder ons de hemel ontsluit, opdat wij met al onze zorgen en bezware, de druk en de nood der ziel zowel, als des lichaams, ons werpen, door alle hemelen door, aan het hart onzes Gods, om alle heil en zaligheid alleen van Hem te verwachten, door de enige Middelaar Gods en der mensen!

Laat ons de diepe betekenis van deze woorden aandachtig en heilbegerig nagaan, opdat wij, een ieder naar zijn bijzondere behoeften, een rijken troost mogen scheppen uit de bron des heils, die ons hier is geopend tegen alle zonde, tegen allen nood.

Zoals u verneemt, predikt ons hier het woord van onze almachtige Heiland het volgende:

1. Hij is het Afschijnsel der heerlijkheid;
2. Hij is het uitgedrukte Beeld der zelfstandigheid Gods;
3. Hij draagt alle dingen door het woord van zijn kracht;
4. Hij heeft door Zichzelf de reinigmaking van onze zonden teweeggebracht;
5. Hij is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen.

I.

Wij horen hier gewagen van de heerlijkheid Gods en daarvan, dat Christus het Afschijnsel van deze heerlijkheid Gods is.

Wij hebben hier niet aan een heerlijkheid Gods te denken, welke Hij bezit, daargelaten of er schepselen bestaan of niet. Want dan is het niet anders dan een troosteloze bespiegeling, eigenschappen en deugden te beschouwen en te willen begrijpen van een Wezen, dat wij met het scherpste verstand nooit kunnen vatten. Niemand kan zeggen, wie, wat en hoe God is; ook is niemand onder de hemel of in de hemel daartoe bevoegd, een enkele der eigenschappen en deugden der hoogste Majesteit uit te spreken. De heerlijkheid Gods, waarvan hier sprake is, is zodanig een heerlijkheid, welke uit God zich openbaarde, te voorschijn trad, uitvloeide, van Hem afvloeide en afstroomde in de Raad Zijns welbehagens, toen Hij Zich voornam, Zelf in Christus te zijn, en zo Zichzelf voor een van Hem afgevallene wereld in ruil te geven, Zich tegen haar uit te wisselen, opdat wij, die van God vervreemd zijn, weer als gerechtigheid tot Hem zouden teruggebracht zijn in Christus.

Van zodanig een heerlijkheid Gods is Christus het Afschijnsel, de glans, de afstraling, de zuivere, klare, heldere afstroming en uitvloeiing. "Heerlijkheid" wordt in de Heilige Schrift ook vertaald door "eer" en "roem."

De heerlijkheid, waarvan hier gesproken wordt, is dezelfde, van welke wij lezen bij de Profeet Jesaja, hoofdstuk 6 (vergelijk met Johannes 12:41), waarvan wij ook lezen in het 2de Boek van Mozes, hoofdstuk 33: 18 en 22 (vergelijk met hoofdstuk 34: 5, 6, 7). Het is dezelfde heerlijkheid, welke zo dikwijls aan de kinderen Israëls verschenen in de woestijn, bijvoorbeeld toen zij het Manna ontvingen; dezelfde, welke de Tabernakel en later de Tempel vervulde, en welke tussen de cherubim rustte op de Ark des verbonds.

Opdat wij de Apostolische woorden des te meer tot onze vertroosting mogen verstaan, hebben wij voor alle dingen te letten op hetgeen de Apostel schrijft in de Brief aan de Romeinen, hoofdstuk 3:22 en 23: "Er is hier geen onderscheid, zij zijn allemaal zondaars en derven de heerlijkheid Gods."

Adam is geschapen in het beeld en naar de gelijkenis Gods, en zo zijn wij in hem geschapen. Hij was derhalve in Gods heerlijkheid; Gods heerlijkheid straalde, schitterde, stroomde van hem af. toen hij echter in zulk een eer was, heeft hij het niet begrepen; hij heeft zulk een heerlijkheid niet erkend, en zichzelf vrijwillig aande zonde overgegeven, en dientengevolge aan de dood en de verdoemenis, toen hij aan het woord des duivels het oor leende. Wij allen zondigden in hem, en zijn derhalve zonder de heerlijkheid Gods, wij derven dezelve en liggen allen in onze schande.

Dat heeft God reeds in de eeuwigheid gesmart, dat wij allen daar zo ellendig nederlagen in onze schande en smaad, waaruit wij ons nimmermeer konden opheffen noch opwerken. toen dacht Hij echter gedachten des vredes over ons; Hij nam het besluit, om ons vrijwillig lief te hebben, om ons weer op te nemen uit onze schande; om tot ons, in onze bloede, te zeggen: "Leef!"; om ons rein te maken van ons bloed; ons weer te bekleden met zijn heerlijkheid; ons in zulk een heerlijkheid eeuwig weer tot Zich te nemen en bij Zich te laten wonen.

Zulks kon echter niet plaats hebben, zonder dat aan zijn - zo luidt het in het Grieks - gerechtigheid genoeggedaan ware, zonder dat een losprijs voor ons betaald ware, waardoor wij vrijgekocht zouden zijn van hem, die het geweld des doods had, dat is van de duivel. Er zou echter niemand in de hemel noch op de aarde gevonden worden, die aan de eeuwige gerechtigheid genoegdoening kon aanbrenge of de losprijs betalen; dat kostte te veel. toen besloot God, het Zelf te doen; Hij besloot het dierbaarste, dat Hij had, zijn eigen bloed te geven, zijn Zoon, zijn eigen hart, zijn ziel, zijn andere Ik; Deze zou het doen.

Dat was, *dat is Gods heerlijkheid*. En alle heiligen in de hemel, alle engelen, cherubim en serafim, alle tronen en overheden en machten slaan de snaren hunner hemelharpen aan, en geven Hem deze heerlijkheid; en al wat adem heeft, moet Hem deze heerlijkheid geven: dat Hij Zich geopenbaard heeft als zulk een God, Die al onze zonden van ons weggenomen en achter Zijn rug geworpen heeft in de diepe zee der vergetelheid. Dat is Gods heerlijkheid, de heerlijkheid van Zijnen ganse Naam: het is Zijn goedertierenheid en wonderbare barmhartigheid!

Waar zien wij echter zodanige heerlijkheid? in wie blinkt en straalt zij ons tegen? in wie vloeit zij van God uit en af? in wie stroomt zij ons toe? Wij hebben Christus, de Zoon van God. Deze is het Afschijnsel, de uitstroming, de afstraling van deze heerlijkheid; want de ganse genegenheid Gods jegens ons reddeloos verlorenen, Zijn ganse welbehagen, om ons voor eeuwig verlost, gerechtvaardigd en geheiligd weer tot Zich te hebben gebracht, komt ons tegemoet, schittert ons tegen, verlicht en omstraalt ons in de Zoon, als in de Middelaar Gods en der mensen. Daar Hij tot Middelaar geroepen werd en Zich als Middelaar stelde, werd Hij en is Hij sedert de Afspiegeling, de Afstroming, het Afschijnsel van zo'n eeuwige goedertierenheid.

Dat is de betekenis der woorden: "Afschijnsel der heerlijkheid." en nu de lering voor ons: Het moet ons om Gods genegenheid jegens ons te doen zijn, dat wij doen gelijk de tollenaar en roepen: "O God, wees mij zondaar genadig!" En als ons zulke genade ten deel is geworden, moet het ons er om gaan, dat wij ons uit zo'n goedertierenheid niet wederom laten uittoveren, maar bij het geloof in Christus volharden, en bij de enige Middelaar Jezus en zijn woorden blijven. Om zich van de genegenheid Gods te verzekeren, om tot de heerlijkheid te geraken, zoekt menigeen, zoeken wij allen van nature ons heil en onze zaligheid bij engelen, bij heiligen, bij onszelf of elders, altijd bij de schepselen, bij de werken van onze handen. Daartoe dienen ons echter deze Apostolische woorden, dat wij toch voor dit tijdelijke, evenals voor het toekomstige leven, bij het geloof in Christus en in zijn leer blijven. Want als wij op Christus zien, in zijn woorden blijven, in Hem blijven, dan zien wij de heerlijkheid Gods altijd voor ons zorgende (Exodus 16:7), ons gevende manna en kwakkelen, water en brood, klederen en schoenen, huis en hof, vrouw en kind, en ... de eeuwige zaligheid; wij zien en hebben ten opzichte van alle dingen in Jezus een volkomen Heiland. Hij is het Afschijnsel der heerlijkheid, waarom Hij ook tot Filippus zeide: "Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien."

II.

Daarom horen wij hier ook spreken van het Wezen Gods, van de zelfstandigheid Gods, en dat Christus het uitgedrukte Beeld van deze zelfstandigheid is.

Wij moeten hier nu niet weer aan het Wezen Gods denken, in zoverre het voor ons onbegrijpelijk is, maar in zoverre dit Wezen Zich aan ons geopenbaard heeft, aan ons, die ervaren, dat wij stof en as zijn, en die anders voor de aanblik der heerlijkheid Gods

moeten uitroepen: "*Wee mij, ik verga!*" Want evenals wij straks gezien hebben, dat wij onder de "heerlijkheid Gods" Zijn goedertierenheid moesten verstaan, welke Hij geopenbaard heeft in Zijn voornemen, genomen voor de grondlegging der wereld, toen Hij ons in ons bloed en in onze dood zag; en gelijk wij zo daarbij moeten denken aan zijn genade, zijn wonderbare ontferming, Zijn vriendelijkheid en toegenegenheid, welke deugden Gods alle ons te van onze redding tegemoet komen, niet in de engelen, niet in de schepselen, maar in Christus, Zijn eniggeboren en geliefde Zoon; zo betekent hier de Zelfstandigheid of het Wezen Gods, *dat God tot ons heil altijd Dezelfde blijft*, gelijk zulks aan het einde van dit hoofdstuk geschreven staat, en het bij de Profeet Maleachi (Hoofdstuk 3) uitgedrukt wordt: "Ik, de Heere, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd"; en wederom: "God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou. Zou Hij het zeggen, en niet doen? Of spreken, en niet bestendig maken?" (Num. 23:19) Waarom ook de Apostel Jakobus schrijft: "Bij de Vader der lichten is geen verandering."

Derhalve betekent hier de Zelfstandigheid Gods: *zijn waarheid en trouw, de onveranderlijkheid van Zijn raad tot onze zaligheid*; waarvan de Apostel Paulus ons in de Brief aan de Hebreëen zoveel troostrijks en hartverheffends mededeelt, als bijvoorbeeld in het 6de hoofdstuk, Vers 17: "God, willende de erfgenamen der belofte overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, is met een eed daartussen gekomen"; weshalve ook de 89ste Psalm aldus begint: "Ik zal de goedertierenheden des Heeren eeuwiglijk zingen; ik zal uw waarheid met Mijn mond bekend maken van geslacht tot geslacht." (Psalm 89: 2) "Er zal een eeuwige genade, een eeuwige goedertierenheid oprijzen, en Gij, o Heere, zult Uw waarheid getrouw houden in de hemel."

Verder betekent hier het woord Wezen (zelfstandigheid) Gods, dat God altijd aan één en dezelfde plaats te vinden is; daarom betuigt David: "De Heere is in het paleis van zijn heiligheid, des Heeren troon is in de hemel" (Psalm 11: 4). Zo wilde God in de woestijn bij de kinderen Israëls steeds in de Tabernakel wonen, zoals later te Jeruzalem in de Tempel, boven de Ark des verbonds. Op deze Ark des verbonds had Hij Zijnen troon; aldaar kon men Hem altijd vinden, zodat Hij (laat mij zeggen) nooit van huis was, maar altijd bij Zijn geliefde volk bleef, waarom Hij ook gezegd heeft: "Ik zal u niet verlaten, Ik zal u niet begeven."

Zo is dan hier het Wezen Gods Zijn trouw en waarheid, dat Hij steeds het verbond Zijns vredes houdt met Zijn uitverkorenen, en dat, nadat Hij gezegd heeft, waar men Hem vinden kan, Hij daar ook altijd gevonden wordt van allen, die Zijn Aangezicht zoeken. Het is het onveranderlijke en eeuwige Zijns levens, dat Hij aan ons, die dood zijn in zonden en misdaden, teruggeeft bij Zich en uit Zich, en het eeuwige van de betoning van Zijn macht, waarmee Hij ons opgenomen, verlost en gedragen, ook behoed en beschut heeft van onze geboorte af, tot onze ouderdom toe, waarmee Hij Zich dagelijks betoont als een God, Die helpt, Die van de dood verlost, en over dood en graf heen ten leven leidt.

Van dit Wezen Gods is Christus het Evenbeeld of het uitgedrukte Beeld; zoals ook de Apostel op een andere plaats schrijft: "Hij is het Beeld des onzienlijken Gods." (Kol. 1: 15) God is een onzienlijk Koning. Hoe Hij er uitziet en hoe Hij zijn Naam schrijft, kunnen sterfelijke ogen niet zien. Daar is ons nu echter Christus als het ware een Cachet (Signet) of Zegelring, waarin wij het eigenhandig schrift Gods, de Naam Gods, het eigenaardige kenmerk Zijns Wezens, hoe Hij er geheel en al uitziet in Zijn trouw

en waarheid, duidelijk aanschouwen en door de ons gegeven Heilige Geest verstaan kunnen. Hebben wij Christus aangenomen, zo is dit Evenbeeld door Christus in ons weer als afgedrukt, zodat wij gelijkvormig gemaakt worden aan het Beeld van Christus en van dag tot dag naar dit Beeld veranderd worden.

Ook is Christus van dit onzienlijke Wezen Gods de heldere, reine en zuivere Afstroming. Want op Christus is, in Hem woont deze trouw en waarheid Gods Immers met Hem, op Wie de straf was, Die ons de vrede aanbrengt, heeft God, in de raad van onze zaligheid, het verbond des vredes gemaakt, zoals Hij gesproken heeft: "Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: zo Ik aan David liege!" (Psalm 89:36) en wederom: "De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek." (Psalm 110:4)

God gaf in de eeuwige vrederaad Zijn trouw en waarheid in de hand van Christus, liet Hem deze trouw en waarheid toestromen, drukte die geheel in Hem uit, zodat Christus enkel trouw en waarheid Gods werd voor de verlorene wereld; en zo stroomt van Christus af, een verlorene wereld tegemoet, Gods trouw en waarheid, het eeuwige en zaligmakende van het gehele verbond des vredes en van al de heilsgoederen in dit verbond, de uitverkorenen gezworen.

Daarom, verlangen wij zekerheid van de onzichtbare trouw en waarheid Gods tegen alle geweld en macht van het zichtbare, van de zonde, van de dood en van allen nood des lichaams en der ziel, zo moeten wij en dat is het wat de Apostel bedoelt, op Christus zien, bij het geloof in Hem volharden, ons op Hem verlaten, ons aan Hem houden; dan zullen wij van deze trouw en waarheid Gods eeuwige ervaringen maken en ons niet laten verleiden, onze zaligheid of enig heil van de bergen en heuvelen te verwachten of te zoeken bij engelen, bij heiligen, bij onszelf of ergens elders.

III.

De Apostel voegt er nog iets aan toe, opdat wij onze welvaart en zaligheid toch slechts daar zoeken, waar zij alleen te vinden is, terwijl hij schrijft: *en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht*, of, zoals er eigenlijk staat: *ook het geheel draagt aan de uitspraak Zijner macht*.

God alleen is onzichtbaar en ontastbaar. Wat zichtbaar en tastbaar wordt, kan in zichzelf op de duur niet blijven bestaan. Adam werd met de ganse schepping zichtbaar en tastbaar, daarom moest hij met de schepping te gronde gaan, zodra hij het onzichtbare Woord er aan gaf. In de eeuwige vrederaad nu gaf God al het zichtbare en tastbare, gaf Hij de verlorene Adam en de ganse schepping in de hand des Zoons opdat alles tezamen in deze Zoon zou bestaan, en eeuwig leven, eeuwig heil, eeuwige zaligheid, een eeuwig samenwonen met God, een eeuwig zalig blijven in en voor God de verloren mens zou bereid zijn. Toen nu de Zoon de geboorte en de wedergeboorte van de mens, de schepping en de wederoprichting aller dingen in handen kreeg, omgordde Hij Zich met zijn macht, en in deze macht sprak Hij het uit: *De raad Mijns Vaders zal bestaan!*

En gelijk Hij in de dagen Zijns vleses de zieken genas door de uitspraak van zijn macht, zo schiep Hij door de uitspraak van zijn macht, als Zoon, hemel en aarde en de mens; en door dezelfde uitspraak van zijn macht stelde Hij, als Middelaar, de eeuwige verlossing daar, het eeuwige leven, het eeuwige blijven in Hem, van degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn; en door dezelfde uitspraak van zijn macht draagt Hij, als het Lam Gods en als de Held in Juda, het geheel van al het geschapene, van al het zichtbare en tastbare. Hij draagt het zó, dat het voor de tijd niet opgaat in de gloed der vlammen van Gods toorn; draagt het zó, dat niets zich roeren of bewegen kan tegen

Zijnen wil; draagt het zó, dat alles de raad Gods moet dienen; dat alles mede moet werken ten goede van degenen, die God liefhebben, die naar het voornemen geroepen zijn; draagt het zó, dat dit voornemen Gods geheel tot stand komt door zijn hand, en Hij zijn volk zodanig verlost heeft, dat er zelfs geen klauw zal zijn achtergebleven.

Met zulke verhevene woorden wil de Apostel ons onderrichten, opdat wij toch begrijpen, hoe nietig, hoe onhoudbaar, hoe machteloos al het zichtbare en tastbare in zichzelf is; ook hoe nietig, vergankelijk en machteloos wij in onszelf zijn: opdat wij toch onze zaligheid en onze welvaart niet bij engelen, bij heiligen, bij de werken van het "doe dat", noch bij iets, wat buiten Christus is, zoeken. Want alle engelen, troongeesten en heiligen zouden in zichzelf teniet gaan, zo de Zoon hen niet droeg door de uitspraak van zijn macht; alles wat zij, benevens al het geschapene, tot onze welvaart mochten willen bijbrengen, zou in hun handen vervloeien; alle hulp der wereld, alle geld en goed, alle raad der mensen, zelfs der machtigsten, moet voor Hem vergaan; alle werk van het menselijk verstand kan voor Hem niet blijven bestaan. Hij alleen draagt het grootse gebouw van het heelal met alles wat daarin is. Hij alleen draagt de hemel en de hemel der hemelen in de uitspraak van zijn macht, en naar deze uitspraak moet zich alles wenden en keren, roeren en bewegen, opdat de raad Gods door alles gediend zij, en het woord bestaan blijve: "Een ieder, die de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden."

O, welk een rijke troost voor de aangevochtene, als hij te kiezen heeft tussen het zichtbare en tastbare en tussen des Heeren geboden, zijn zachte juk en Zijn liefelijke last! Wél ons bij zulk een Heere! Geen ding kan ons schade toebrengen, wanneer wij al het zichtbare en tastbare, alle bijmiddelaars en alle monnikenwerk er aan geven, en getrouw volharden bij zo'n Heiland.

IV.

Er bestaat ook waarlijk geen reden toe, om ons sterk te laten aanvechten met zogenaamde heiligen, met hemelse machten, met wandel onder de schijn van nederigheid der engelen, met werken naar geboden en inzetten van mensen, met offers naar het vleeselijk gebod.

Het gaat om een goed geweten voor God, om een geweten, dat gereinigd is van de dode werken, opdat wij, blijmoedig en ongedwongen, ingaan en uitgaan in de dienst van de levenden God. Zo'n goed en rein geweten zullen wij niet deelachtig worden, als wij ons heil tegen alle nood van lichaam en ziel, als wij onze zaligheid bij het schepsel, bij onszelf, in de werken van het "doe dat" zoeken. Hier predikt ons de Apostel, dat wij in Jezus alles hebben, wat tot onze zaligheid nodig is; daarom schrijft hij: *Hij heeft de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf teweeggebracht.*

Al de wateren der zee kunnen ons van onze zonden niet reinigen; dat brengen wij met alle reinigingen naar de Wet niet tot stand, dat krijgen alle heiligen en engelen met al hun heiligheid niet gedaan. Zodanige reiniging stellen wij in eeuwigheid niet daar door onszelf, en geen Levietisch priesterschap kan ons een goed geweten tot God geven. Zulks vermag alléén het bloed van Jezus Christus, dat van alle zonden reinigt. Door Zichzelf heeft Hij de reinigmaking van onze zonden teweeggebracht. Nadat Hij in de vrederaad de verlossing van al de door de Vader aan Hem gegevenen op Zich heeft genomen, ja, het op Zich heeft genomen, een eeuwig geldenden losprijs aan te brengen, heeft Hij het door Zichzelf tot stand gebracht; daarom zegt Hij ook: "Brandoffer en offer voor de zonden hebt u niet gewild, maar u hebt Mij het lichaam toebereid. Zie Ik kom; in het begin des Boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen, en uw Wet is in het midden Mijns

ingewands." (Psalm 40:7 9. Vergelijk Hebr. 10: 5 7) en zo werd Hij dan gehoorzaam tot de dood, ja de dood des kruises; vandaar hebben wij het leven, het eeuwige leven. In zulk een wil zijn wij geheiligd eens voor altijd.

"*Het is volbracht*", riep Hij uit aan zijn kruis. Ware er iemand, ware er iets in de hemel of op de aarde gevonden geworden, waardoor onze welvaart en zaligheid had kunnen worden uitgewerkt, dan had de Zoon van God Zichzelf niet overgegeven, om het door Zichzelf te doen. Maar zonden zijn overtredingen der eeuwig blijvend Wet van een eeuwige God. Daarvan kon alleen de eeuwige Zoon van God ons reinigen door Zijn eeuwig geldende gerechtigheid. Slechts door de Zoon van God konden wij van onze zonden gereinigd en van de eeuwige toorn gered worden; en de Zoon van God heeft gehandeld overeenkomstig de heerlijkheid, welke de Vader Hem gaf in de eeuwige vredeaad, opdat door Hem de liefde, de goedertierenheid, de barmhartigheid, de genade, de gerechtigheid, waarin God rechtvaardig maakt, de heiligheid, waarmee God heiligt, verheerlijkt werd, ja, verheerlijkt werd de ganse heerlijke Naam, waarin ons heil en onze zaligheid vaststaat. Hij heeft het werk volbracht, dat Hem van de Vader te doen was gegeven. Hij heeft Zich in alles bewezen als het Afschijnsel der goedertierenheid en genade, als het uitgedrukte Beeld en de Afstroming der waarheid en trouwe Gods. Hij heeft al de eigenschappen, deugden en volmaaktheden Gods, welke ons in de raad van onze zaligheid geopenbaard zijn, aan Zijn. kruishout verheerlijkt. Door Hemzelf zijn wij rein gemaakt van onze zonden.

En nu nadat dit door Hem geschied is, en Hij alles draagt, tot de welvaart en zaligheid van zijn uitverkorenen, en opdat Hij ook de laatsten der Zijnen binnen hebbe, waar is Hij, opdat wij tot Hem heengaan en Hem aanbidden? Waar is Hij, opdat wij van Hem, en niet van de engelen, ook van alle schepselen niet, ook niet van of door onszelf de kroon verwachten, welke Hij, de rechtvaardige Rechter, geven zal aan allen, die zijn verschijning liefhebben? Waar is Hij, opdat wij zijn Aangezicht zoeken in allen nood, in alle ellende, in alle benauwdheden en verdrukkingen, in al de moeite en de arbeid van dit vergankelijke leven, dat wij gerechtvaardigd naar huis gaan, ook zingen en juichen: Wij hebben een God, Die een Helper is in allen nood, bij wie uitkomsten zijn tegen de dood! Die God is ons een God van volkomen zaligheid!

V.

Aldus schrijft de Apostel: Nadat Hij de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft, is Hij gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. Zal Hij Zich ook daar betonen als het Hoofd van zijn Gemeente? Zal Hij zijn woord ook waarmaken: "*De poorten der hel zullen Mijn Gemeente niet overweldigen*"? Daar wij zodanig een Hoofd hebben, zo'n overste Leidsman van onze zaligheid, zulk een Aanvanger en Voleinder onzes geloofs, zal Hij Zijn volbracht werk ooit laten verwoesten? Hebben wij thans in Hem niet alles, wat tot onze zaligheid nodig is? Wee dengene, die zijn zaligheid, die zijn welvaart, zijn doorkomen ook door deze wereld, de hulp en uitkomst in al zijn noden en behoeften ergens elders zoekt, dan in Hem! Zij allen kunnen niet helpen: vorsten niet, engelen niet, heiligen niet, ook al onze werken niet. Onze hulp staat alléén in Hem, Die de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft.

De harten naar Boven, naar de hemel heen, Geliefden, naar de hoogte toe, waar Hij troont! Dengene, die Hem smeekt, geeft Hij de Geest in volle mate; dengene, die Hem aanroept, beschermt en behoedt Hij met zijn macht tegen alle vijanden. In de hoogste hemelen is Hij gezeten; daar zal Hij wel blijven zitten, om genadiglijk de arme en

nooddriftige te verschonen, om de zielen der nooddriftigen te verlossen, om hun zielen van list en geweld te bevrijden en om hun bloed dierbaar te achten; om te verbreken alle instrument, dat tegen zijn verlost bereid wordt; om in stukken te slaan als een pottenbakkersvat alle woedende heidenen, allen die tegen Hem beraadslagen. Hij is gezeten aan een Rechterhand, een Rechterhand, die zich opgeheven en gezworen heeft: "Uw troon zal eeuwiglijk bevestigd worden, Uw heerschappij zal voor Mij zijn gelijk de zon en gelijk de maan; door U zal het Mij gelukken." Hij zit aan de rechterhand der Majesteit; en wat heeft nu nog majesteit, buiten Hem? De duivel, hoewel hij ook nacht en dag des Heeren heiligen aanklaagt, is evenwel verworpen; tot de dood zal het eenmaal heten: Dood, waar is uw prikkel? Tot de hel: Waar is uw overwinning? En alle andere majesteit, in hemel of op aarde, moet verbleken, de kroon moet haar van het hoofd vallen voor deze Majesteit, waarin onze Heere Zich bevindt.

Daarom, mijn Geliefden! dewijl deze dingen zo zijn, hoort des Heeren Woord: "Vervloekt is de man, die vlees tot zijnen arm stelt, ... hij zal zijn als de heide in de wildernis; gezegend is de man, die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is! ... hij zal rusten in grote vrede, en zijn werken volgen hem na."

O, al is ook de troost voor onze ogen verborgen, leven wij op de naam van Jezus, sterven wij op Zijn Naam, en wagen wij het op Zijn Naam, al het andere over boord! Wij zullen ervaren, dat wij geen kunstig verdichte fabelen zijn nagevolgd, waar wij geloven in Zijn Naam en wachten op Zijn toekomst en zalige verschijning.

AMEN.

127. Hebreeën 1:4-6

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 9 September 1849, des voormiddags.
Gezongen: Psalm 2:3 en 4, Psalm 72: 1; Psalm 3:2. Des avonds werd gezongen Psalm 2:6 en 7; Psalm 68:10. Tekst onbekend.

Tekst: HEBREEËN 1: 4-6.

"Zo veel voortreffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geërfd heeft. Want tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn? En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij en dat alle engelen Gods Hem aanbidden."

Heb ik tot versterking des geloofs van al wie zwak zijn en versaagd, de drie eerste verzen van ons hoofdstuk uitgelegd, en er u van overtuigd, dat wij in Jezus een volkomen Zaligmaker hebben, en zo in Hem, van Godswege, alles vinden, wat ons tot onze zaligheid nodig is, de voorgelezen woorden mogen u des te meer in uw allerheiligst geloof bevestigen. Wat de regen is voor een dorre aarde, dat zijn deze woorden voor een dorre ziel, die moede en mat neerligt; worden haar de ogen geopend, zo ziet zij daarin een geopende fontein, en verkrijgt ook blijmoedigheid om toe te treden; en ras is de brandende dorst gestild, en alle smart geweken.

Ik weet wel, dat deze woorden aan de uitleggers van oudsher allerlei moeilijkheid veroorzaakt hebben, dat noch rechtzinnigen, noch ketters in de uitleg daarvan de rechte lijn hebben getrokken. Ik weet wel, dat rechtzinnigen die woorden zouden verwerpen, zo zij niet in de Bijbel stonden, en dat ketters er zich van hebben bediend, om de zielen te verstrikken in hun ketterij. Ik weet wel, dat dezelve zwaar zijn om te verstaan; evenwel zeg ik u graag in alle eenvoud de mening des Geestes met deze woorden, opdat u van alle kanten in uw hoop welgegrond zijn mag.

De Apostel zegt ons:

1. Dat Christus veel voortreffelijker geworden is dan de engelen.
2. Hij bewijst zulks uit de uitnemende Naam, die Christus boven de engelen geërfd heeft, welke Naam geen engel draagt.
3. Hij leert ons, dat het de wil des Vaders is, dat, waar Christus komt, alle engelen Gods voor Hem in het stof zinken en Hem aanbidden moeten.

Terwijl wij deze drie stukken uiteenzetten, zullen wij gelijktijd de zwarigheden uit de weg ruimen, welke het verstand zichzelf met deze Apostolische woorden in de weg legt.

I.

Christus is veel voortreffelijker geworden dan de engelen, zegt de Apostel. Amen, zegt daarop iedere ziel, die het ervaart wat de Profeet schreef: "Geen inwoner van Jeruzalem (Sion) zal zeggen: Ik ben ziek; want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben." (Jesaja 33:24) Al hebben de burinnen en bekenden der vrouw, die door de Heere van de vloed des bloeds verlost was veel

ophef gemaakt van allerlei medicijnmeesters, zo zal zij, die al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had en door niemand had kunnen worden genezen, later voorzeker hebben getuigd: ik ken een geneesheer, die veel beter is. Zo doet onze Apostel hier ook. Hij had het zelf ook overal beproefd van zijn jeugd af; ook hij had, naar Joodse wijze, gelijk in alle werken der Wet in het algemeen, zo ook in nederigheid en dienst der engelen zijn heiliging gezocht, de reinigmaking van zijn zonden; hij had gezocht, rechtvaardig te zijn voor God; hoe hij echter rust der ziel had gevonden, dat drukte hij ten laatste zo uit: "Mij is barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwige leven." (1 Tim. 1: 15, 16) Daarom schrijft hij aan de Hebreëen: "Christus is veel voortreffelijker, dan de engelen." Niet dat hij met Christus, op Zichzelf beschouwd, de engelen wil vergelijken; want zonder het Woord, zonder Christus, is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Wie zal het dan in de zin komen, te deze aanzien de schepselen te vergelijken met hun Schepper?

In geen enkel opzicht kunnen de engelen ooit voortreffelijker zijn of geweest zijn, dan de Zoon van God. Maar de Apostel spreekt hier zo, omdat de Hebreëen, omdat ook wij, in onze ondankbaarheid, ongelovigheid en hardigheid des harten allerlei bijmiddelaars en allerhande middelen, hetzij dan engelen of heiligen of werken van eigengerechtigheid, daarenboven alles wat wij met de ogen kunnen zien en met de handen tasten, wat wij met onze verbeelding menen te kunnen bereiken, of met het verstand te kunnen begrijpen, voor veel voortreffelijker houden, om daarop onze zaligheid te bouwen, hetzij geheel of ten dele, dan Hem, Die alleen de Oorzaak van onze zaligheid is. Omdat wij het dus in de praktijk bewijzen, dat wij datgene, wat niet verlossen kan, ja, wat zelfs beneden ons is, voor veel beter houden, om daardoor tot welvaart en zaligheid te geraken, dan onze dierbare Heere Jezus, daarom zegt hier de Geest: *"Hij is veel voortreffelijker dan de engelen."*

En met de liefde, waarmee Paulus dit aan de Hebreëen schreef, roep ik het u toe: Tot Hém gegaan, tot Hém alleen om uw welvaart en zaligheid laat al het andere varen, Hij is veel voortreffelijker! Maar de Apostel schrijft: Hij is veel voortreffelijker geworden, dan de engelen. Hoe heb ik dit geworden te verstaan? Was er dan een tijd, waarin Christus niet zo voortreffelijk was als de engelen? Wij hebben het antwoord gereed: Moeten wij dit voortreffelijk-zijn van een (ja, hoe zal ik het noemen?) van een zedelijk goed-zijn verstaan, dan zeggen wij: Geenszins. De voortreffelijkheid der engelen is tegenover die van Christus gelijk aan de voortreffelijkheid van straatstenen tegenover die van edelgesteente; anders gezegd: bij de voortreffelijkheid van Gods Zoon hebben de engelen nooit enige voortreffelijkheid gehad; of wel: de voortreffelijkheid en macht der engelen was door de Zoon van God op hen gelegd, en had haar bestaan alleen in de Majesteit des Zoons, Die immers hen ook schiep.

Van de andere kant beschouwd, was er een tijd, in welke Christus zo goed niet was als de engelen, of (Zo men wil) niet zo heerlijk, zo machtig was; dit was de tijd, waarvan de Apostel schrijft: "Gij hebt Hem een weinig", dat is een kleine tijd, "minder gemaakt dan de engelen." Het was de tijd van zijn vrijwillige vernedering, het waren de dagen Zijns vleses. Immers aan engelen heeft nimmer iets in de weg gestaan, om de wil van God te doen, aan Hem daarentegen liet God alles in de weg zijn. De engelen waren steeds heilig, toen was Hij echter, ofschoon de Heilige Gods, zonde voor ons; de engelen waren steeds heerlijk, toen was Hij echter, om onzenwil, arm en ellendig; de engelen in lichtgestalte, Hij in de gesteltenis van een dienstknecht, een worm en geen

man, een smaad van mensen, en veracht van het volk; de engelen, gelijk de bliksem, om Gods bevel te doen, Hij gedurig in het gebed, aan het smeken, aan het roepen, in tranen, gelegd in stof des doods, worstelend met de dood, zodat Hem van angst het bloed werd uitgeperst, ziet, Toen, was Hij voorzeker niet zo voortreffelijk als de engelen, toen kon Hij niet wat zij konden, want Hij droeg de persoon des zondaars, en als zodanig werd Hij voor de wereldlijke en geestelijke rechterstoel behandeld.

En wie nu van Jezus niets meer weet, dan dit, dat Hij in zwakheid des vlees hier wandelde, voor diens Joodsgezind hart kunnen de engelen wel voortreffelijker schijnen, om te helpen. Ook heden nog weten velen niet meer van Jezus, ja, nog niet eens zo veel. Als men echter niet kan zien, waartoe en voor wie dit "mindergemaakt-zijn dan de engelen", dit lijden en sterven gediend heeft, en wat het betekent en in heeft "de zonden der wereld weg te nemen en goddelozen rechtvaardig te maken", dán kan het vlees ook wel heiligen en martelaren opsporen en aanwijzen, die voor het vlees meer schitteren, dan Jezus; ook werken opzoeken, waaraan voor het vlees meer waarde moet toegekend worden dan aan het werk, hetwelk Hij heeft volbracht, dan aan de arbeid van zijn ziel.

En dan, als men geen acht geeft op de woorden des Heeren: "Zoekt het Koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden" en: "Wie niet zichzelf verloochent, en zijn kruis niet dagelijks opneemt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn", dan zal men zijn heil liever in enkele guldens zoeken, deze stukken zilver voor beter houden, dan de Heere Jezus en Diens woorden; en zal men op deze weinige guldens, ook op een duimbreed eigen eer, eigen wil en eigen lust liever doodblijven, dan alles loslaten, om bij zo'n Heere alles te vinden. Heeft men daarentegen de ijdelheid van al het zichtbare en ook van de vleselijke heiliging ervaren, de schrik Gods over de zonde in zijn binnenste gedragen, heeft men gevoeld, dat men een gerechtigheid voor God moet hebben, welke eeuwiglijk geldt, en is men met deze gerechtigheid bekleed, dan kent men de diepe betekenis van het woord: "Waarlijk, Hij heeft onze ziekten op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen"; men verblijdt zich over de verhoging zijn Heeren en juicht blijmoedig: Mijn Heere Jezus is mij alles geworden: mijn gerechtigheid, mijn heiligheid, mijn eer, mijn vermaking, mijn onvergankelijk goud en zilver; Hij is voortreffelijker geworden dan de engelen.

II.

Ja, Hij is voortreffelijker geworden dan de engelen.

Dat weten wij aan de uitnemende naam, die Hij boven de engelen geërfd heeft, welke naam geen engel draagt. Welke uitnemende namen aan de engelen ook mogen gegeven zijn, het zijn toch allegraar slechts namen, die de eigenschappen Gods verheerlijken, tot vertroosting van de ellendige en hulpeloze. Zo betekent "Gabriël": *God is een Man, die wat kan*; "Michaël": *Wie is als Gij, o God!* Daarom schrijft de Apostel: "Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd"; en wederom: "Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn!" Zulke woorden zijn recht geschikt, om de ellendige moed te geven, opdat hij al zijn heil en zijn zaligheid uitsluitend van de Zoon van God in het geloof verwachte; om te geloven, dat hij alles, wat hij zowel voor zijn tijdelijk bestaan als tot zijn zaligheid nodig heeft, gewis in Hem heeft en zeker bij Hem vinden zal.

De bewijzen, welke Paulus aanvoert, zijn genomen uit de tweede Psalm en uit het zevende hoofdstuk van het tweede Boek van Samuël. Dat de tweede Psalm een Psalm

is, die van Christus predikt, is zonneklaar, en dat David de belofte, die hij volgens 2 Samuël, hoofdstuk 7, ontving, niet alleen van Salomo, maar door Salomo heen van Christus heeft verstaan, geeft hijzelf te kennen, als hij in zijn gebed tot de Heere zegt: "Gij hebt ook over het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit naar de wet der mensen, Heere HEERE!" Of, deze laatste woorden aldus vertaald: *"én dit naar de wijze eens mensen, die (tegelijk) God de Heere is."*

Om alle verkeerde gevolgtrekkingen te voorkomen alsof Christus de Zoon van God ware hetzij krachtens zijn wondérvolle geboorte, hetzij met name krachtens zijn opstanding en verhoging; of wel, alsof de Zoon van God eerst na zijn lijden en sterven de Zoon van God ware geworden; of als had Hij deze naam "Zoon" eerst moeten verdienen, merken wij op, dat, overal bij onze Apostel, de Zoon als Zoon genoemd wordt vóór Zijn geboorte, en ook vóór Zijn lijden, vóór Zijn dood en Zijn opstanding. Want aldus schrijft hij aan de Galaten: "Wanneer de volheid des tijde gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw" (Gal. 3:16); zo ook in onze tekstwoorden: "Als Hij de Eerstgeborene inbrengt in de wereld"; en aan de Romeinen (Hoofdstuk 8) schrijft hij: "Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven"; en wederom: "Wij zijn met God verzoend door de dood Zijns Zoons." (Rom. 5: 10)

En dat Christus de eeuwige Zoon des eeuwige Vaders is, heeft deze Apostel zeker uit de tweede Psalm verstaan. Gelijk ook onze Heere Zelf in al Zijn uitspraken te kennen geeft, dat Hij de Naam "Zoon" niet slechts daardoor heeft, dat Hij die geërfd heeft. Immers zegt Hij tot Nicodemus: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft" (Joh. 3:16); en wederom zegt Hij: "De dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de Zoon blijft er eeuwiglijk. Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn." (Joh. 8: 36) Maar juist, omdat Hij de Zoon was, kon Hij de naam "Zoon" beërven. En dewijl David zulks van het eeuwig "Zoon-zijn" verstond, zo moest ook noodwendig het beërven van deze naam "Zoon" zo worden verstaan, dat zijn gegeneerd-zijn voor gisteren, voor heden en voor alle eeuwigheid zou gelden. En dat dit gegeneerd-zijn voortgezet zou worden door Zijn opstanding en volkomen verhoging heen; ook, dat het niet alleen voor tijd en eeuwigheid openbaar zonde worden, dat de Vader Zijn Vader en Hij Zijn Zoon was, maar inzonderheid bij zijn verhoging.

Hoe staat dit nu met elkander in verband? David zag in de beloofden Christus Zijn Heere en Zijn God, de Zoon des levenden Gods, God uit God, God van God gekomen. Gekomen, waartoe? Om hierbeneden als God rond te wandelen? Nee, God wilde openbaar worden in het vlees, en gerechtvaardigd worden in de Geest. Dat wist David als Profet; hij zag de Zoon komen; maar hoe? in het vlees. Hij zag de Zoon komen, maar zo, dat, hoewel Hij "Zoon" was, Hij gehoorzaamheid moest leren uit hetgeen Hij zou lijden. Hij zag Hem komen als de eeuwige Zoon, van de eeuwige Vader gezonden, maar zo, als Paulus schrijft aan de Filippensen: "Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd" (ontledigd), "de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden, en in gedaante gevonden als een mens." (Fil. 2) Zo zag David Christus als de eeuwige Zoon, eeuwig van de Vader gegeneerd; zag Hem echter tegelijk als de mens in onze plaats, als de tweede Adam, Die de eeuwige gerechtigheid zou aanbrengen, aan God zijn eer zou geven en aan zijn recht genoegdoen, en in die weg de mens zou verzoenen door Zichzelf. toen had Christus de vreugde, dat Hij de Zoon was, afgelegd; Hij wandelde op aarde in de persoon des

zondaars, was zonde en vloek voor ons. Als zodanig had Hij dit, dat Hij de eeuwige Zoon was, slechts in de belofte, in het geloof, in de hoop, maar niet in aanschouwing, niet in genieting. Veeleer zou Hij het tegendeel ondervinden; al wat slechts enige macht had, zou zich tegen Hem verzetten; Hij echter zou op de belofte blijven staan, bij het gebod volharden, in het woord en in de wil des Vaders blijven; het zou nu wel met Hem door de dood gaan, maar zo zou Hij, de eeuwige Zoon, als Mens in onze plaats, door Zijn gehoorzaamheid, de Naam "Zoon" erven en Zich verwerven, opdat het openbaar zou worden, dat deze Naam alléén aan Hem toekomt, al was het ook dat Hij, in onze plaats, hier omwandelde en behandeld en veroordeeld werd, alsof Hij het kind des toorns, der zonde, des vloeks, des doods en des duivels was.

Maar Zijn opstanding, Zijn verhoging zou waarlijk de voortzetting van de eeuwige generering zijn; want dat Hij van de doden opgewekt werd, was de voortgezette generering, waarmee Hij als Zoon van de Vader gegeneerd werd; toen verkreeg Hij echter dit gegeneerd-zijn, de erfenis van de naam "Zoon", door Zijn werken, door zijn gehoorzaamheid. Dit is het, wat David gezien en geprofeteerd heeft, en zo heeft de Apostel zijn getuigenis verstaan.

De eeuwige Zoon des eeuwigen Vaders is als "geworden uit het zaad van David naar het vlees", dus: als Davids en Abrahams Zoon, als de tweede Adam, als Wegdrager van onze zonden, als Overwinnaar des doods en der hel, door Zijn gehoorzaamheid, nadat Hij Zichzelf om onzenwil teniet gemaakt heeft, en wel zo teniet gemaakt, dat de engelen meer vermochten, dan Hij, en deze geschikter tot de dienst Gods waren, dan Hij, in macht, naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden als "Zoon van God" gedecreteerd en geproclameerd geworden. (Rom. 1:4)³

Dit moeten wij tot onze vertroosting weten, zonder het te willen doorgronden. Drie dingen zijn er, die wij moeten weten.

- Het eerste is: dat de Zoon Zelf eens onderworpen zal worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen; en dan zal de Gemeente de Zoon representeren, en na haar werking keert de Drieheid weer terug in de Eenheid.
- Het andere is: dat heel de openbaring van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest ons niet is gegeven tot voorwerp van bespiegeling, (want uit zulke bespiegeling komt niets anders voort dan rechtzinnige vermetelheid of ketterse vermetelheid en ondankbaarheid,) ons niet gegeven is om verborgenheden na te vorsen, omdat zij verborgenheden der Godzaligheid zijn.
- Het derde derhalve is: dat de openbaring van Vaders Zoon en Geest geschied is in verband met onze afval van God en onze wedergeboorte. Adam heette Gods zoon, en wij in hem zonen Gods; maar hij werd zoon des duivels en des toorns, en wij werden het in hem. Het volk Israëls heette ook Gods zoon, als zoon van Abraham; maar het volk Israëls verliet het verbond Gods, en gedroeg zich

³ In Rom. 1:4 staat in onze Statenvertaling: "Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God." Het Griekse werkwoord "horitzein", dat hier door de Apostel gebezigd is en met "bewijzen" is vertaald, betekent eigenlijk bepalen en wat bepaald is verklaren, bekendmaken. De Kerkvader Hieronymus merkt daarbij op en dat zeer terecht dat het onderscheid tussen de beide woorden, "horitzein", dat in het N. T. voorkomt in Handel. 2: 23 bepaalde raad"; hoofdstuk 10:42 "verordend tot een rechter"; hoofdstuk 17:26 "de tijden tevoren verordend"; Hebr. 4: 7 "bepaalt een dag"; en op "horitzein", dat voorkomt Handel. 4: 28 (vertaald "tevoren bepaald") en Rom. 8: 29 en 30 (vertaald: "tevoren verordineerd") en zo 1 Kor. 2:7 en Ef. 1: 5. daarin gelegen is, dat het eerste gezegd wordt van iets, dat nooit bestaan heeft, het tweede daarentegen van wat wel te eniger tijd niet mag bestaan hebben, daarna echter begonnen is te bestaan.

opnieuw als zoon des duivels en des toorns. En zo gaat het voort, zo is de geschiedenis der mensheid, zo onze geschiedenis: overal zonen der ongehoorzaamheid.

En zo ging het in de hemel ook; daar heetten de engelen ook "zonen Gods", maar enige van hen werden ook "zonen der ongehoorzaamheid" en verlieten hun beginsel. Vanwaar nu verlossing van zonden, van de toorn, van de eeuwige verdoemenis? Wie zal hier Gode genoegdoening, wie verzoening aanbrenge? God had nog een geheel anderen Zoon; Deze was zijn Eniggeborene, God uit God, eeuwig van Hem gegeneerd; slechts Deze was te vertrouwen; deze zond Hij uit eeuwige liefde; maar hoe? Hij zond Hem als Mens in onze plaats, maakte Hem minder dan de engelen, stelde Hem onder de Wet, maakte Hem zonde voor ons; zo, in de persoon des zondaars, wandelde Hij hier op aarde in de zwakheid des vlees, wie wil Hem in die gestalte "de Zoon" laten zijn? Waar Hij in zodanige gestalte daarheen gaat, houdt niet alle vlees het daar met Kájafas voor een godslastering, dat Hij belijdt: "Ik ben de Zoon"? Als Hij nu evenwel in het geloof, in de eeuwige Geest, volhardt en gehoorzaam blijft tot de dood des kruises, zo moet het in de vrijmacht Gods staan, om deze Mens Christus Jezus uit de doden weer te brengen, en opnieuw tot Hem te zeggen: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd, beërf deze Naam; gelijk Hij het ook tot Hem gezegd heeft in de eeuwige Vrederaad, het tot Hem gezegd heeft in de stond, toen Hij de raad Zijns willens openbaar liet worden. En daar heette het tot al de engelen en tot ons: gij zijt Mijn Zonen niet, aanbidt Dien, welke Ik tot Mijn Zoon bestemd en verklaard heb, omdat Hij de raad mijns willens volbracht heeft. Gij engelen, buigt u voor Hem; gij afgoden, valt voor Hem neer; gij koningen, kust Hem; gij, die uw ziel bij het leven niet kunt houden, wees Hem gehoorzaam; welgelukzalig allen, die op Hem vertrouwen! Ik zal het bewijzen, dat Ik Zijn Vader ben, en dat Hij Mijn enig heilig Kind is.

Wilt u niet telkens opnieuw de toevlucht nemen tot Hem, mijn Geliefden, tot Hem, Die de voortreffelijkste aller namen heeft, een naam, welke het allermeeste vermag? Of heet een engel "Zoon", of zal God Zich neigen tot ons en aanmerken de werken van onze handen? Daarvoor hebben wij het Evangelie van de Zoon van God, opdat wij weten, dat God zijn Gemeente heeft gekocht met Zijn eigen bloed. Naardien Hij zodanige losprijs gegeven heeft, en in deze losprijs ook alle heil en doorkomen door deze wereld zowel als onze eeuwige zaligheid en de versterking van al wat tegenstreeft heeft daargesteld, zo weet het toch en neemt het ter harte, dat geen andere losprijs voor Hem enige waarde heeft.

Ik weet geen groter troost, dan dat God Zichzelf betonen zal als de Vader Zijns Zoons, en dat Hij met Hem als met Zijn Zoon zal handelen. Want daar de eeuwige Zoon de Naam "Zoon" daartoe geërfd heeft, opdat Hij, als het Hoofd der mensheid, als de tweede Adam, als Vertegenwoordiger van zijn Gemeente, alles, wat ons tot onze welvaart en zaligheid nodig is, van de Vader zou ontvangen, zo zal het ons aan geen enkel goed ontbreken. Van de zaligheid van onze zielen zal ons niet het minste ontgaan, wanneer wij eniglijk geloven aan deze Naam, tot deze Naam onze toevlucht nemen te allen tijde, voornamelijk in tijd van nood en in onze laatste ure.

III.

Wilt u echter weten, waar u de Zoon van God kunt vinden?

In de hemel, ja, ter Rechterhand des Vaders; maar wat Hij voor u is en zijn wil, dat kunt u leren uit het Woord Gods, daarin ziet u de Zoon in alles en voor alles duidelijk uitgebeeld; daarin hoort u Hem, daarin getuigt de Vader van Hem. Daarom schrijft de Apostel: "En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld." Zo werd dan de eniggeboren Zoon van God in de wereld ingebracht ten tijde van David; namelijk zoo: toen David, gedreven door de Heilige Geest, zijn harp nam en de 97ste Psalm dichtte, toen leidde God op en in de woorden van deze Psalm, Zijnen Eerstgeboren Zoon in de wereld in, toen kwam Hij in deze woorden in de Gemeente, en zo ver als het geluid van deze Psalm in de wereld gehoord werd, zó ver weerklonk de Naam van de Eerstgeborene Gods. En wat getuigt de Vader van Hem in deze Psalm? Alle goden en afgoden, die de mensen voor heilanden houden; alle engelen, alle heiligen en alle werken der heiligheid, voor zoveel wij die voor bijmiddelaars houden, ja, al is het dat deze Godes zijn en door zijn bestel en naar de ordening van zijn Wet bestaan: zij allen moeten zich voor Hem buigen, allen Hem aanbidden, allen aan Hem de eer laten, dat Hij alléén kan helpen, dat in Hem alléén en ook alleen door Hem alle welvaart en zaligheid is; want Hij moet boven allen de voorrang hebben. Er bestaat slechts één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus. Hem heeft God verhoogd tot Heere en Christus, tot Heiland en Zaligmaker; op Hem, als op de Zoon, heeft Hij alle heerlijkheid en alle schatten des Huizes gelegd. Hij alléén heeft macht te openen, en niemand sluit; te sluiten, en niemand opent. Merkt op zijn woorden en zijn belofte: "Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven de naam Mijns Gods, en de naam der stad Mijns Gods, namelijk van het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel van Mijn God afdaald, en Mijn Naam, de nieuwe." (Openb. 3: 12)

Moet de volmaakte liefde hier niet alle vrees buiten drijven? Deze nieuwe Naam, is die "dienstknecht"? En wil die zeggen, dat men God dienen moet met slaafse vrees en voorts zijn heil en zijn zaligheid elders, bij schepselen moet zoeken? Is deze nieuwe naam niet "zoon"? En zo ja, is het dan ook niet "erfgenaam Gods door Christus"? (Zie Gal. 4: 7) Moet men zich dan nog een gewetenszaak laten maken van dingen, die ons niet kunnen helpen, of het geweten tot zwijgen laten brengen, zodat men aan de zichtbare, de ijdele en vergankelijke dingen de eer zou geven, welke alleen aan God, als een God van volkomen zaligheid, door Christus moet worden toegebracht? Er bestaat niets, dat niet voor de Zoon van God zal moeten bukken, dat niet voor Hem zal worden neergeworpen. Hij alleen zal verhoogd blijven, als de Zoon, als een volkomen Heiland en Zaligmaker. Al het aardse moet voor Hem neerbukken, alle vlees voor Hem zwijgen. Alles wat hoog staat, zij het ook in Goddelijke macht, moet voor Hem de kroon neerwerpen.

"En indien wij kinderen zijn", zegt de Schrift (Rom. 8:17), "zo zijn wij ook erfgenamen, namelijk erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden."

AMEN.

128. Hebreëen 1:7-9

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 16 September 1849, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 103: 9 - 11 (Man u scr. Vers 8 - 10); Psalm 89:5; Psalm 105:2. Des avonds preekte Lic. Wichelhaus. Zie Naschrift blz. 145.

"Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader"; zo getuigt de Apostel Johannes van Christus, van het Woord, Hetwelk vlees werd en onder ons, vol van genade en waarheid, zijn woning had. Was Zijn heerlijkheid toenmaals zo groot, toen Hij hier op aarde was als een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht van het volk; woonde Hij toenmaals onder ons vol van genade en waarheid, toen de gehele wereld Hem voor genadeloos en voor een verleider des volks hield: hoe heerlijk is dan Zijn tegenwoordige heerlijkheid! Met welk een genade, macht en majesteit moet Hij thans bij Zijn volk zijn, om de genadelozen van Zijn lippen genade te doen toestromen en het teweeg te brengen, dat het werk van alle om waarheid bekommerde en aangevochten zielen in waarheid zij.

Om ons dit recht duidelijk te maken, opdat wij het toch vaste mogen geloven, dat wij in Christus alles hebben, wat tot onze zaligheid en welvaart nodig is, zien wij nu de pen eens vaardigen schrijvers woorden op het papier brengen, om ze zo te werpen in de harten, woorden, welke zijn als de stroom, waarvan Ezechiël predikt hoofdstuk 47, waarin hij zich baden moest: de stroom werd steeds hoger, zodat hij er eindelijk niet meer in staan, noch het water peilen kon.

Nadat de Heilige Geest de Apostel de 97ste Psalm had laten opslaan, en deze met de woorden: "Dat alle engelen Gods Hem aanbidden", alle hoogte, die zich verheelt of verheffen zal tegen Christus, voor zijn geloof zag neergeworpen, of in aller gewetens neerwierp, moesten hem de volgende woorden, uit dezelfde Psalm, treffen: "Sion heeft gehoord, en heeft zich verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd vanwege uw oordelen."

Van deze regering des Heeren (want het woord "oordelen", dat wij hier in het Hebreuws lezen, is door Luther volkomen naar de mening des Geestes met "regering" vertaald) deelt de Apostel aan de Hebreëen en ook aan ons mede, wat het hart vrolijk moet maken vanwege de regering of heerschappij van onze almachtige Heiland.

Tekst: HEBREEËN 1: 7-9.

"En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten en Zijn dienaars een vlam des vuurs; maar tot de Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de scepter Uws Koninkrijks is een rechte scepter. U hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten."

Wanneer de geestelijke mens, die alles geestelijk beschouwt en verstaat, de machtige bergen des vleses ziet geweken, de schemerende heuvelen ziet weggevallen, en hij de volle Zon der gerechtigheid aanschouwt, zijn Koning, de Koning der ere; wanneer hij voor deze Koning in het stof ziet geworpen alles wat vlees en bloed, wat de gehele wereld voor hoog en heerlijk houdt; al de goden, welke naam zij ook dragen, al de engelen Gods, hoe machtig zij ook mogen zijn; kan het dan anders, dan dat bij zo'n

heerlijkheid van zijn Koning Christus, in wie hij al zijn heil en een eeuwige verlossing gevonden heeft, geleid wordt tot de 103de Psalm? Moet hij dan niet met David en met geheel de verlostte Gemeente uitroepen: "Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam! Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden: Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw ziekten geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierendheid en barmhartigheden"? Waarlijk, bij het aanschouwen van de heerlijkheid van zijn Koning Jezus ziet hij in zichzelf niets dan zonden en misdaden, niets dan ijdelheid en nietigheid. Daarentegen in de "Heere, zijn gerechtigheid", zo'n algoezaamheid, volheid en bereidwilligheid om hem te helpen, en smaakt hij door Hem zo'n zekerheid van zijn zaligheid, dat hij des Heeren barmhartigheid, lankmoedigheid, ontferming, genade en gerechtigheid niet genoeg kan bewonderen! Al wat leeft en geschapen is, moet met hem deze Heere prijzen; daarom staat er ook in het 20ste vers van deze Psalm: "Looft de Heere, zijn engelen! Gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords." Dan blijft men echter niet bij de 103de Psalm staan, men moet verder lezen.

De begunadigde vindt in zijn Heere niet alleen wat tot zijn zaligheid na dit leven voor hem nodig is, maar hij ziet ook alle heil en welvaart in Hem voor dit leven. Zal hij nu nog hulp zoeken in bijmiddelaars, bij engelen, bij heiligen, of in het werk van eigen handen? Het rijk der natuur is niet minder des Heeren rijk, dan het Rijk der genade, het is alles e en Rijk het Rijkvan Koning Jezus, en dit Koninkrijk wordt derwijze geregeerd, dat alle rechtvaardigen des Heeren al gaat het hun ook ogenschijnlijk nog zo slecht het eeuwig goed moeten hebben, zowel in dit als in het toekomstige leven. En met het oog daarop lezen wij, die geloven, de 104de Psalm.

De ganse schepping ligt voor ons open, opdat zij ons een boek zij, waarin wij de eeuwige genade en trouw des Heeren naar de ervaring des levens kunnen lezen. De Heere scheidt alles de Heere doet alles. Hij doet het alléén, Hij helpt zijn ellendigen heerlijk. Alles is het hunne: God, Christus, hemel, aarde, ook de engelen. Zo heeft God de Zijnen nieuw-geschapen in Christus. En zou men nu zijn heil nog zoeken bij de werken der zelfheiliging? Bij heiligen, of in de dienst der engelen, gelijk de Farizeeën deden, welke meer waarde hechtten aan ingevening der engelen of der geesten, dan aan de ingevening des Heiligen Geestes, daar zij zeiden: "Indien een geest tot hem gesproken heeft of een engel, laat ons tegen God niet strijden"? (Handel. 23:9) Zo luidt het in de hemel; zo klinkt het terwijl de Vader op de Zoon ziet, opdat de Gemeente in de Zoon alleen door 't geloof eeuwig leven hebbe, in de 104de Psalm de engelen tegen: *Hij maakt zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een vlam des vuurs.*

Zal ik het bij de stralen zoeken, wat het eeuwige Licht scheidt en doet? Zal ik de vlam voor het vuur houden? Zal ik de wagen [de engelen] aanbidden in plaats van de Koning, Die op *deze wagen* daarheen rijdt? Dragere der heerlijkheid Gods, zijn de engelen; zij zijn de wagens, op welke Hij rijdt, ter hulp van dien, die in het stof ligt neergebogen, ter hulp van zijn uitverkorene Gemeente. Daarom lezen wij in de 68ste Psalm: "Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld." En in Psalm 18: "Als mij bange was, riep ik den Heere aan, en riep tot Mijn God; Hij hoorde mijn stem uit Zijn Paleis, en mijn geroep voor Zijn Aangezicht kwam in Zijn oren. toen daverde en beefde de aarde de Heere voer op een cherub, en vloog; Hij zond zijn pijlen uit en verstrooide hen; en Hij vermenigvuldigde de bliksemen, en verschrikte hen. Hij verloste mij van mijn sterke vijand."

Ja, hoe dikwijls lezen wij dit, inzonderheid in de Psalmen: dat de Heere vliegt op de vleugelen des winds; dat Hij Zijn engelen geesten en als tot machtige onweerstaanbare

winden maakt, op welke Hij de ellendige troost beademt, en verrassend als een wonder, ja, als leven uit doden, hulp en redding voor hen teweegbrengt.

En denkt nu, mijn Geliefden, vooral aan het gezicht, dat Ezechiël aan de rivier Chebar zag, aan de cherubs of dieren, en aan de raderen, die zich bewogen naar de adem Gods; ook deze waren als een wagen, waarop de heerlijkheid van Jezus kwam aanrijden, en vurige kolen waren tussen de raderen. De Heere maakt de engelen tot Zijn wagen, opdat Hij daarop kome aangereden, de Zijnen tot hulp in nood en dood, en Hij Zich aan hen, waar zij zouden omkomen, snellijk openbare, zoals Hij is, vol van genade en waarheid. De Heere maakt zijn dienaars, die bij tienduizenden om Zijn troon staan, tot vuurvlammen, tot bliksemen, en dan is het geruis hunner vleugelen als het geruis van veel wateren en als de stem des Almachtigen. Zo omstraalden zij de Sinaï van Zijn heiligheid; zo waren zij in de braambos, waarheen Mozes ging; zo maakte de Heere hen tot een grote en sterke wind, die de bergen scheurde en de steenrotsen brak voor de Heere heen en een aardbeving veroorzaakte; dan weer maakte Hij hen tot een vuur, gelijk Elia te zien kreeg, waarin Hij echter niet was; tot een vuur, dat meermalen zijn vijanden en die tegen Hem opstonden, verteerde; en dan weer maakte Hij hen tot een wolk- en vuurkolom, waarin Hij was, om Zijn volk te leiden door de Rode Zee en door de woestijn in het beloofde land.

Dat zijn de engelen, dat zijn Zijn boden, daartoe maakt hen de Heere; zo staan zij rondom de troon Gods en houden de ogen gericht naar het Aangezicht des Vaders, opdat, waar een ellendige roept, zij op zijn bevel toesnellen. Bliksemen en vuurvlammen zijn zij, om de vijanden te verhouwen, en alle instrument, dat tegen de uitverkorenen bereid wordt, te vernielen, en voor Zijn volk licht te bereiden, terwijl alles in Egypte in duisternis ligt; winden en een wolkenwagen zijn zij, waarop de Koning uit Zijn hoge woning gereden komt, om intrek te nemen in het huis en hart van Zijn Bruid, en haar in haar ellende, Zijn voor haar verworven heerlijkheid te doen aanschouwen.

Zo hebben Gods engelen dag noch nacht rust, en zij zouden tijd noch oren hebben, om van ons een enige klacht te horen; ook kunnen zij onze ellende en verlorenheid niet gevoelen, niet peilen; maar zij hebben God naar de ogen te zien en op zijn bevelen te letten; daartoe staan zij bestendig voor de troon des Heeren, zoals zij voormaals in de Tabernakel en in de Tempel aan het verzoendeksel stonden in beeld. En zij begeren neerbukkende in te zien in de Ark des verbonds, in de zaligheid, welke de Heere voor ons in Zich bereid houdt; maar deze zaligheid smaken, gelijk wij, dat kunnen zij niet.

Daarentegen wordt tot de Zoon gezegd: *"Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid."* Dit woord sprak David in de 45ste Psalm, tot Christus, zijn en onze Koning. Dit spreekt God de Vader tot God de Zoon. Hij geeft Hem zijn Naam terug, nadat de Zoon het voor geen roef geacht heeft Gode evengelijk te zijn, maar de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen heeft, en in gedaante is gevonden als een mens, en gehoorzaam is geweest tot de dood des kruises, en Hij des Mensen Zoon heeft willen wezen: nu begroet Hem de Vader, nadat Hij Hem tot onze Middelaar verhoogd heeft met de naam, welke Hijzelf draagt: dat Hij zal zijn de God en Koning van Zijn verlore Gemeente.

Zo moet Hij dan nu niet staan en dienen, gelijk de engelen, maar moet na de zware arbeid van zijn ziel rusten van Zijn werken, en als de Zoon des Mensen, als de Tweede Adam, als de verhoogde Middelaar God zijn, God heten en God blijven, zoals de Vader God is; alle engelen Gods moeten Hem aanbidden; en Hij moet alle macht in

Zijn hand hebben, om aan degenen, die op aarde zijn, en welke Hij Zich niet schaamt Zijn broeders te noemen, de verworvene gerechtigheid en genade deelachtig te maken, alsmede allerlei heil en uitredding, daarenboven de zaligheid van hun ziel! Daarom moeten wij ons heil en onze zaligheid nimmer zoeken bij de schepselen, of bij middelen, die wij nooit bij de hand hebben, wanneer wij ze behoeven, maar alleen in en bij onze verhoogden Middelaar, wie de Vader "God" noemt, om in ons dat vertrouwen te wekken, dat Hij van de Vader de macht en de wil heeft, om ons van alle banden te verlossen, onze zonden te bedekken, en ons de ganse heerlijkheid van zijn liefde, genade en trouw te onswaarts uit de littekenen van Zijn wonden te tonen, met de vermaning: *Wees niet langer ongelovig, maar gelovig!* Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben.

Dat is nu een Naam, door de mens Christus Jezus geërfd, welke nog hoger staat dan de Naam Zoon. Nog nooit heeft de Vader of de Geest een engel, welke ook, met de naam "God" aangesproken, en hier lezen wij niet: Uw tronen, o goden! of o engelen! zijn in alle eeuwigheid; maar: *Uw troon, o God!* Zo geef ik dan blijmoedig prijs en laat varen alle heiligen, alle engelen, ook alle werken, en terwijl ik met Thomas uitroep: "Mijn Heere en mijn God!" Richt ik mijn bede niet tot degenen, die rondom Zijn troon staan, maar tred toe tot deze Zijn Troon zelve.

Hoe zal ik u deze *Troon* beschrijven, Geliefden? Zijn Troon is een genadetroon. Wil ik het zonder beeldspraak uitdrukken, dan zeg ik: *Zijn Troon is Zijn genade*. Dat Hij daarop zit, betekent: dat Hij in deze genade, gelijk Hij die voor Zijn Gemeente verworven heeft, rust en berust. En als er staat: *dat deze Troon van eeuwigheid tot eeuwigheid blijft*, dan wil dat zeggen, dat Zijn genade, welke Hij voor Zijn Gemeente verworven heeft, en in welke Hij rust en berust, een nimmer eindigende, een eeuwige genade is, welke nimmermeer van Zijn Gemeente wordt weggenomen.

Dit predikt de Apostel hier nadrukkelijk, opdat wij toch stellig bij onze Koning en God alle en genade zoeken tegen al onze zonden; van Hem alle en alle genade verwachten tegen iedere misdaad en elke nood; en wij bij al onze zwakheden, ellende en noden, ons aan deze genade bevelen voor het tegenwoordige zowel als voor het toekomstige, ons aan haar toevertrouwen, omdat zij een eeuwige genade is. De Apostel verkondigt het ons, opdat wij niets dan *genade* bij Hem zoeken, en ook geloven, dat wij genade bij Hem vinden zullen voor alles en tegen alles; en ons dus door niemand en niets van Zijn Troon verre laten houden, om het hier en daar, of door bijmiddelaars te zoeken, wat Hij alleen geven kan en geven wil; en zo deze genade ook niet laten varen, als wij dezelve gesmaakt hebben, niet het een of ander daarnevens zoeken, maar ons geheel en al aan zulke genade houden, zijnde deze een betrouwbare en eeuwige genade.

Genade schenken, zonden van iemand wegnemen en ze Zelf op Zich nemen, dus de zonden vergeven, dat kan geen engel, dat kan geen heilige, dat brengen wij met al onze werken niet tot stand; en in genade rusten en berusten, zodat heden en morgen en in eeuwigheid *genade* genade blijve, genade heerse en zo voortdurend, steeds opnieuw, zonden wegnemen en alles dragen, alles alléén doen en daarstellen, dat zou voor alle heiligen, voor alle engelen te zwaar zijn, daarvan zou al wie gerechtigheid uit werken zoekt gruven en afkerig zijn. Dat kan alléén de enige Mens in genade, de Mens Christus Jezus, Die God de Heere is. Alleen Hij kan, als God en als verhoogde Middelaar, het woord handhaven: "Mijn genade zal van u niet wijken; Ik zal genadig

zijn, wie Ik zal genadig zijn"; alléén Hij kan dengene, die niet werkt, maar gelooft, zijn geloof tot rechtvaardigheid rekenen. Geen engel of heilige zou het wagen, van Zijn Josua's de onreine klederen weg te doen; zij zouden er ook geen verstand van hebben, om hun eerst een reine hoed op het hoofd te zetten, en hun dan wisselklederen aan te trekken; en met onze dode handen wassen wij ons nooit rein van onze bloedschulden. Daartoe heeft alleen de macht en de wil Hij, tot wie gezegd wordt: "Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid." En zolang Hij niet zegt: "Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen, en Ik zal u wisselklederen aandoen", zolang behoudt men het kwade geweten.

Gelijk nu de Troon van onze grote God en Heiland is, zo is ook Zijn *Koninkrijk*. Het is niet anders, dan een Rijk van genade en wegneming van zonde, zodat Hij in dit zijn Koninkrijk niets anders te doen heeft dan nacht en dag Zijn kinderen te reinigen van hun melaatsheid, van wonden en builen, van ongedierte en allerlei vuile zonden, en Zich ook met niets anders bezig wil. houden, dan Zijn lieve onderdanen gedurig van onreinheid te wassen en te reinigen met zijn dierbaar bloed. Ook steeds er voor te zorgen, dat de verzwikte leden weer terechtgebracht en de struikelende knieën vast gemaakt worden; daarbij ook zonder onderlaten, dat onze naaktheid, schaamte en schande gedurig bedekt worde en bedekt blijve, en wij steeds in zijn gerechtigheid prijken. Ook zorgt Hij, dat wij, in de strijd met onze doodvijand, van elke door ons verlorenen slag nochtans tenslotte in Zijn kracht de zege wegdragen, terwijl Hij met Zijn wijsheid zodanig voor ons tussentreedt, dat onze aanklager, die ons dag en nacht voor God aanklaagt, nochtans verworpen wordt. Daarenboven wil Hij, dat wij het ook goed hebben in dit leven van moeite en ellende, zodat wij ons fonteynen maken, ja, door Zijn trouw fonteynen voor ons geopend zien midden in de woestijn, juist dan, wanneer wij menen: *hier kom ik om*.

Ziet, geliefde Gemeente! Zo'n Rijk is het Koninkrijk van onze Koning, onze God en Heiland; en gelijk zijn Rijk is, zo is ook *de scepter* van dit Rijk. *De scepter Uws Koninkrijks is een rechte scepter*. Deze scepter is zijn heilig en goede Woord, waarvan David in de 19de Psalm zoveel heerlijkjes getuigt. Daarmee toch leidt en troost Hij ons, gelijk David elders zegt: "Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij", en: "De Heere is mijn Herder." (Psalm 23) Met Zijn herderstaf houdt Hij ons op het groene gras en ver van allerlei schadelijk voedsel; en gelijk Ahasveros aan de koningin Esther, toen zij meende te zullen omkomen, met zijn uitgestrekte scepter het leven gaf en haar zijn gunst schonk, zo geeft Hij ook met Zijn scepter leven en genade dengenen, die zeggen: "Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om!" en die zo tot Hem gaan.

Dat deze scepter een *rechte* scepter heet, betekent, dat Hij de heerschappij voert volgens recht en gerechtigheid; daarom volgt er weldra op: *Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat*. Want de scepter onzes Heeren is niet als de kromstaf van een bisschop, het is niet: "hier een weinig, daar een weinig" en: "nu nog dit, dan nog dat", zodat men nooit weet hoe men het heeft, waar men aan toe is, en er aan de scepter geen bijkomen is; maar zijn scepter is een *rechte* scepter, hij is recht-uit, gelijk Hij Zelf. zijn bevelen en woorden hebben nooit bijoogmerken, maar bedoelen de redding der verlorenen, zodat het rechtstreeks uit zijn hart tot hun hart heet: "Verdoemt u uzelf en zoekt u alles bij Mij, zo verklaar Ik u rechtvaardig en zalig, zo bent u heilig en onberispelijk, geheel zonder gebrek voor Mij, en u zult alles beërven."

Snelle hulp vindt men zo bij deze rechte scepter des Koninkrijks onzes Heeren; wie zou zich dan niet liever opmaken tot Hem, Die met Zijn hulp zo gul en onbaatzuchtig is, dan het bij de schepselen zoeken, die, indien zij konden helpen, eerst duizend voorwaarden zouden stellen, waarvan men niet één geheel zou kunnen nakomen!

Of zal een zodanig Koning, Wiens Koninkrijk een Rijk van genade en van vergeving der zonden is, ooit iemand een afwijzend antwoord geven? Laat het voor het ogenblik zo schijnen. Wie is er, die van hart Hem antwoordt: "Ja, Heere! doch ook de hondekens eten onder de tafel van de kruimkens der kinderen"? Wie dit antwoord van hart afaat, die zal ondervinden, dat hij met zes maten in zijnen schoot terugkomt. Deze Genadekoning kan geen onrecht doen. Dit zal wel blijven gelden wat van Hem geschreven staat: "Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat." Daarom heeft Hij voor zijn volk de gerechtigheid weer opgericht, en de ongerechtigheid van hen weggenomen; daarom staat ervan Hem in de 72ste Psalm: "In zijn dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij. Zij zal de nooddriftige redden die daar roept, mitsgaders de ellendige en die geen helper heeft; Hij zal de arme en nooddriftige verschonen, en de zielen der nooddriftigen verlossen. Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden."

Daarom wordt tot Hem in de 45ste Psalm gezegd: "Rijd voorspoediglijk in uw heerlijkheid, op het Woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid." Daarom zingt de Gemeente van Hem bij de Profeet: "Ziet, een Koning zal regeren, en Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde; gerechtigheid zal de gordel van Zijn lendenen zijn; ook zal de waarheid (de trouw) de gordel van Zijn lendenen zijn." (Jesaja 11: 5) Ja, hoezeer Hij de gerechtigheid liefheeft en de ellendige goedgunstig is, zodat zij met Zijn gerechtigheid bekleed worden, en hoe zeer Hij haat die ongerechtigheid, dat men voor God iets wil zijn wat men toch niet is, dat zien wij het duidelijkst, en tot onze troost, in de wijze, waarop de Heere Zich tegen Simon, de Farizeër, uitsprak ten opzichte van de beruchte zondares, die aan zijn voeten neerlag en vanwege haar zonden en onkuisheid bitter voor Hem weende.

Wie uwer dus, Geliefden, zonden heeft; wie het belijdt, dat hij een goddeloze is, en de eeuwige dood in zich voelt, en zich buitendien nog in allerlei nood bevindt, ook ten aanzien van het lichaam en het dagelijks brood, en hij van de plaag van zijn zonde begeert verlost en als goddeloze vrijgesproken, ook uit lichamelijke nood gered te zijn; of, wiens geloof bestreden wordt, die verneemt het thans, welk een Middelaar, welk een grote God en Zaligmaker hij heeft. Daarom late hij met blijmoedigheid alle bemiddelaars en bijmiddelen varen, waarvan hij heil, rust en zaligheid, waarin hij houvast en grond voor zijn hart zoekt, en hij gelove in zijn Heere, God en Zaligmaker, hij houde zich aan Hem, roepe Zijn Naam aan, belijde Hem als Zijn Verlosser, ten spijt van zonde, duivel, dood, nood en wereld, en spreke het "nochtans" uit, zo zal hij gered zijn.

Of zou het voor God de Vader geen gerechtigheid zijn, dat een goddeloze eniglijk op het geloof de gerechtigheid toegerekend werd? Is het wellicht niet gerechtigheid voor Hem, dat een verloren Adamskind, die kermt: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods! Zoals hij is, tot Hem de toegang en bij Hem woning hebbe? Moet de mens zich hierbij eerst nog bemiddelaars opzoeken, opdat hij vooraf door schepselen geheiligd worde? Niemand is heilig, dan de Heere, en Hij heiligt wie uit het geloof van Jezus is.

U hebt het gehoord, welke gerechtigheid het is, die de Heere liefheeft, die Hem behaagt, namelijk: dat de goddeloze, die in Hem gelooft, door dit geloof gerechtigheid hebbe in Hem! U hebt het gehoord, welke de ongerechtigheid is, die Hij haat; namelijk: dat de mens door een ander middel zoekt zalig en verlost te worden, dan door Hem, Die alléén ons van de Vader tot onze Christus gegeven is, ons tot wijsheid gemaakt is, opdat wij in Hem zowel gerechtigheid als heiligmaking en verlossing zijn. Zou dat Gode niet welbehaaglijk zijn, dat onze Heere de gerechtigheid zo zeer liefheeft, dat Hij de naakte zondaar, zonder zijn verdienste, met Zijn gerechtigheid bekleedt? Hoort wat de Geest betuigt: "Daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde."

Ja, daarom moet onze lieve Heere en Heiland Jezus "onze God" heten, zijn en blijven, omdat Hij ons, zijn verloren schaap, heeft opgezocht, het op zijn schouders heeft genomen en naar huis gedragen; daarom, omdat Hij zijn leven voor ons gelaten heeft; daarom, omdat Hij de hoeren en tollenaars tot Zich bekeerd en in zijn bloed gerechtvaardigd en geheilgd heeft, zonder dat zij één enig werk der gerechtigheid gedaan hebben, en heeft de rechtvaardigen, de wijzen en verstandigen verworpen. Juist in zo'n weg worden alle deugden en volmaaktheden Gods, de heerlijke vrijmacht van zijn raad tot onze zaligheid verheerlijkt. Daarom heeft de Vader, Die Hem wederom verheerlijkt en Zich aan Hem als zijn God betoond heeft, toen Hij met sterke roepingen tot Hem riep in de arbeid van zijn ziel, Hem gezalfd, om zijn gerechtigheid en zijn Naam aan zijn broederen bekend te maken, Hem gezalfd met olie der vreugde; zodat Hij vrolijk uitriep: "Waarlijk, Ik ben vol kracht van de Geest des Heeren"; vrolijk uitriep: "De Geest des Heeren is op Mij; Hij heeft Mij gezonden om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, om alle treurigen te troosten."

Want nadat God verzoend is door de dood Zijns Zoons, wordt een eeuwig feest in de hemel gevierd, een feest van grote en loutere blijdschap Gods. Gode is genoegdoening gebracht, Hij is verzoend; zo is de zondaar Hem weer aangenaam gemaakt. Het is alles blijdschap Gods, dat de Raad van het eeuwig welbehagen zo heerlijk door Christus volbracht is; De Geest is weer verworven, Hij is daar met al zijn werkingen; Hij is vervuld met al die vreugde en die kracht, welke vrede, liefde, geloof, hoop en rust aan de ziel mededeelt. deze Geest goot de Vader uit op ons gezegend Hoofd, op Christus, onze Koning; en niet met mate ontving Deze de Geest, maar in alle volheid, boven Zijn medegenoten. En omdat Hij de volheid van deze Geest der vreugde heeft, van deze Geest des opspringens in God, omdat Hij de goddeloze rechtvaardigt, en die verlost, die geen helper heeft, zo hebben wij ons aan Hem te houden, en niet aan Zijn medegenoten, aan Hem alleen, onverzwakt, onverzwakt.

Zo spreke een ieder onzer, Geliefden: *God maakt Zijn engelen geesten*. Geesten hebben geen vlees en bloed, maar dat heb ik wel. God maakt Zijn dienaars een vlam des vuurs. Vuurvlammen zouden mij echter verteren, want ik ben vlees, ach, vleselijk, verkocht onder de zonde! En wanneer ik de stem van deze serafs, van deze vuurvlammen hoor zeggen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen!" Dan moet ik uitroepen: Wee mij, ik verga! Ik heb deze heilige Naam niet verheerlijkt, en kan hem ook niet verheerlijken, dewijl ik onrein van lippen ben.

Maar daarboven in de hemel én hier op aarde (Ezech. 43:4 11) zie ik een Troon, en Die daarop zit, ziet er uit als "eens mensen-zoon", ziet er uit als ik, en Hij groet mij minzaam, alsof ik, die hier in de as zit en in mijn onreinheid lig, zijn broeder ware! Ik zie het, Hij draagt mijn vlees en bloed, Hij is dat geheel deelachtig geworden, en

nochtans, God Zelf noemt Hem "God"; ik zie het, Hij is een in het vlees Gekomene, en nochtans, genade is zijn rust; Hij regeert met genade, en dat Hij genade uitdeelt, dat geldt daarboven als gerechtigheid! Daarom naar Hem toe, als tot de enige Middelaar! Hij kan alléén verlossen; helpen maakt alleen voor Hem de eeuwige vreugde uit. Slechts Deze heeft een welgelukzalig Rijk, slechts Deze regeert goed. Hem blijf ik onderdanig. *Deze Koning zal leven!*

AMEN.

129. Hebreeën 1: 10-12

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 23 September 1849 's voormiddags. Gezongen: Psalm 104: 16, 17; Lied 3:1 (Zie Naschrift Deel 11, blz. 391); Lied 22: 10 (Zie Deel 111, blz. 183). Na de Doop van 6 kinderen: Psalm 135:7. Des avonds preekte Lic. Wichelhaus over Ezechiël 36: 22 26. Gezongen uit Psalm 145 en Psalm 68: 10. Op deze Zondag vergaderde de Gemeente voor de laatste maal in de zaal van de weduwe Obermeier, vanaf 25 April 1847 in gebruik. (Zie II. Deel, blz. 317, 324)

De eerste negen verzen van het eerste hoofdstuk van Paulus' Brief aan de Hebreeën heb ik u uitgelegd, Geliefden! Het moet uw harten toch wel gesterkt hebben, de waarheid zo van alle kanten gestaafd te zien, dat wij in Jezus, onze lieve Heere, een volkomen Heiland hebben, en in Hem alles bezitten, wat ons tot onze zaligheid en welvaart nodig is. nu blijft ons nog de uitleg over van de laatste vijf verzen van dit hoofdstuk .

Laat ons in deze ure de verzen 10-12 overdenken.

Tekst: HEBREEËN 1: 10-12.

"En Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen; dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen allen als een kleed verouden; en als een dekkleed zult Gij ze ineen rollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden."

Wij hebben nu hier in het tiende, elfde en twaafde vers woorden voor ons van diepe en hoge betekenis, welke uit de ziel gesproken zijn van iedere ellendige, die het ervaren heeft, dat niets standhoudt dan de Heere, en die zich daarom aan niets dan aan de Heere houden kan. De woorden zijn ontleend aan de 102de Psalm. de ellendige zal het duidelijk zijn, hoe de Apostel van de 45ste Psalm ineens op de 102de komt.

In ons hoofdstuk is een opklimming in de gedachtegang en in de uitdrukkingen merkbaar, waardoor ons de verheven Naam van Christus, die Hij boven de engelen geërfd heeft, in al deszelfs heerlijkheid en macht wordt voor ogen gesteld; want de engelen ontvangen hier geen anderen naam, dan die zij hebben, daarentegen heet Christus hier: "Afschijnsel der heerlijkheid, het uitgedrukte Beeld der zelfstandigheid Gods"; verder heet Hij "de Zoon"; als zodanig moeten Hem alle engelen Gods aanbidden; vervolgens wordt Hij tweemaal met de naam "God" aangeropen, en nu eindelijk met de naam "HEERE", dat is Jehovah, welke Naam de Griekse Overzetting uit het 13de vers van de 102de Psalm weer inbracht in het 26ste vers.

De Apostel was echter geen schoolgeleerde, niet iemand, die een keten van koude leerstellige bewijzen voor de Godheid van Christus heeft willen maken; veeleer moest deze opklimming dienen, om afdoende bewijzen te leveren, dat Christus de waarachtige Toeverlaat der zielen is, dat het een ijdel geloof is, zijn welvaart en zaligheid bij engelen, heiligen of ergens elders te zoeken; en daarom moest heel dit hoofdstuk als prediking der heerlijkheid, der genade en waarheid van Christus het hart bevestigen, om op de enige grond van alle heil en van de enige zaligheid stand te houden.

Jezus Christus, gisteren en heden Dezelfde en in alle eeuwigheid, ziedaar de inhoud van het 10de, 11de en 12de vers van ons hoofdstuk; Hij, de God der armen en ellendigen; de Heere in Sion.

De 102de Psalm is een gebed van een ellendige, van een verdrukte en verbrijzelde, wie de ziel als uitgaat, die zo aan alle kanten door de aanvechting wordt overweldigd, dat hij niets meer gevoelt of gewaarwordt, en die nu voor de Heere de gedachten zijn harten uitstort, en zo al worstelende doorbreekt tot God.

Dat past goed bij de 45ste Psalm. Want ofschoon deze Psalm zich heerlijk laat aanzien, en alles daar luisterrijk toegaat, (immers ziet men daarin niets dan bruiloftsfeestelijkheid: een Held, Die verlossen kan, een Koning, Die wel op Zijn troon zal blijven zitten; een koningin, in de prachtigste klederen, voor wie de machtigste zich buigen, en men hoort er niets dan paukengeschal en harpgetokkel!) Evenwel, daar ligt toch niets anders achter dan kruis, nood, ellende, lijden, verdrukking, vervolging en aanhechting. En hoe dit alles daar achterligt, dat vinden wij in de 102de Psalm uitgesproken. Of, maken niet al de machten der duisternis zich op, wanneer Christus verheerlijkt zal worden?

Heeft uw hart zulk "een lied der liefde gedicht", hebt u "gezongen van Koning Jezus", weldra hangen al de duivelen zich aan uw harp, aan uw arm, en willen uw tong verlammen, u stom maken, opdat u de lof van uw Koning niet zoudt verbreiden, en zij maken u de ganse hemel zwart, zodat u bedroefd wordt en met de 102de Psalm begint te klagen: "Heere! hoor mijn gebed en laat mijn geroep tot U komen." en waar deze Koning Zich in zijn heerlijkheid en genade openbaart, daar brengt Hij ook het kruis mede, zodat u weldra schreeuwt: "Verberg Uw Aangezicht niet voor mij ten dage mijner benauwdheid!" Getuig maar eens van Hem: "Gij zijt veel schoner dan de mensen", terstond vallen alle duivelen en vlees en bloed op u aan met allerlei akelige zonden, zodat u huivert vanwege uw leven, en u moet klagen: "Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees vanwege de stem mijns zuchtens."

Zing maar eens van Hem: "Genade is uitgestort op uw lippen", weldra zult u ondervinden, dat niemand deze genade wil, en nu wordt u "een roerdomp der woestijn gelijk", of "als een eenzame mus op het dak", en hebt te klagen: "Mijn vijanden smaden mij al de dag; die tegen mij razen, zweren bij mij ." Ja, zo hebt u bijzonder te klagen, als u gejubeld hebt: "Gij hebt gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat"; en dan zult u ondervinden, dat Hij ook bij u teniet maakt u met uw farizeese ongerechtigheid. Dan voelt gij, hoe nauw de Heere het met de zonde neemt; hoe nauw het steekt met de gerechtigheid, welke niet is uit werken, en u kunt veelvuldig Gods toorn en zijn grimmigheid in uw gebeente voelen, dat u moet opschreeuwen: "Ik eet als als brood en vermeng Mijn drank met tranen vanwege uw verstoordheid en uw grote toorn; want u hebt mij verheven én mij weer neergeworpen"; en vanwege al uw ellende roept u het uit: "Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw, en ik verdor als gras."

Van hart is het u afgegaan: "Gord Uw zwaard aan de heup, o Held, uw majesteit en uw heerlijkheid; en rijd voorspoediglijk in uw heerlijkheid, op het Woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid", en u hebt met de ogen des geloofs het gezien en betuigd: "Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder U vallen", zie, spoedig vangt de strijd aan, en wat bemerkt gij? De inwoners des lands willen niet vallen; de duivel bouwt snel allerlei kapellen, en de verwoesting der Kerk van Christus neemt hand over hand toe, zodat men klagen moet: "*Sta op, Heere, ontferm U over Sion! want uw knechten hebben medelijden met haar gruis.*"

Verstaat u dit: "Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig"? Juich daarover en zeg met de Apostel: "Ons leven is met Christus verborgen in God", zo zal u niets dan het geloof overblijven, maar "vader en moeder en allen zullen u verlaten hebben", en lange tijd zal het schijnen, alsof "de Heere uw gebed versmaadt." en eerst na lange geloofsoefening zult u het voor waarachtig houden, dat "de Heere neerwaarts ziet uit de hoogte Zijns heiligdoms, en dat Hij uit de hemel op de aarde schouwt, om het zuchten der gevangene te horen, om los te maken de kinderen des doods."

En dat ik het nu alles samenvatte: Er staat geschreven in de 45ste Psalm: "In gestikte klederen zal zij", de Bruid, de Koningin, de Gemeente, "tot de Koning geleid worden; de jonge dochteren, die achter haar zijn, haar metgezellinnen, zullen tot U gebracht worden; zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, zij zullen ingaan in des Konings paleis." O, hoe liefelijk wordt ons daar de weg ten hemel, de weg ter heerlijkheid, de weg in de eeuwige stad, in het Jeruzalem dat boven is, voor de ogen geschilderd, zodat men zou menen te zullen opvaren met arendsvleugelen. Maar vanwege het tegenstrijdige gaat het zo toe, als de klacht luidt in de 102de Psalm: "Hij drukt mijn kracht op de weg terneder, Hij verkort mijn dagen. Ik zeg: "Mijn God, neem mij niet weg in het midden mijner dagen."

Uit deze verschillende vergelijkingen zal het u duidelijk zijn geworden, Geliefden! hoe de Apostel van de 45ste Psalm op de 102de kwam. In de 45ste Psalm is de ganse heerlijkheid van Christus en zijn Gemeente beschreven naar het inwendige. Naar het uitwendige doet zich daar echter niets voor dan smart, hoon en miskennen, enkel lijden, tegenspoed, bestrijding en vervolging; zodat men meent er onder te zullen bezwijken en van de een nood des lichaams en der ziel in de anderen geraakt en stoot op stoot krijgt. Zodanig kruis en lijden, zulke droefenis en zware aanvechting laat nu de Heere over ons komen, opdat ons geloof in dat vuur beproefd worde; maar duivel en wereld vallen daarmee terzelfder tijd op ons aan, opdat wij Christus prijsgeven, opdat wij aan de macht en de genade van Christus wanhopen, en zo ook aan de ganse heerlijkheid en waarheid des geloofs, des wegs en des Woords vertwijfelen.

Daarmee nu beogen duivel, wereld, vlees en bloed dit: dat wij onze zaligheid en welvaart bij engelen, bij heiligen of ergens elders zoeken. Dan worden wij echter op de 102de Psalm gebracht, opdat wij daarin de klacht, de kwelling en de nood van ons eigen hart vernemen, en wij een broeder voor ons hebben, die aan evangelijke kwelling en zware aanvechting blootgesteld is; en dan zien wij het wel, dat dezelfde God en Koning van Zijn Gemeente, Die in de 45ste Psalm aangeroepen wordt, ook in Psalm 102 wordt aangeroepen. Want hoe zou zo'n nameloos lijden, zulke verdrukking over ons zijn, ware het niet om het geloof in Christus, ware het niet om de gerechtigheid Zijns Koninkrijks, welke men in de wereld noch in de hel als gerechtigheid wil laten gelden!?

Gij ziet hier echter ook, hoe schoon de Apostel op de 45ste de 102de Psalm laat volgen; en hoe geheel overeenkomstig de zielsbehoeften van de lijdende en aangevochtene om der gerechtigheid wil, hij hier de allerhoogste en troostrijkste Naam van Jezus, Zijn Naam "HEERE" of "Jehovah" op de naam "God" laat volgen. Want waarlijk, de engelen heten niet Jehovah; evenmin heten alle de heiligen, al de machten des hemels Jehovah; en al onze werken zijn ook niet Jehovah; die alle hebben ons niet met hun bloed gekocht; en op de smartelijke vraag: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" kunnen alle werken der eigengerechtigheid, kunnen al de heiligen en al de engelen niet antwoorden: "Dat zullen wij doen." Maar van de Heere

Jezus staat Psalm 130 geschreven: "Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden." O, hoe hartverheffend, hoe machtig, hoe geweldig betoont zich deze Naam "Jehovah", "HEERE", als wij die tot onze hulp aanroepen, wanneer al onze werken en de schoonste verwachtingen in de dood gaan, wanneer wij met onze Izak naar Moria moeten, en ons deze vraag de ziel doorsnijdt: "Hier is vuur en hout, maar waar is het lam tot het brandoffer?"

En wij dan vernemen: op de berg des HEEREN, op de berg Sion, waar Jezus Koning is, zal het voorzien worden! en als de wond brandt, de nood hoog stijgt, de dood het hart wil breken, dan voelt men het: hier kan geen engel helpen, geen heilige is hier heilig genoeg, en al het werk der gerechtigheid ligt door de zonde verbroken.

Maar, welaan, de nood der aanvechting stijge vanwege allerlei lijden van ziel en lichaam ook nog zo hoog; Niet heeft Asaf gezegd: "Als ik maar een engel, een heilige, als ik maar werken mijner gerechtigheid of deugd heb", nee: "als ik U maar heb!" "Wien heb ik naast U in de hemel? Naast U lust mij ook niets op de aarde!" Daarom zingen wij ook:

*Uw bloed en Uw gerechtigheên,
Die zijn mijn bruidskleed, anders geen,
Daarin zal ik voor God bestaan,
Als aarde en hemel ondergaan.*

In deze zin schrijft de Apostel nu ook hier uit de 102de Psalm de woorden neer: "*Gij, Heere, hebt in de beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen, dezelve zullen vergaan enz.*"

De Psalmist bidt vooraf: "Mijn God, neem mij niet weg in het midden mijner dagen; uw jaren zijn van geslacht tot geslacht", en bedoelt daarmee: dat de Heere, zijn God en Heiland, hem toch met zijn geloof niet beschaamd moge doen uitkomen, opdat 's Heeren vijanden zich niet boven hem zouden verheffen; immers wat hem aangaat, zo zegt hij, dat hij van gisteren is en slechts dagen des levens heeft; wilde de Heere dus zijn werk aan hem voleinden en zijn woord bij hem waarmaken, naar zijn toezegging, dan mocht de Heere hem toch bij het leven behouden. De Heere toch (wil hij zeggen) heeft meer jaren, dan hij dagen des levens, ja, Hij heeft een eeuwig leven.

Nu is zijn begeerte, dat de Heere hem van dit leven naar Zijn belofte meedele, opdat de kuil van nood en dood zijn mond niet over hem toesluite, maar hij het heil des Heeren moge aanschouwen en zijn zaligheid in het land der levenden.

Daarop laat hij nu volgen: "*Gij, Heere, hebt voormaals*", in de beginne, "*de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk Uwer handen.*" Daarmee wil hij zeggen, dat de Heere wel voor hem zorgen kan, en dat Hij de Heere en Meester is van al het geschapene. Zo kunnen dan de vijanden van zijn zaligheid en welvaart, de vijanden van het geloof en van de getuigenis, die van de gerechtigheid, die voor God geldt, getuigt, met de aarde en de hemelen niet doen, wat zij willen; zij kunnen de aarde en alle vastigheden niet bewegen naar hun goddeloze raad, om de rechtvaardige ten val te brengen, hem ganselijk te verderven, want de aarde is des HEEREN, en al haar volheid, de wereld en die daarin wonen.

Hij heeft de aarde op de zeeën gegrond en heeft ze gevestigd op de rivieren. (Psalm 24) De vijanden des Heeren kunnen over de hemel niet beschikken naar hun welgevallen, om de rechtvaardige uit te sluiten van allen troost, van alle licht en zaligheid. Zolang de Zoon van God de aarde wil laten staan voor de rechtvaardigen, opdat zij het op die aarde, ondanks alles, goed hebben, zolang zal zij wel blijven staan.

Immers Hij heeft haar in den beginne gegrond; en haar eeuwen oude pilaren, waarop zij door Zijn almachtige hand gegrondvest is, zullen al de vijanden van de gerechtigheid, die de rechtvaardige uit geloof heeft, moeten laten staan, opdat waar blijve hetgeen Hij aan zijn volk heeft toegezegd: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is zijn Naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser; Hij zal de God des ganse aardbodems genaamd worden." (Jesaja 54: 5) en zo zullen deze pilaren allerlei heil dragen voor de rechtvaardige te midden van zijn tegenspoeden, verdrukkingen en vervolgingen. Ook kan hij de hemelen de Zijne noemen, en de zon des rechtvaardigen zal schijnen, Zijn maan zal helder blijven, Zijn sterren zullen niet vallen, hoezeer de vijand van zijn heil en zijn zaligheid er ook op uit is, om hem alles te verduisteren, om hemel en aarde voor hem overhoop te werpen.

De Heere zal echter eenmaal Zelf alles overhoop werpen, profeteert de Psalmist; en daarmee geeft hij te kennen het vergankelijke van al het zichtbare; daarom schrijft hij: "*Dezelve zullen vergaan*", en bedoelt daarmee de aarde en de hemelen; hij zegt dit echter tot zijn troost; want, als de aarde en de hemelen vergaan, moet er toch eenmaal een einde komen aan al het woeden en woelen der vijanden; zo moet er ook een einde komen voor de rechtvaardigen aan allen nood, aan de moeite en de arbeid hunner zielen, zodat het de rechtvaardigen toch eindelijk gaan zal, zoals het Lot ging: de Heere wist hém wel uit de verzoeking te verlossen, en de mensen van Sodom hadden geen aarde en geen hemelen meer, maar voeren ter hel. Zo ook zijn vergaan de aarde en de hemelen voor de mensen in de dagen van Noach; doch deze prediker der gerechtigheid is behouden geworden in de ark.

Maar de tijd zal ook komen, in welke de aarde en de hemelen letterlijk vergaan zullen, zoals de Apostel Petrus schrijft: "De hemelen, die nu zijn, en de aarde zijn door zijn woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen" (2 Petrus 3: 7).

Zo wil dan de ellendige, die verdrukt is, zijn heil niet in zulke vergankelijke dingen zoeken, noch zijn zaligheid daarvan verwachten; dat alles kan hem niet helpen, kan hem niet troosten: hij moet een eeuwige Toeverlaat hebben.

Nu verstond de Psalmist onder "hemelen" niet de derde hemel of het paradijs Gods; ook niet alleen de wolkenhemel, waarin zon, maan en sterren zich bewegen, zoals wij ons die voorstellen; maar hij verstond daaronder ook de ganse ruimte, die tussen de aarde en het Jeruzalem ligt, waarin de Troon des Lams gezien wordt. In deze ruimte bewegen zich tienduizenden van geesten der duivelen en de denkbeelden der mensen, welke onder de wet zijn; deze willen, van daar uit, de aarde en wat op aarde geschiedt, beheersen met de wet der zonde en des doods, met geboden van schijn geloof en schijnnootmoed, van godsdienst en wandel naar het vlees, en maken het, van daar uit, voor de rechtvaardigen, die op aarde zijn, benauwd en angstig; ook zoeken zij hun het doorbreken tot de vrijheid in Christus te beletten, hun gebeden te weren, en in de stervensure de overgang in de schoot des Vaders, aan de borst van Jezus te beletten.

Dat de Psalmist zulks ook onder "*hemelen*" verstaan heeft, zien wij uit de woorden van de Profeet Haggai door welke God aldus spreekt: "Nog eens, een weinig tijds zal het zijn; en Ik zal de hemelen en de aarde en de zee en het droge doen beven. Ja, Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen tot de Wens aller heidenen." (Hoofdstuk 2:7, 8) Deze woorden: "Ik zal de hemelen en de aarde doen beven", legt de Apostel Paulus in onze Brief zo uit; weshalve hij Hebr. 12: 26-28 schrijft: nu heeft Hij verkondigd (beloofd), zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde,

maar ook de hemel. En dit woord" nog eenmaal" wijst aan de verandering der beweeglijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet beweeglijk zijn. Daarom: "zo wij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vasthouden, door welke wij welbehaaglijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid."

Van zulke hemelen kan de Psalmist nu niet genoeg herhalen, dat zij vergaan zullen, en de Apostel haalt deze gehele plaats met opzet aan, opdat de Hebreëen zich uit zodanige hemelen zouden terugtrekken, en begripen, dat zij mensen zijn, die op de aard e wonen, en dat zij slechts dan een wandel in de hemel zouden hebben, als zij zich alleen en geheel aan de genade van Christus hielden.

Daarom zijn ook hier alle woorden met opzet aangehaald: "*Dezelve zullen vergaan*"; dat zijn dan toch nietige, waardeloze hemelen, welke vergaan! Men denkt zijn eeuwige woning daarin gevonden te hebben, en op eenmaal storten zij ineem, gelijk de muren van Jericho. Als men nu in zulke hemelen woont, waar zal men blijven, als die ons begeven? "*Zij zullen alle als een kleed verouden*"; er helpt niets aan, of de een al een betere en hogere hemel heeft, dan de andere; de Herodianen een andere, de Sadduceëen een andere, de Farizeëen weer een andere en hogere hemel: al deze hemelen zullen verouden als een kleed; de wet-hemel, de hemel der eigengerechtigheid, van de gerechtigheid als uit werken, de hemel der heiligen, de hemel van een wandel als der engelen, de hemel der zelfkastijding, der eigenwillige vroomheid, kortom, welke hemelen men ook mocht uitdenken, waarin de mens zich verschuilt uit weezin tegen de genade, al deze hemelen verouden als een kleed.

En toch meent de mens zo zalig te zijn, wanneer hij zich volkomen in dezelve als 't ware ingehuld heeft en zich daarin geborgen waant! Maar in een verouderd kleed mag ik niet staan voor Mijn Koning, voor Hem moet ik een eeuwig, een nieuw bruiloftskleed aanhebben, en ik versta het woord van de Apostel: "wat nu oud gemaakt is en verouderd, dat is nabij de verdwijning" (Hebr. 8:13), als ook het woord van Mijn Koning: "Ik raad u, dat u van Mij koopt witte klederen, opdat u moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde." (Openb. 3:18) Of wat zal ons anders bedekken voor onze God, Die ook een verterend vuur is? Wat ons verbergen voor de toorn des Lams? Zal Hij deze hemelen laten staan? " Als een dekkleed zult u ze ineenrollen."

Wee, wee dengene, die zich dan in deze hemelen bevindt! hij wordt verstikt en ineengedrukt, als de Heere met dit ineenrollen een begin maakt! Of zullen zij die ook kunnen weerstaan, Die gezegd heeft: Er is niemand, die uit Mijn hand redden kan? Nee, er zal niemand in de grote dag van de toorn des Heeren ontkomen!

"*En zij zullen veranderd worden*", staat er. Zo zullen dan deze hemelen de mens verlaten en alleen laten; zij zullen verdwijnen voor de Heere en voor zijn grote kracht, als Hij zal komen. Nietige, waardeloze hemelen, die niet in wezen kunnen blijven, als Hij komt, om ze te bezien! die als was voor Hem versmelten, als Hij Zich vertoont! En toch, in de ogen des vleses gelden zulke hemelen meer, dan de Heere Jezus Zelf! Wat doe ik echter in hemelen, waarin ik Mijn Heiland niet heb, waarin mijn God en Heere niet woont, waarin ik Hem niet zie en de tekenen van Zijn wonden? Hij is voor mij hemel, Hij is voor mij alles, en alle plaatsen, waar Zijn genadetroon niet staat, smelten weg als ijs, worden tot water voor de Zon mijner gerechtigheid; of zij zijn ten laatste de hel zelve, een poel van sulfer, waarvan de ingang zich schoon voordoet, als ware

het de hemel. En hoeveel dusdanige hemelen hebben de vervlogen eeuwen niet reeds van gedaante zien veranderen!

Het zal u nu, Geliefden, na al hetgeen u gehoord hebt, duidelijk zijn geworden, wat de Apostel met de woorden uit de 102de Psalm bedoeld heeft. Zij moeten u allen, die behoefte aan troost hebt, die echter de moed niet hebt om door te breken, van de nietigheid en vergankelijkheid van alle hemelen overtuigen, inzonderheid van die ingebeelde hemelen, van die denkbelden-hemelen; en zo ook van de vergankelijkheid van allen hemelse wandel, zoals het vlees die voorschrijft. Daarentegen moeten u deze woorden allen moed geven, om u geheel en al, zoals u zijt, over te geven aan de genade, om genade en geloof te houden, en om van niets meer te willen weten, dan van deze belijdenis en van dit gebed: "Als ik U maar heb, dan vraag ik naar hemel noch aarde!"

"Gij blijft", ja, u Heere, u staat en blijft staan, als alles zal zijn gevallen, als alles zal zijn vergaan, als alles verdwijnt! Daarom heb ik op U de hoop mijns levens, de hoop van mijn doorkomen door deze wereld, de hoop mijner zaligheid gegrond. Evenals u blijft, zo blijven ook Uw gerechtigheid, Uw genade, Uw troon, Uw Koninkrijk, Uw waarheid, Uw trouw, "Gij zijt Dezelfde!" Bij U is geen schaduw van omkering. Wat U gezegd, wat U beloofd hebt, zal bestaan in de hemel, op de aarde en in de hel. U alleen hebt gezag, macht en wil, om mij uit alle nood, uit allen dood, van alle kwaad, van alle zonden te verlossen, om mij uit te helpen en te brengen tot Uw Koninkrijk, en mij de kroon der gerechtigheid te geven als een rechtvaardig Rechter, nadat u mij zult hebben geholpen de goede strijd te strijden, de loop te voleindigen, het geloof te behouden.

"Uw jaren zullen niet ophouden." Daarom zal ik niet ophouden, in weerwil van zonde, duivel, dood, nood, wereld, tegenspoed, verdrukking, kruis, lijden en vervolging, U te loven als Mijn algenoegzame en volkomen Heiland, totdat u mij, die stof, aarde en as ben, tot uw bestendige jaren zult overgevoerd hebben, dat ik U zie, zoals U zijt, en Mijn eeuwige geboortedag vier in de zalen Uws hemels.

AMEN.

130. Handelingen 4:12

(Eerste preek in de nieuw gebouwde Kerk)

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 30 September 1849, des voormiddags, in het kerkgebouw der Gemeente (zie voorts het Naschrift 1, bladzij 177) Gezongen: Psalm 118:12 14; Psalm 84:5; Psalm 147 7. (Zie Naschrift 11, bladzij 179). In het Hoogduits is deze preek nog niet verschenen. In het Nederduits vertaald voor het eerst in deze Verzameling Leerredenen. In de avondgodsdienstoefening trad Lic. JOH. WICHELHAUS voor de Gemeente op met een leerrede over 2 Kor. 9-10. De gezongen Psalmverzen zijn ons onbekend. (opgenomen in de bundel: Neun Predigten von Prof. Joh. Wichelhaus. Bonn 1859) Zie voorts Naschrift IV, bladzij 180, waar wij om haar belangrijkheid deze leerrede, vertaald, hebben opgenomen.

De Heere zegene u, geliefde kudde van Christus, onze enige Herder! Uw vrede en uw blijdschap zij volkomen van de allerhoogste God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft. U hebt het loon van uw trouw, waarmee u gebleven zijt bij het Woord in allerlei nood en benauwdheid. God heeft u een kerk gebouwd, ze gebouwd zoals het voor Hem waardig is, door het vrije besluit ener anders vreesachtige ziel, ener U liefhebbende zuster, ener niet rijke weduwe, die in haar eenzaamheid haar hoop op God gezet heeft; voorts door de vlijt en volharding van een trouwe bouwheer en diens werklieden, alsmede van zo velen, die maar iets voor die bouw hebben vervaardigd, en Hij heeft ulieder aller hart blijde gestemd, om bij te dragen naar uw vermogen, ja boven vermogen, zodat dit kerkgebouw is gereed gemaakt, om volkomen overeenkomstig te zijn aan de behoeften van ons gemeentelijk leven. Als nu deze kerk goed is in uw ogen, dan zal ook de Weduwe zich verblijden, die het niet voor een waagstuk heeft gehouden, haar vergankelijk bezit aan het Woord toe te vertrouwen; dan zal het Presbyterie zich verheugen, wiens hartenwens het was, dat u een goed kerkgebouw zoudt hebben; dan zullen zich de Bouwlieden verheugen, met wier hand de hand Gods geweest is; en zo zal ik mij verblijden, dat de God van alle barmhartigheid mij niet heeft beschaamd in al mijn verwachtingen, die ik van de beginne van de bouw tot deszelfs voltooiing van Hem heb gehad.

Opgebouwd in een tijdsbestek van negen maanden, gebouwd zonder enig ongeval, onder de meest gunstige weersgesteldheid, staat thans deze kerk gereed; u bevindt u in een nieuwe tent; geboren is u het kind, hetwelk ik om uwentwil zolang onder mijn hart heb gedragen, en waarover ik gestreden heb de strijd, dat het tot de geboorte mocht gekomen zijn en aanschouwd worden als een gedenkteken ter eer van de almachtige God, Die de nederigen verhoogt uit het stof en Zich over de armen ontfermt met grote barmhartigheid. O, hoe heeft uw psalmgezing mij de borst verwijd en de moed verhoogd, om er mede te beginnen: blijmoedig en onverzwakt te getuigen van de naam van onze dierbare Verlosser, van onze lieven Heere Jezus Christus, van Hem en door wie wij alles, alles hebben tot lof en prijs van God, de Allerhoogsten.

Voor zijn Aangezicht sloeg ik de eerste spijker in de vloer, voor Hém legde ik de laatsten steen voor Hém de eersten, en zo blijve dan deze steen liggen, ja dit ganse Huis als één grote steen tot in de hoogste ouderdom, zijnde een getuigenis, waaraan niemand zal kunnen voorbijgaan, en dat hem predikt, dat God een God is der armen

en versaaqden, een rechtvaardig God, Die vrij is in zijn genade, en Die de ellendige heerlijk helpt.

Maar wat zeg ik: "tot in de hoogste ouderdom"? Immers alles wijst daarop heen, dat de Heere nabij is! De oude vastigheden der aarde houden niet meer stand, de torens storten ineem, de machtigste steden worden vernederd, tronen zijn omvergeworpen, hebben gewankeld en wankelen op hun grondvesten; kronen zijn door het slijk gesleurd, de kinderen der mensen is het hart vergaan van ontzetting en verwachting der dingen, die te komen staan; niets staat meer vast, het moet alles wijken voor de macht, die overweldigt en vernietigt wat de Koning aller koningen de ere niet laat, schoon deze macht zichzelf straks weer te gronde richt. De vorsten weten niet meer, waar zij kunnen blijven staan, en de volkeren begeren "vrijheid, gelijkheid en broederschap." De zegels zijn geopend, de bazuinen worden gehoord, de laatste plagen worden uitgegoten over de zee en over de aarde; de duivel woedt, omdat hij weet, dat zijn tijd kort is, en hij wordt geloofd, en als Hij nu zal komen, de Koning aller koningen, de Heere aller heren, met de wolken van Zijn macht, dan zullen velen, ja meer, dan de mensen zelf vermoeden, zich verbergen in de kloven der bergen en steenrotsen, en tot de bergen en rotsen spreken: *Valt op ons en verbergt ons voor het Aangezicht Desgenen, Die op de Troon zit, en voor de toorn des Lams!*

Omdat ik dit weet en ook u dit kunt weten, zo zal deze ure allereerst aan dat doel gewijd zijn, tot hetwelk de kerk gebouwd werd, te weten dat in haar door de prediking des Woords de verlossing, die er is, de verlossing der zielen van de toekomende toorn, bekend gemaakt worde, en dus de ziel van de een als uit het vuur uitgerukt worde, de ziel van de ander met blijdschap in de Heere overstelpt worde. Voorts willen wij de Heere danken, dat Hij ons deze kerk bouwde en ze in Zijn handen overgeven en aan zijn voeten neerleggen, en Hem bidden, dat Hij zijn woord hier late heersen en Hij bij ons en onze kinderen blijve totdat Hij komt.

Tekst: HANDELINGEN DER APOSTELEN 4:12.

"En de zaligheid is in geen ander."

God, Die wil dat niemand verloren ga, maar dat allen zich bekeren zullen, omdat Hij een dag besteld heeft, waarop Hij de aardbodem oordelen zal door een Man, die Hij daartoe verordend heeft, God, Die gerechtvaardigd zal zijn, wanneer ook een geheel volk, een ganse stad zich moedwillig in de eeuwige verdoemenis neerstort, doet steeds ongedacht en onverwachts, stil en verborgen de gelegenheid komen, waarbij Hij Zich voor de mensen laat rechtvaardigen, maar ook verlorene schapen in de woestijn vindt, die Hij op zijn schouders neemt en in Zijn stal brengt.

Nadat de Heere Zijn eerstelingen had ingezameld op de dag der uitstorting des Heiligen Geestes, behaagde het Hem door Zijn Apostelen Petrus en Johannes Zijn Naam opnieuw te laten dragen voor de oversten des volks en de oudsten in Israël, voor Kájafas de hogepriester en zo velen er van het priesterlijke geslacht waren; maar ook was het Zijn welgevallen, uit de grote menigte des volks sommigen uit te rukken als brandhout uit het vuur.

De gelegenheid daartoe deed Hij komen door een kreupele bedelaar, die men dagelijks aan de tempelpoort, genaamd "de schone", neerzette om te bedelen van degenen, die in de tempel gingen. Het was 's namiddags drie uur, toen Petrus en Johannes naar hun gewoonte opgingen naar de tempel om te bidden. De kreupele begeerde ook van deze een aalmoes. Petrus en Johannes hadden echter geen geld bij zich. Maar de liefde kan

een ongelukkige niets afslaan, en het geloof kan nog wat meer geven dan geld. Gedreven door de Geest Desgenen, van wie geschreven staat: "Waarlijk, Hij heeft onze ziekten op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen", ziet Petrus de bedelaar aan, met Johannes, en zegt tot hem: "Zie op ons!" De bedelaar dacht aan niets anders dan aan een geldstuk, maar (zo staat er bij Lukas) Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus, de Nazarener, sta op en wandel! En hem grijpende bij de rechterhand, richtte hij hem op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast; en hij, opspringende, stond en wandelde en ging met hen in de tempel, wandelende en springende en lovende God. En al het volk zag hem wandelen en God loven. (Hoofdstuk 4: 6 9)

Toen dan de kreupele, die gezond gemaakt was, zich bij Petrus en Johannes hield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof en verbaasde zich. Nu deed de Heere Petrus' mond open, en deze hield een geweldige prediking, zodat velen, die het Woord gehoord hadden, gelovig werden. Dat verdroot evenwel die van het hogepriesterlijk geslacht waren, dat zij het volk leerden en in Jezus de opstanding uit de doden verkondigden. De getuigen des Heeren werden gevankelijk weggeleid en stonden des anderen daags voor de hoge raad, om zich te verantwoorden over de vraag: door wat kracht en in welke naam hebt u dat gedaan? Toen antwoordde de Apostel eerst op de vraag naar de kracht, en daarna noemt hij de naam; voorts besluit hij zijn verantwoording met de plechtige verklaring zoals die naar de grondtekst luidt: *"En in geen ander is de zaligheid."* Dit betuigde Petrus van Jezus (Christus, de Nazarener, en God, geopenbaard in het vlees, werd gerechtvaardigd in de Geest en geloofd in de wereld.

Terwijl mij, een voornaamste der zondaren, barmhartigheid is geschied, daar Jezus Christus aan mij al zijn lankmoedigheid betoond heeft, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwige leven, gevoel ik mij waar u mij hebt aangezien en wellicht andere tekstwoorden van mij verwacht hebt, in de Geest gedrongen, ulieden dat te geven wat ik heb, namelijk, de troost, waarmee de Heere mij getroost heeft, en het u toe te roepen: *De zaligheid is in geen ander, dan in Jezus Christus de Nazarener.*

Ik ben te zeer doordrongen van de betrouwbaarheid en eeuwige waardij van deze Naam en van het vergankelijke en nietige van al het zichtbare, dat ik u deze waarheid niet voor alle dingen zou voorhouden. Wie uwer in deze nacht of op een van deze dagen mocht sterven, die zou van de stenen niet veel troost hebben, als alles hem ontzinkt, maar in deze waarheid, met een gelovig hart aangenomen, kan hij zich geborgen vinden voor de toekomenden toorn. Ik kan toch niet anders, dan het doel voor ogen houden, waartoe deze kerk gebouwd werd, en mag de eerste gelegenheid, die mij geboden is voor de prediking in dezelve, niet laten voorbijgaan, dat de een en de ander, die tot dusver in de wereld zit, overgezet worde uit de macht des satans en de slavernij der zonden in het Koninkrijk der genade, of ten minste mijn God gerechtvaardigd worde; en dat allen gesterkt en bemoedigd worden, die met mij op geen anderen grond begeren te bouwen, dan op de Grond- en Hoeksteen Christus Jezus. *De zaligheid is in geen ander!*

"Zaligheid" is verlossing van alle kwaad en een overgezet zijn in allen overvloed en in de volheid met blijvend en verzekerd genot. Wanneer de Apostel spreekt van "de" zaligheid, dan had hij de toestand voor ogen, welke alle mensen beweren te kennen, waarop allen zeggen uit te zijn, en welke allen zich vleien eenmaal deelachtig te

zullen worden. Het was de aan allen uit de Schrift bekende zaligheid, de verlossing van de zonde en haar gevolgen, de verlossing van lichaam en ziel van de toorn Gods, van het helse vuur, en het wedergebracht-zijn tot God, zijn hoogste goed; het was het gelukkig doorkomen door deze wereld en eenmaal, na Gods raad vervuld te hebben, opgenomen worden in Zijn heerlijkheid. Een ieder wenst voor zich deze zaligheid. Het ligt in aller mensen geest, dat deze zaligheid in het paradijs is beloofd, dat zij van God de mensen wordt voorgesteld.

Tegenover deze "zaligheid" staat "vloek, toorn, eeuwige verdoemenis", en een ieder hij moge het willen weten of niet, gevoelt wel, dat vanwege zijn zonden de eeuwige verdoemenis op hem ligt, en dat hij met alle duivelen in het eeuwige vuur, ver van het liefelijk Aangezicht Gods en van alle gezaligden, zijn woning hebben zal, wanneer hij zich niet tot God heeft bekeerd.

Wie zou een tijdelijke en eeuwige ellende, wie zo'n jammerstaat niet willen ontvlieden? Wie zou zich niet willen verlost zien van het eeuwig verderf? Weliswaar bekommert de natuurlijke mens er zich volstrekt niet over, waar zijn arme ziel blijft, als hij sterft; waar hij zal blijven, als de Rechter van al zijn verborgen en openbare handelingen hem voor het gericht zal vorderen. Menigeen heeft de duisternis liever dan het licht, en blijft liever in het geweld des satans uit liefde tot de zonde, dan dat hij zich tot God bekeert, en menigeen maakt zich liever van de prediking des Woords af, die hem van de rechtvaardigheid, van de kuisheid en het toekomstige oordeel predikt, nochtans kan niemand zich van de Wet Gods ontslaan, niemand de geweldige woorden uit het geweten rukken: "Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het Boek der Wet, om dat te doen."

Maar de Geest van God, de wereld overtuigende van zonde, gerechtigheid en oordeel, bestraft haar en handhaaft de eeuwige Wet, en waar nu de overtreding is begaan, dra is ook de Wet daar, opdat de mens bij de Wet van de misdaad van zijn overtreding bewust worde, en dan weet de mens wel, dat hij bij God in het schuldboek staat, dat hij zonden heeft, ook dat hij straf te verwachten heeft, dat hij verre is van de zaligheid, dat de toorn Gods tegen hem gericht is. Daar zou nu graag de mens zijn straf willen ontgaan en zalig worden, hij vraagt naar raad en zoekt de weg.

Dra wordt allerlei raad opgevolgd, allerlei wegen worden ingeslagen, en de mens houdt niet op, het bij zichzelf, bij anderen, bij zijn werken te zoeken. Hij wil zichzelf verbeteren, zichzelf heilig en steeds heiliger maken; hij heeft zekere mensen voor zich, bij wie hij gelooft de zaligheid te vinden, en hij wil zich de zaligheid verdienen daardoor, dat hij weer zoekt te herstellen wat hij bedorven heeft.

Ten laatste gelooft hij ook, dat hij de zaligheid daar heeft gevonden, waar hij ze heeft gezocht, en de weg, welke hij gaat, komt hem voor geheel recht te zijn en overeenkomstig de wil van God. Om één ding heeft hij echter niet gedacht, dat alle uitgangen des levens in het hart liggen en alle beweegredenen van zijn doen in het "ik", en dat de bekering enkel en alleen een daad van Hem is, Die gezegd heeft: "Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vleses hart geven; Ik zal maken, dat u in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult onderhouden en doen."

De mens meent, dat hij de zaligheid heeft, omdat hij het uitwendige meent gereinigd te hebben; hij gelooft evenwel niet, wat al doodslag en moord, welk een haat Gods en des naasten, welk een liefde tot de zonde, welk een hoogmoed en wat een zoeken van het eigen "ik" er in het binnenste huist.

Een geweldige en verootmoedigende prediking was het voor de Joodse raad: *"de zaligheid is in geen ander"*, daar immers een ieder hunner meende, dat hij de zaligheid in zich had; alle hun heiligheid, al hun hoogheid voor het volk, alsof zij de plaatsvervangers van God en van de mensen, zij de dragers der zaligheid waren, al hun pijnlijk nauwgezette onderhouding hunner wetten, dit alles was door dit één woord hun uit de hand geslagen, en er werd hun ontdekt, in welk een poel van ongerechtigheid zij voor God terneerlagen, hoezeer zij ook hun werken en zichzelf voor rechtvaardig hielden.

De Apostelen echter hadden gehongerd en gedorst niet naar een gerechtigheid, naar welke de mens zichzelf rechtvaardigt en door anderen gerechtvaardigd wordt, maar naar een gerechtigheid, naar welke God rechtvaardigt. Deze gerechtigheid hadden zij in zichzelf en in hun werken niet gevonden; daarom hadden zij zichzelf niet kunnen rechtvaardigen; ook hadden zij daarin geen rust kunnen vinden, dat zij door anderen gerechtvaardigd werden. God Zelf, Die hun de kennis hunner ellende en hunner verlorenheid had doen toekomen, moest hen rechtvaardigen als "goddelozen."

God had hen op Zijn lieve Zoon gegeven, die Hij gegeven had; Deze had Gode een genoegdoening gebracht, die eeuwiglijk geldt; Deze had die gerechtigheid gebracht, welke voor God gerechtigheid is, een onvoorwaardelijke gehoorzaamheid; Deze had Gode zijn eer wedergegeven, de Wet weer opgericht, zonde en vloek weggenomen en de verloren mens tot God wedergebracht. Door verlichting des Heiligen Geestes erkenden zij deze Zoon als de Tweede Adam, als het tweede Hoofd der mensheid, en gelijk zij in Adam zich verloren zagen, zo gevoelden zij zich in Christus gered, behouden. Zonder het te zien, geloofden zij het, geloofden in deze Zoon, welke God gegeven had ter verzoening van onze zonden, want dat geloof had de Heilige Geest in hun harten gewrocht, zodat zij van hun zaligheid in deze éne Christus gewis waren; daarom getuigden zij blijmoedig en getroost: de zaligheid is in geen ander! dat is: in deze alleen staat de zaligheid vast.

En zo predik en betuig ik het aan u allen, die mij heden hoort: in deze alléén staat de zaligheid vast, is de zaligheid, is de beloofde, de hartelijk begeerde, de zaligheid van lichaam en ziel, de eeuwige zaligheid, en deze is nergens elders te vinden. Ik noem u de alleen voorspoedige Verlosser, de Zaligmaker Jezus Christus, zoals Hij in Zijn verhoging "de Wijsheid Gods" is, ons tot wijsheid gemaakt, opdat wij uit God in Hem zouden zijn rechtvaardig, heilig en volkomen verlost, zoals Hij in Zijn vernedering geweest is en voor de wereld nog is: de Nazarener, de Allerverachtste en meest onwaardig Geachte, een spot der mensen en een verachting des volks, een door de bouwlieden verworpen steen, nochtans en eeuwiglijk de Hoeksteen.

De zaligheid is alleen in Hem, Hij heeft ze ons verworven, Hij heeft ze verdiend, Hij is de Bronwel, de Fontein der zaligheid, de Oorsprong, de Teweegbrenger des eeuwige levens, en alleen hij is zalig, die door Hem zalig gemaakt wordt, alleen hij, die gelooft, dat in Hem alleen, als in het Tweede Hoofd der mensheid, de zaligheid aanwezig is, die daarom zich bij Hem houdt en afstand gedaan heeft van al het ander, van mensen en werken, van eigen gerechtigheid en deugd, en die voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid zijn toevlucht neemt tot Hem.

Jezus is Zijn Naam, want Hij maakt Zijn volk zalig van hun zonden; Christus want Hij alleen is onze enige Leraar, onze eeuwige barmhartige Priester, Hij onze eeuwige Koning, Die de macht heeft in de hemel, op de aarde en in de hel.

"Zo is het de waarheid" zult u allen zeggen; maar, ... de zaligheid staat alleen vast in de Nazarener. Dat is Zijn Naam, waarmee Hij gesmaad wordt in de wereld. Wilt u allen deze smaadnaam met Hem dragen in een wereld, die in het boze ligt? Al wie Christus in waarheid is ingelijfd, wie waarlijk gelooft aan het Lam, dat de zonde der wereld gedragen heeft, die volgt ook het Lam na, waar Het heengaat, en dit is de getuigenis, die degene bij zich dragen, welke het Lam volgen: "in hun mond is geen bedrog gevonden, want zij zijn onberispelijk voor de Troon Gods." (Openb. 14:5)
Derhalve zijn deze oprecht voor God en mensen; zij storten voor God hun hart uit, bekennen hun zonden en verbergen hun misdaden niet. Zij zijn onberispelijk voor God, want zij houden zich rein aan het geloof aan die gerechtigheid, welke alleen voor God geldt.

Is dat "geloven in Christus Jezus de Nazarener", "geloven, dat in geen ander de zaligheid is", wanneer ik zijn geboden, die toch waarlijk niet zwaar zijn, niet houd? Wanneer ik niet blijf in zijn liefde, zijn kruis niet dagelijks op mij neem, Hem niet volg, waar Hij ook heengaat? Wanneer ik het kruis van Christus schuw en mij Zijns Naams en van zijn woorden schaam voor de wereld? De ene Christen gaat de genoegens der wereld na, als ware daarin zijn zaligheid gelegen, ofschoon in een stille ure zijn hart hem wel wat anders zegt! De ander verwoest ziel en lichaam met brasserijen en dronkenschappen! Weer een ander geeft der wereld toe al wat zij wil, ofschoon hij de geboden Gods en de macht zijns Gods kent! Weer een ander geeft zich over aan de gierigheid, en Gods heilige dag wordt onheiligd met kopen en verkopen, met allerlei wereldse begeerlijkheid, alsof God zou slapen, alsof Hij Zich niet eenmaal zou wreken om de verachting van zijn Naam! Weer een ander Christen zit onder de gelagbroeders, "de oude Adam moet ook wat hebben"! Weer een ander moordt zijnen naaste uit louter eergierigheid en zegt: Ben ik mijns broeders hoeder? Hier is twist en tweedracht in de huishouding: de duivel heeft zich geworpen tussen man en vrouw; daar is ongehoorzaamheid van de kinderen, verachting van de ouders en van degenen, die over hen gesteld zijn, verachting van leraars en overheid; daar weer is men volkomen overtuigd van de Waarheid, maar ... wat zullen de mensen er van zeggen? daar weer houdt men vast aan verborgen ongerechtigheid, men schaamt zich voor de mensen om er afstand van te doen, schaamt zich voor de mensen om het vrijuit te belijden: *"Alleen in Jezus Christus is de zaligheid."*

Neemt het ter harte, u allen, die mij heden hoort: in de wereld, in de harten der mensen wordt God en Zijn gebod veracht en in de harten der gelovigen steekt altijd die kwade gedachte, of de zaligheid der zielen wel zeker zal zijn, als men zich alleen op Jezus Christus verlaat. Grijpt allen naar de geboden Gods, grijpt naar de Naam Nazarener! in Hem alleen is de zaligheid en wie met Hem gesmaad wordt, die beërft eeuwige eer! Wie Diens smaadheid voor de wereld, of zij nu vroom heet of goddeloos, wil ontvlieden, die vindt eeuwige pijn! in Hem alleen is de zaligheid en in geen ander! Daarom willen wij ook thans dit Huis Hem in de handen geven, dat hetzelfde in stand blijve tot dat doel, waartoe Hij het voor ons gebouwd heeft, naar Zijn goede hand over ons en Zijn wonderbare macht en trouw.
AMEN.

131. Hebreëën 1:13-14

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 7 October 1849, 's voormiddags. Gezongen: Lied 254:8 - 10. (Zie Naschrift Deel 111, bladzij 425 en Deel V, bladzij 207); Psalm 35:5; Psalm 34: 4. (Er is geen aantekening over de avondsamenkomst der Gemeenten)

Hoe hartverheffend, hoe troostrijk, hoe geheel in overeenstemming met de bevinding van alle oprechten is de prediking, welke Paulus ons in het twaalfde vers van ons hoofdstuk uit de 102de Psalm houdt! O, al die schone hemelen, in welke wij niet God zoeken, niet Christus, niet de gerechtigheid, niet de waarachtige heiliging en reiniging, maar onszelf, maar engelen, heiligen, werken en een zaligheid naar onze wil en naar onze begeerte: hoe verouderen zij als een kleet, hoe rolt de Heere ze ineen als een gewaad! Zij vergaan en zijn vergaan, zoals eenmaal de zichtbare hemelen met de aarde vergaan zullen, naar het woord van Petrus (2 Petrus 3:7): "De hemelen, die nu zijn, en de aarde zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen." De hemelen van de Tabernakel, de hemelen van een Salomonische Tempel, de hemelen van het "doe dat" bezorgen de mens geen rust; veelmeer roepen zij een ieder toe: in ons is het niet te vinden, wat de leegte en leemte des harten wegnemen kan; de genezende plant, die uw dood wegneemt, groeit hier niet; wij kunnen met de ellendige niet meegevoelen en de verbrijzelde geest niet genezen! Hoe waar wordt het, wat de Heere tot al Zijn uitverkorenen zegt: "*Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen.*" Maar Hij, Die ons het eerst gekend, het eerst liefgehad heeft, Hij is staande gebleven, waar alles wankelde, alles wegviel; en gelijk Hij ook eenmaal als de Laatste staan zal over ons stof, zo is Hij de ganse lange weg, welke wij reeds door de woestijn hebben afgelegd, staande gebleven, om ons uit te helpen, zo dikwijls wij in onze ellende en droefenis, in onze jammer en nood aan zijn voeten lagen en om heil, om troost, om ontferming schreeuwden. Hoe menigmaal wij ook kwade gedachten van Hem gekoesterd hebben, Hij is steeds Dezelfde; getrouw bij al onze ontrouw, heeft Hij Zichzelf daarin niet kunnen verloochenen, dat al zijn doen is geweest, gelijk zijn Naam is. Als een onbedrieglijk rijke en machtige Borg des verbonds, als een onvermoeide Voorspraak en trouw Bezorger van al onze aangelegenheden heeft Hij Zich tot op deze ure aan Zijn volk betoond. In elke nood, angst en kommer hebben wij Hem steeds Dezelfde bevonden. Hij heeft ons nooit iets verweten; steeds was Hij dezelfde goede, rechtvaardige, voorkomende, vriendelijke Heiland, steeds de barmhartige Hogepriester. Hadden wij geen wijsheid: Hij wilde onze wijsheid zijn; hadden wij geen gerechtigheid, geen sterkte: wij hebben die steeds in Hem gevonden. zijn bloed heeft ons tot op heden gereinigd van al onze zonden; ook was Zijn hand nooit verkort, om ons te helpen. Hoe menigmaal gingen wij door het dal der schaduwen des doods, en hoe heeft Hij ons in dat dal bewezen, dat zijn jaren nooit ophouden, dat Hij waarlijk de Bron, de Bezitter en Uitdeler van eeuwig leven is, en daarom ook bij zo'n eeuwig leven weet te bewaren wie op Hem hun vertrouwen stellen. Zo hebben wij, die Zijn Naam aanroepen, het in elk opzicht ervaren, dat alles wat in Jezus waarheid is, machtiger is dan al het tegenstrijdige; dat wij waarlijk aan onze Heere een grote God en Verlosser hebben, en wij daarom onze welvaart en onze zaligheid toch volstrekt nergens elders, niet bij engelen of heiligen, niet in een eigenwillige hemelse wandel moeten zoeken; maar, gelijk wij niets anders zijn dan mensen, zo moeten wij ook mensen blijven, die evenwel hun welvaart en zaligheid

alleen bij de Middelaar Gods en der mensen, bij de mens Christus Jezus, als onze van God verordenden Heere en Heiland kunnen vinden.

Op zodanigen troost der ervaring, door de Apostel met allerlei uitspraken der profetische Schrift bekrachtigd, *willen wij in deze morgen de sluitsteen leggen*, opdat van alle kanten ons hart bevestigd zij geworden in de genade en in het geloof aan de enige Naam, die onder de hemel de mensen gegeven is, dat wij door deze in waarheid zalig zijn.

Tekst: HEBREEËN 1:13 en 14.

"En tot welke der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn Rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?"

Nog eenmaal wil ik het u zeggen, dat zij, die Christus met een waarachtig geloof aanhangen, in Hem alles hebben, wat tot hun heil en tot hun zaligheid nodig is. Ik predik het u met de grootste blijdschap: *De zaligheid is in geen anderen!* Elke beschroomde ziel mag in de handen klappen en bij het horen van deze woorden luidkeels juichen: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? De kroon, gekocht met Gods bloed, kan mij niet ontgaan; wij zijn van de overwinning zeker! Niets kan ons scheiden van de liefde Gods, welke in Christus Jezus is!" De voorgelezen woorden waren immers voor de Hebreëen volkomen geschikt, om hen over alles heen te zetten. Zodanige woorden zijn het ook voor ons. En het is een machtig bewijs van de liefde Gods, dat Hij door zijn gezanten ons zulke woorden laat toebrengen, waardoor elke aarzeling, om zich geheel op de Heere te verlaten en tot Hem alleen de toevlucht te nemen, wordt uit de weg geruimd.

Hier hebben wij de uitspraak des Heeren tot onze Heere, tot onze door Hem verhoogde Middelaar, volgens welke al Zijn vijanden onder Zijn voeten worden gelegd, en Zijn voet zo op de nek van zijn vijanden gezet wordt, dat hun neerlaag zijn rust verhoogt, niet anders dan zoals een voetbank onder de voeten iemand het zitten des te gemakkelijker maakt. Volgens deze uitspraak wordt Hij dus geproclameerd als Medegenoot des Rijks, der kracht, der oneindige macht, majesteit en heerlijkheid Gods. Deze uitspraak ontleent de Apostel aan de 110de Psalm, en terwijl hij deze majesteit van de verhoogden Middelaar beschouwt en daarvan overtuigd is, dat Christus het Koninkrijk en de heerlijkheid van de Vader ontvangen heeft, ten gunste van allen, die in Hem geloven ten eeuwige leven, wordt hij ook daarvan gewis, dat alle vijanden van dit Rijk door God Zelf aan Zijn Christus worden onderdanig genaakt.

Hier gaat de 45ste en de 102de Psalm op in de 110de. Al wat er in de hemel gebeurt, geschiedt en is geschied tot heil en tot zaligheid der uitverkorenen. Al de troongeesten buigen neer voor de Troon des Lams; duivel, dood, zonde, hel en wereld worden onder de voeten gelegd van het Lam; zulks geschiedt van de Heere. De Gemeente is in haar Middelaar verhoogd tot koningen, heren, heersers en machthebbers des Lams; en de tronen, de heerlijkheden, heerschappijen en machten in de hemel zijn bestemd geworden, om als zodanigen de verlostte Gemeente, de strijdende Kerk op aarde, te dienen, en worden daartoe van de Troon des Lams uitgezonden.

Hij, Die hier spreekt, is Jehovah de HEERE, is God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, God de Vader, Die naar de eeuwige raad Zijns willens, tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, ons, die geheel van Hem vervreemd waren, wederom

aangenaam gemaakt heeft in Zijn geliefde Zoon, ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, om heilig en onberispelijk te zijn voor Hem in onze hereniging met Hem in Christus; in welke Hij ons ook verordineerd heeft tot Zijn kinderen om Zijn enig, heilig Kind, en heeft ons in deze Zoon volkomen verlossing laten deelachtig worden door Diens bloed naar de rijkdom van zijn genade. Zodanige Vader, Die in de volheid des tijds Zijn Zoon voor ons allen overgaf om van onze zonden wil, maar Hem ook opwekte om van onze gerechtigheid wil, heeft in Zijn opwekking voor zijn Gemeente een kracht des welbehagens gelegd, welke Hij aan Zijn Gezalfde tot ons heil en onze zaligheid, tot onze levendmaking, rechtvaardiging, heiliging en volkomen verlossing ook handhaaft. Gelijk Hij Zijn Christus en Diens Gemeente met sieraad bekleed heeft, zo moet het Hem en ook haar voorspoedig gaan in zo'n heerlijkheid.

Hij, tot wie hier gesproken wordt, is onze Heere, Die ons Gode gekocht heeft met Zijn bloed uit alle geslachten, volken en tongen, Die ons Zich verkregen heeft tot een volk Zijns eigendoms; Hij is onze Koning, Die ons van Israëls God gegeven is, onze Beschutting en Bescherming, onze Gerechtigheid en ons Leven; Hij is Degene, Die uit de hoge hemel kwam en in de schoot der van God begenadigde, reine maagd heeft gelegen, Hij is zo ons vlees en bloed volkomen deelachtig geworden. Als een in-het-vlees-Gekomene deed Hij de wil van God, maakte door zijn kennis ons rechtvaardig, verloste ons door zijn dood van dien, die het geweld des doods had, en bracht ons weer tot God, toen Hij als onze Borg voor ons intrad, met zijn bloed in het heiligdom inging en een eeuwige verzoening teweegbracht. Hij is onze Heere, de Heere uit de hemel, de tweede Adam, Die ons in Zich opnam, en als zodanig gedood werd in het vlees, opdat Hij, levend gemaakt in de Geest, ook ons met Zich in de Geest voor eeuwig levend zou hebben. Hij is onze verhoogde Middelaar en de Uitvoerder van het verbond ener eeuwige genade.

Deze heeft van de Vader een Koninkrijk ontvangen, het Rijk der genade en der gerechtigheid, om de armen en ellendigen, die tot Hem roepen, te richten en te helpen, opdat hun zielen verlost mogen zijn van toorn en verdoeming, van zonde en schuld, van vloek en straf, van dood en hel; ook verlost mogen zijn uit elke nood en van alle list en bedrog van al hun doodvijanden.

Deze schaamt Zich niet ons "broeders" te heten Hij heeft Zich met ons onafscheidelijk verbonden; wat Hij heeft, zullen wij ook hebben; wij zullen met Hem het Koninkrijk hebben, met Hem heersen, eeuwig door Hem voor Zijn God en de Vader leven en bloeien, zullen koningen zijn en priesters; Zijn God zal onze God zijn, Zijn Vader onze Vader, Zijn gerechtigheid onze gerechtigheid, Zijn blijdschap onze blijdschap, Zijn zaligheid in het paradijs Zijns Gods is onze zaligheid, en dat voor eeuwig.

In onze plaats heeft Hij zonde, schuld en straf gedragen, en Hij blijft onze Plaatsbekleder. Om onzenwil zal Hij de dood een gif, der hel een pestilentie zijn. Zijn Koninkrijk is echter een wonderbaar rijk; het gelijkt op een groot zieken- en armenhuis, op een lazaret, op een was- en badhuis; zijn ambt schijnt meer dat vaneen geneesheer, dan van een koning te zijn. Allen, die onder zijn scepter leven, al zijn onderdanen zijn, in zichzelf beschouwd, wel de aller ellendigsten; zij zijn arme, zwakke, gebrekkige lieden, een uitvaagsel der wereld, en Hij heeft met hen niet anders dan moeite, en draagt de last en de zorg voor al deze onderdanen alléén, zodat niemand Hem helpt. zijn Rechterhand helpt Hem, en zijn bloed helpt ons. Hij maakt gezond met menigerlei genade en bedekt met liefde. Zo regeert Hij.

Hij leert zijn onderdanen één lied zingen, en dit lied is: wel zwak in hun mond; maar als het weerklinkt, dan wordt het tot een machtige donder, tot een alles verpletterende hagelslag; het verheft zich en wordt tot een stormwind, die alle hoge bomen velt en alle paleizen en sterke muren omverwerpt.

Zo'n regering heeft vijanden zonder getal. Deze vijanden beven van woede, dat zij verworpen worden door zo'n goede Koning, Wie zij de gerechtigheid en de eer moeten laten, dat Hij Zich uit rebellen, uit kwaaddoeners, uit hoeren en tollenaars, uit zulken, die in grote en zware overtredingen geweest zijn, een uitverkoren volk maakt, een koninklijk volk, dat met Hem op Zijn wagen rijdt en met Hem dronken wordt van de goederen Zijns Huizes, en gevoed wordt met wijn, most en merg, terwijl zij ledig moeten uitgaan en met al hun vermeende gerechtigheid door Hem verdoemd worden. Hoe graag zouden zij zo'n Koninkrijk verwoesten, en hoe menigmaal ziet het er uit, als hadden zij het verwoest; het ziet er vaak uit, als kwam er van het scheepke, waarin Christus met de Zijnen de woedende golven der hel en der wereld doorklieft, niets terecht! Nochtans is er geen gevaar voor, ofschoon het ook in gevaar is.

Het heeft de Vader van eeuwigheid zo behaagd, dat het Koninkrijk van Christus zou bestaan uit Christus en het honderdste verwaalde en verlorene schaap; en de schatten van dit Rijk uit de verloren penning, welke niemand kon terugvinden. Het moest een Rijk van menigvuldige genade zijn, en al de onderdanen van dit Rijk louter wondertekenen en meesterstukken der *genade*, opdat het alleen genade ware, en het met de roem, de kracht, de wil en de gerechtigheid van alle vlees een einde zou hebben. Het moest de wijzen en verstandigen verborgen blijven en alleen aan de kinderkens geopenbaard worden. Omdat dit het welbehagen geweest is voor Hem, zo zal Hij handhaven en handhaaft Hij het Rijk van zijn Christus, het Rijk van zodanig een genade. Hij handhaaft zijn Gezalfde, en nu, komt te hoop, alle u vijanden!

Zo spreekt de Heere tot onze Heere: *"Zit aan Mijn Rechterhand, totdat Ik uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten."*

Wat is Gods Rechterhand? Het is Zijn almachtige tegenwoordigheid en kracht, de kracht van Zijn majesteit, om de raad Zijns welbehagens tot onze zaligheid te hebben uitgevoerd, opdat het voornemen, om ons tot de gerechtigheid en eeuwige zaligheid te hebben gebracht, eeuwig vast blijve en voorspoedig voortga. Als Hij nu tot onze Heere zegt: "Zit aan Mijn Rechterhand", dan betekent dit met andere woorden:

"Gij moet met Uw verkoren Bruid, met Uw Gemeente, die U liefgehad hebt, omdat Ik haar liefhad om haar te verlossen, in grote vrede en ongestoorde rust wonen; aan alle instrument, dat tegen U en de Uwen bereid wordt, zal het niet gelukken; geen vijand van Uw Koninkrijk zal vat hebben op U en de Uwen; laat Uzelf met de Uwen neerzinken op Mijn welbehagen, op het verbond des vredes, dat Ik met U gemaakt heb; leger U daar, dat zij de Troon, de legerstede van U en Uw Vrouw; bekleed U en de Uwen met Uw majesteit uit Mijn majesteit, met Uw kracht uit Mijn kracht, en deze majesteit en kracht houd ze aan Uw vijanden voor, opdat zij van U en de Uwen ver blijven; bezit Zelf met de Uwen Mijn eer en Mijn macht, opdat zij ook met U de vruchten genieten van hetgeen U hebt gewrocht; inmiddels zal Ik door Mijn voorzienigheid er voor zorgen, dat al de vijanden van Uw Koninkrijk U daartoe zullen moeten dienen, dat U des te gemakkelijker zit; zij zullen zich allen voor U krommen, allen hun halzen buigen onder uw heerschappij, en allen het moeten belijden, dat Ik U verhoogd heb met uw Sulamith tot een Heer over zonde, duivel, dood, nood, wereld, vlees en bloed, over alles, wat zich aan Uw Koninkrijk, dat Ik U gegeven heb, niet wil

onderwerpen; en als Ik al uw vijanden, (de laatste vijand is de dood) tot een voetbank Uwer voeten zal gelegd hebben, dan is er geen vijand meer, ook geen strijd meer; dan zult Gij met al Uw leden de eeuwige eer en blijdschap in Mij genieten, en zal het onderscheid tussen Mijn gelukzaligheid en de ellende Mijner uitverkorenen, weswege de vijanden zo woeden, omdat Ik hen in u tot Mij genomen heb, geheel zijn weggenomen."

Ziet, dat is de klare zin der woorden. Zo heeft de Heere tot onze Heere gesproken. Was er ooit een engel, was er ooit een heilige, tot wie Hij zulke dingen gezegd heeft? Of zeide Hij ooit iets dergelijks tot een werk der gerechtigheid, dat wij gedaan hebben? Zo niet, waarom laat gij u dan door uw doodvijanden schrik aanjagen? Waarom grijpt u niet de genade? Waarom houdt gij u niet aan de genade? Waarom laat gij u altijd van uw Heiland wegtoveren? Waarom zoekt u heil en zaligheid, waar die niet te vinden zijn? Waarom bij degenen, die niet kunnen helpen? Is dan meer betrouwbaar, wat een mens een heilige, een engel zeggen mocht, dan dat, wat de Heere zegt? Ach, omdat wij zonden hebben, geloven wij onze trouwe Heiland niet, willen het met Hem niet wagen, durven het niet op Hem te laten aankomen; wij geloven zijn en onze vijanden meer, en laten ons op die wijze afhouden van onze enige Medicijnmeester en Helper in de nood!

Wanneer zullen velen van u zich eindelijk van hart daarover schamen, dat zij het zoeken, waar het niet is? Wanneer toch zullen zij moed vatten, om te geloven, alleen te geloven in de Naam van Jezus Christus? Is er gevaar bij het geloof? Gevaar, om het in het geloof te wagen? De Heere heeft het gezegd tot onze Heere: "Zit aan Mijn Rechterhand! Wat nood dan of duivel, dood en wereld, of zonde en een beschuldigend geweten er ons van willen afhouden? Doorgebroken door alle strikken en banden, doorgebroken op zo'n woord! Wat is uw belijdenis? Deze is het, deze blijve het: *"Hij zal mij met alle uitverkorenen tot Zich nemen in zijn heerlijkheid, en alle zijn en mijn vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen."* Zal Hij dat ook doen? Hij zal doen de wil des Vaders, en dit is de wil des Vaders: dat Hij Zijn volk uit Egypte leidt door de woestijn en brengt in het beloofde land, en dat Hij aldaar eeuwig over hen Koning zij; dat in Zijn Koninkrijk der gerechtigheid en des vredes een ieder van zijn onderdanen wone onder zijnen wijnstok en vijgenboom, en geen vijand onverwonnen blijve!

Welk een woord van troost voor de Hebreëen! Zij hadden het Woord aangenomen met blijdschap in de Heilige Geest. Maar wat verdrukkingen hadden zij niet te lijden van hun vrienden en bloedverwanten! Welk een vijandschap was overal aangestookt tegen het geloof, en dat door zulken, van wie men verwachten mocht, dat zij wel, de eersten, het Woord met blijdschap zouden aannemen! Maar wie kan nog week worden in de verdrukkingen, als hij zulke woorden van vertroosting verneemt? Wie voelt zich niet veelmeer gewaarschuwd, om toch de vijanden der Godzaligheid in generlei opzicht ter wil te zijn, terwijl hij het einde van deze vijanden ziet? en wie gevoelt zich niet gesterkt, om in lijdzaamheid te volharden bij de belijdenis van Jezus en te blijven in zijn woorden, al heeft hij ook op niets anders te wijzen, dan op dit woord, waaruit hij verneemt, welk een rust God de Vader aan zijn Christus en Diens volk bereid heeft?

Of waarom zou men zich door lichamelijke of geestelijke nood er toe laten brengen, om heilanden zich op te werpen, die niets vermogen, die alleen zouden kunnen doen wat de enige Heiland hun beveelt te verrichten? Waarom zoekt men bij de dienaar hetgeen de Heere alleen geven kan? Dat ieder gelovige toch vatte de heerlijkheid,

waartoe hij geroepen en gekomen is! Weliswaar lopen wij geen gevaar, dat wij de engelen zullen aanroepen, zoals de Hebreëen dat deden; maar de hand in de boezem: dan zal een ieder toestemmen, dat hij nog onverstandiger is dan de Hebreëen, dewijl hij zijn weg inricht naar de wil van machteloze mensen, van deze zijn heil verwacht, en zich zo door hen laat in de war brengen en leert knoeien in de dingen van zijn zaligheid.

Laat ons daarbij echter acht geven op deze Apostolische troost: dat God de Vader niet alleen Zijn Christus en Diens Gemeente handhaven zal in rust, gerechtigheid en vrede, en door zijn voorzienigheid alle vijanden met al hun aanslagen en listen daartoe zal dienstbaar maken, dat onze Koning in des te grotere vrede op Zijn troon zitte en in Zijn eer verhoogd worde, totdat er geen vijand meer zal zijn, maar dat Hij ook alle tronen, heerschappijen en machten in de hemel aan zijn Christus gegeven heeft, om voor zijn arme Bruid hierbeneden geduriglijk tot een wacht te wezen.

Daarom komt hier deze treffende vraag uit de pen van de Apostel: *"Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?"*

Hij, de getrouwe Hogepriester, Die tot de Vader bidt: "Ik bid niet, dat u hen uit de wereld wegneemt, maar dat u hen bewaart van de boze"; Hij, Die gezegd heeft: "Zij zijn niet van de wereld"; Hij, Die zijn verlangen uitsprak: "Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt", Hij wil de zaligheid van zijn volk, de verlossing van Zijn volk uit zo veel en zo grote gevaren, waarin hun eigen vlees en bloed, waarin de duivel, de zonde, de wereld, de nood en de dood hen brengen. Zij moeten uit al deze gevaren verlost zijn. Zij moeten de zaligheid beërven, de zaligheid, zoals Hij die voor hen bereid heeft. Zij moeten doorkomen hebben door deze wereld, door allen nood en door de zonde heen; en moeten eindelijk uit alle verdrukking, uit tegenheden en droefenissen gered, van alle kwaad verlost zijn. Zij moeten ruimte hebben voor hun voet; de snoeren moeten hun in liefelijke plaatsen gevallen zijn. Al hun tranen zullen van hun ogen afgewist worden; zij zullen de dood niet zien. Men zal geen reuk des vuurs aan hen kunnen rieken; zij zullen bij de Heere verzadiging vinden eeuwiglijk en altoos.

Zo staat de zaak voor de Troon; en Hij, Die ons van moederslijf gekend en verkoren heeft, en ons een kroon verworven heeft met zijn bloed, Hij zal niet dulden, dat één dier hoofden aan Hem worde ontroefd, op welke Hij Zich voorgenomen heeft deze kroon te zetten.

Volk des Heeren! Zaligheid zullen wij beërven! Dit staat bij God vast, zo luidt de raad Zijns welbehagens. Er is voor ons verlossing uit elke nood. Erkent uw roeping! Wij zijn meer dan engelen, wij zijn meer verhoogd en zitten hoger, dan alle heerschappijen, geweldhebbers en machten in de hemel. Deze zijn onze Dien a r en geworden, en wij hebben het recht om hen te oordelen, indien zij ons niet goed hebben gediend (1 Kor. 6: 3).

Gediensstige geesten zijn zij, tot dienst uitgezonden om onzenwil. En wij hebben hier de ganse Heilige Schrift voor ons, om dit te bewijzen. Wie denkt niet aan Jakob, toen hij met een staf over de Jordaan ging en te Bethel een steen tot hoofdpeluw had? Of toen Laban hem achtervolgde, of Ezau hem tegemoet trok? Wie denkt niet aan de drie mannen in de vurige oven? Wie niet aan Petrus, toen hij in de gevangenis lag? Wie niet inzonderheid daaraan, hoe engelen de onreine Jozua de onreine klederen uittrokken, hem de reinen hoed opzetten en wisselklederen aandeden? Wij hebben hier

nog meer. Wij hebben allerlei uit eigen ervaring, van onze vroegste jeugd af, te verhalen, hoe de Heere zijn engelen tot onze dienst heeft uitgezonden. Zo hebben zij de een uit het vuur geholpen, de ander uit het water en over het ijs; zo brachten zij aan de énen in zijn ziekte een fles versterkenden wijn; aan de ander een mand met allerlei spijze; weer anderen brachten zij een zak tabak; anderen weer wezen zij een bron aan; anderen een echtgenote; de een lieten zij vinden een pen, om te schrijven, de ander een naald of een spijker, waaraan zij behoefte hadden; de ander meer dan eens een stuk geld, of een kaars om de donkere woning te verlichten; de een brachten zij een kledingstuk, de ander schoven zij een brief vol van machtigen troost toe na de ontvangst van een diep ter neerslaanden; o, waar zou ik beginnen, waar eindigen?

Maar dit wil ik boven alles van hen doen uitkomen, dat zij zich de arme zondaar niet schamen, dat zij een buitengemeen geduld hebben met onze zwakheid en hulpbehoevendheid, en dat zij hij ons menige dienst verrichten, die hun tot een vernedering zou strekken, indien zij gewoon waren over hun plicht te redeneren, zoals wij doen. Voor hen is echter alles, waartoe zij geroepen worden, vreugde en hemel. En daar ligt nu de arme mens in zijn bloed, in de uitersten zielsnood, velerhande vertwijfeling nabij, alles is hem beneveld; zijn vijanden zijn meer dan de haar zijns hoofds; zijn hart heeft hem verlaten; hij doet, hetgeen hij haat, en doet niet, hetgeen hij wil; en de engelen, de heilige engelen, die geen zonde kunnen zien noch verdragen, zij verlaten nochtans die armen mens niet, maar waar nu dood, zonde en smart hem het hart willen breken, en de een steen van ontzettende nood na de anderen op het arme hart komt aanrollen en de ziel wil dooddrukken, daar fluisteren zij hem iets in het oor een enkel woordje slechts en Gethsémané, ja, de hel is herschapen in een paradijs. Zo lezen zij aan het zuchtende schepsel Gods uit het Boek des levens gedurig voor, en tonen aan het oog, dat zich blind geschreid heeft, gouden letters, doorzichtig als kristal, en men leest de eeuwige verlossing in het hart van een genadig Vader, en de weerkaatsing daarvan verlicht voor eeuwig het verslagene hart. En waar heeft zich ooit een gapende afgrond vertoond, waarvoor men des avonds wenend bleef liggen, niet wetende hoe daarover heen te komen, en waarover zij niet heendroegen het kind Gods, toen het van verdriet en treurigheid was ingeslapen?

Ik heb betuigd en betuig het nogmaals: in g e ene n ander is heil, is zaligheid, dan in Christus Jezus, de Nazarener! Alleen Hij is onze grote God en Verlosser! Wie in Hem gelooft, die ziet de heerlijkheid Gods, en wie de Zoon liefheeft en in Zijn woorden blijft, de Vader zal hem liefhebben; ja, zelfs uit de synagogen des satans zullen er komen en hem te voet vallen, bekennende: "*God heeft u liefgehad.*" Alle vijanden en alle vijandschap kunnen slechts ons heil verhogen, onze zaligheid bevorderen. Daarom, bij het geloof in de naam van Jezus volstandig gebleven, en geen heil, geen zaligheid ergens elders gezocht! Wij hebben genoeg aan het geloof, genoeg aan het Woord. De ganse hemel met al zijn macht en heerlijkheid staat ons ten dienste, als wij volharden bij het Woord, als wij wandelen naar de Geest en daarin volharden, als wij niet wandelen naar het vlees.

Door velerlei verdrukking, door gebaande en ongebaande wegen moet het heen. Maar welk een liefde is de liefde Gods, hoe genadig is zijn genade, en welk een vorstelijk, machtig geleide hebben wij op de weg.

Daarom gij, die niet wilt, dat Jezus Koning over u zij, het zal u niet gelukken; u zult nochtans uw hals onder Zijn koninklijke voeten moeten krommen; daarom kust Hem,

eer het te laat is! De Bruid van Christus heeft een getrouw Vader in de hemelen, Die het Koninkrijk Zijns Gezalfden handhaaft.

U echter, die van verre staat, treedt toe tot de wateren des levens, die uit de Troon des Lams voortkomen, en verschrikt niet voor het heil, dat tegen u optrekt! en gij, arme Lazarus, stoor u niet aan de onbarmhartigheid der mensen, laat de honden uw zweren lekken, heb nog een weinig geduld! ... de engelen kennen u zoveel te beter, ... zie, daar worden zij uitgezonden, en u wordt door hen gedragen in Abrahams schoot! Daar ziet het er gans anders uit dan hier.

AMEN.

132. Genesis 3:15

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 2 December (in het Man u script van Ds. K. staat 18 November) 1849, 's voormiddags. Gezongen: Lied 30:2 - 4 (Zie Naschrift Deel 11, bladz. 369 en Deel 111, bladz. 137); Lied 3: 1 (Zie Naschrift Deel 11, bladz. 493), Psalm 118: 8. In het Hoogduits verschenen zij te Elberfeld 1850 in de bundel "Sieben Predigten" onder de titel "Der verheissene Christus", en is daarvan No. 1. In het Nederduits vertaald zag zij het licht in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen", VII. Twaalfal no. 7 (1852) onder het opschrift: "De belofte in het paradijs." enige wijzigingen in de vertaling, die hier wordt aangeboden, geschieden in navolging van de onder toezicht van Dr. K. gedrukte Hoogduitse tekst, en zijn in een noot ter plaatse aangewezen. Des avonds werd gezongen: Psalm 107:6 en 7; Psalm 111:5. Tekst onbekend.

Het Kerstfeest is aanstaande. Dan overdenken wij de grote waarheid, welke Johannes aldus uitspreekt: "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, vol van genade en waarheid." U zult het daarom passend vinden, dat wij, als ter voorbereiding, in dit morgenuur de woorden overwegen, in welke dit Woord, Dat vlees werd, allereerst in de wereld vernomen werd. Die woorden zijn ons van onze jeugd af aan bekend, en wegens hun eenvoudigheid menen wij, dat wij ze verstaan; als wij ze intussen nader overdenken, zullen wij moeten bekennen, dat zij zo eenvoudig niet zijn, als wij wel menen, en dat in de eenvoudige woorden Gods een troost en een kracht liggen opgesloten, welke wij niet vermoed hadden.

Deze woorden staan geschreven in het eerste Boek van Mozes, genaamd Genesis. Zij luiden:

Tekst: GENESIS 3: 15.

"En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw en tussen uw zaad en tussen haar Zaad. Datzelve zal u de kop vermorzelen! En gij zult Het de verzenen vermorzelen."

God spreekt hier tot de slang; en tot de slang sprekende, spreekt Hij tot de duivel, die zich van de slang had bediend. Zulks bewijzen wij uit de eigen woorden van onze Heere: "Gij bent uit de vader, de duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoorder van de beginne, hij is een leugenaar en de vader derzelve leugen." (Evan. Joh. 8: 14) zo heeft ook Johannes terugziende op de verleiding in het paradijs, in het Boek der Openbaring, hoofdstuk 12, geschreven: "De oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt."

Aangezien echter de duivel hier wordt aangesproken, zo kunnen wij onder "Zaad der vrouw" niet verstaan "nakomelingen van Eva", noch ook "de gelovigen"; want geen der gelovigen heeft ooit de macht in zich gehad, om de duivel de kop te vermorzelen.

Wij zien dus reeds bij de eerste oogopslag, dat het beloofde Zaad der vrouw onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus is." Niemand anders is en kan dit zijn, dan onze Zaligmaker "die de Satan haast onder uw voeten zal verpletteren." (Rom. 16: 20) De Apostel schrijft niet: Gijlieden zult de satan onder uw voeten verpletteren maar: "De God des vredes verplettere de satan onder uw voeten"; dat is: Hij vertrede de satan zo, dat u hem verpletterd onder uw voeten hebt. Let wel op, dat de Apostel zijn woorden

aan de woorden van onze tekst ontleent, dat hij de woorden des Heeren: "Datzelve zal u de kop vermorzelen," voor zijn Geest heeft. Heeft hij deze woorden voor zijn Geest, zo weten wij door hem, wie wij onder het "Zaad der vrouw" hebben te verstaan.

De Apostel noemt Hem spoedig daarna, als hij schrijft: "De genade van onze Heere Jezus Christus zij met ulieden." Zo is dan het "Zaad der vrouw" onze gezegende Heere en Heiland Jezus Christus, en hij noemt Hem de God des vredes, omdat Hij de Oorzaak, de Aanbrenger en Handhaver van onze vrede is.

- Daar dit vast staat, zo is er mij veel aan gelegen, aan u, mijn Geliefden, allereerst uit dit Evangelie, hetwelk in het paradijs geopenbaard werd, de verborgenheden te ontvouwen, die daarin opgesloten liggen. In al Zijn heerlijkheid wordt ons hier gepredikt de lijdende, stervende en overwinnende Immanuël. Wij zien in dit Evangelie zijn waarachtige mensheid; immers wordt tot de vrouw gezegd: "uw Zaad"; mitsdien zou Hij uit de vrouw, uit Eva, voortkomen, bijgevolg waarachtig mens zijn. Niet minder zien wij in dit Evangelie zijn wonderbare ontvangenis en geboorte; immers wordt hier niet tot Adam gezegd: "uw zaad", maar het heet nadrukkelijk van de vrouw: haar Zaad; bijgevolg moest Hij zonder toedoen des mans, Hij moest uit de maagd, ontvangen zijnde uit de Heilige Geest, geboren worden.
- Wij zien tegelijker tijd, dat Hij een rechtvaardig Mens zou zijn, want, moest dit Zaad der slang, moest Hij de duivel de kop vermorzelen, nadat deze Hem de verzenen had vermorzeld, zo kon een zodanige geen zondaar zijn. Intussen zien wij ook uit hetzelfde Evangelie, dat Hij de broederen in alles gelijk zou zijn, en verzocht zou worden, gelijk wij; want zou de duivel Hem de verzenen vermorzelen, Hem de hiel doorsteken, dan zou Hij, evenals wij, de beet der slang smartelijk voelen en de gevolgen er van ondervinden.
- Verder zien wij, dat Hij sterker dan alle schepselen, en zo tegelijk de waarachtige God zou zijn; want, als iemand in de hiel gestoken is, hem de verzenen vermorzeld zijn, dan heeft hij geen kracht meer om der slang de kop te vermorzelen, maar hij moet vallen en sterven; doet hij het evenwel, zo moet Hij meer en sterker zijn dan alle schepselen, dat is, Hij moet waarachtig God zijn. zo in het Man u script van Hieruit blijkt tegelijk, dat Hij niet een mens zou zijn, als wij, aards, een mens van de aarde, wij zien Hem hier veelmeer aangekondigd als de "Opgang uit de hoogte", als de "Heere uit de hemel." Hij kon niet een mens zijn, gelijk wij, een zondaar; wij zien Hem veelmeer als de Mens, Die in de hoogte God de Heere is. Immers het is openbaar, dat een aards, zondig mens in de strijd met de slang het zou moeten afleggen ja, nog voordat hij de kamp zou hebben begonnen, het onderspit moest delven.
- Voorts zien wij, dat dit Zaad onuitsprekelijk zou lijden en ook sterven; want die beet der slang veroorzaakt nameloze smarten en heeft de dood ten gevolge. Zodanig lijden en sterven zou echter een lijden en sterven zijn in onze plaats, mitsdien een lijden en sterven voor onze zonden; want Hij, Die macht heeft om met vermorzelde verzenen der slang de kop te vermorzelen, doet zulks niet voor Zichzelf, maar voor anderen, anders zou hij zich immers niet in de verzenen laten steken. En zo bemerken wij ook daaruit, dat dit lijden en sterven geheel vrijwillig zou zijn.
- Verder zien wij, dat dit lijden en sterven een verzoenend, Gode genoegdoening brengend, Hem de ere wedergevend, en alles herstellend lijden en sterven zou zijn; want vanwaar de vijandschap der slang, de woede om Hem de verzenen te

vermorzelen, ware niet bij haar het bewustzijn, dat, zodra haar list en macht, haar geweld een einde zou hebben, Gods toorn van zijn gevallen schepsel afgewend, God weer verzoend zou zijn, en dat God zijn eer zou terughebben.

- Ook zien wij uit dit Evangelie, dat niemand in de hemel noch op de aarde, geen mens, geen engel, in staat is geweest ons te verlossen; dat ook niemand Hem aan onze verlossing heeft geholpen; immers wij aanschouwen Hem hier, hoe Hij de pers alleen treedt, zonder dat iemand Hem helpt.

Uit dit Evangelie blijkt ons overtuigend, dat het daarbij met het "Zaad der vrouw" tot het uiterste gekomen is; dat het een "wonderbare strijd" is geweest, waarbij ogenschijnlijk de overwinning lang twijfelachtig is geweest; immers in welke nood moet Degene zijn, Die aan zo'n geweldige slang de kop moet vermorzelen, terwijl Hem de verzenen vermorzeld zijn!

Maar de overwinning is ons hier even klaar en duidelijk aangekondigd: "Datzelve zal u de kop vermorzelen." Dit Zaad der vrouw, Deze zal het doen; dat is: Ik heb Hem daartoe gegeven, daartoe verordineerd; Ik wil Hem daartoe laten komen, tegen Hem zal het u niet gelukken. Zo zien wij uit dit Evangelie, dat deze Vermorzelaar van de kop van die slang van God is gegeven, en dat dit het raadsbesluit van zijn liefde is, dat Hij voor ons dit doen zal.

Is echter de duivel de kop vermorzeld, dan is tegelijk alles vermorzeld, wat er in die kop zit. En wat zit nu in deze kop?

- Immers de list, de mens te verleiden, hem af te trekken van het eeuwige gebod; de list, hem te begoochelen, om hem Gods gebod te doen vergeten en God bij hem in verdenking te brengen; de list, om de mens op deze wijze van God, Die zijn leven is, te verwijderen en te vervreemden; de leugenleer, dat een mens, door zijn kennis van goed en kwaad, Gode gelijk kan worden, om hem in zodanigen weg opgeblazen te maken, zodat hij op eigen krachten en eigene wil vertrouwt, en zo is dan die slangenkop in één woord vervuld met moord!
- En wat zit nog meer in deze kop? Soms, alleen de aanslag de mens ongelukkig te maken? Nee, wat er in die kop zit, is alles vijandschap tegen God; de duivel wilde Gods werk verwoest hebben, -- hij wilde God niet laten leven en heersen in zijn heerlijkheid, macht, waarheid, goedertierenheid en soevereiniteit.

Uit dit ons Evangelie verstaan wij nu, dat hem dit alles toch mislukken zal; hij zal niet meer kunnen verleiden; God zal zijn eer terug hebben; de Wet des Geestes des levens, de genade zal heersen. Het eeuwige leven zal Één, de Heere, van nu aan voor de Zijnen in handen houden, om het hun te van zijn tijd te geven; de duivel zal het gebod niet meer verkeerd kunnen uitleggen, en het geweld des doods zal hem geheel ontnomen worden, terwijl hijzelf zal gedood, zelf teniet gemaakt worden; gelijk de Apostel Paulus schrijft: "Opdat Hij door de dood teniet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel; en verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren" (Hebr. 2: 15) en de Apostel Johannes: "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou." (1 Joh. 3:8)

Dit alles en nog zo veel meer wat Eva, meer nog dan wij daarin mag gezien hebben, ligt opgesloten en is ons aangekondigd in dit Paradijs-evangelie.

En wat nu de vijandschap aangaat tussen de slang en de vrouw, de duivel en Eva, tussen zijn zaad en haar Zaad, vanwaar is die? Is het niet daarvan, dat dit Zaad der

vrouw zulks alles zou uitrichten? dat God Hem daartoe geven, Hem daartoe bestemmen en toerusten zou?

Beschouwen wij de oorzaak der vijandschap en de vijandschap zelve.

God zegt: "Ik zal vijandschap zetten." Hoe woedend moest de duivel tegen Eva worden, toen hij vernam: die God, wie u de eer hebt willen roven, Wiens werk en schepping u hebt verwoest, die God zal juist uit deze zwakke vrouw, welke voor Hem als zondares staat, en die aan u en aan het geweld des doods ter prooi werd, "Eén laten voortkomen, Die uw ganse roof u ontrukken zal, Die God, Zijn woord en gebod weer tot eer brengen en de gehele verwoeste schepping herstellen zal, en Die u zal te schande maken en teniet doen!

En ook welk een vijandschap tegen de duivel moest van nu af aan wel ontbranden bij de vrouw, toen zij vernam, dat, door de wondere ontferming Gods, zij tot moeder was verkoren van een Zaad, Hetwelk haar verlossen zou van al het geweld der zonde, des duivels, des doods en der hel! Hoe zou van nu af aan de duivel er op uit zijn, haar ten tweede mate te vermoorden, en hoe zou zij daarop uit zijn, om behouden en verlost te blijven in zo'n liefelijke belofte, waarin zij haar eeuwig leven, haar verlossing van de eeuwige dood aanschouwde! Johannes beschrijft ons deze vijandschap en haar oorzaak zeer treffend en troostrijk in het 12de hoofdstuk van het Boek der Openbaring.

Zo was er van toen aan een gedurige strijd, twist en tweedracht tussen de duivel en Eva, een onverzoenlijke vijandschap, door God Zelf gezet; en deze vijandschap moest dienen om de duivel teniet te doen en al zijn werken te verbreken, en tot het behoud van Eva in de belofte. nu was het gedaan met de vriendschap; de vrede, de gemeenschap tussen de slang en de vrouw was gebroken; God Zelf maakte aan deze vriendschap en gemeenschap een einde. Sedert Eva de belofte van de God des eeuwige vredes had, was er aan vrede met de duivel niet meer te denken.

De duivel toch zou Christus in haar niet kunnen laten leven, omdat Deze zijn heerschappij verstoren en zijn aanslagen tegen Gods raad en wil teniet zou maken; en Eva zou tegen de duivel steeds gewapend moeten blijven, opdat Christus, haar Leven, haar bewaard bleef.

Maar, waarom vijandschap tussen de duivel en de vrouw, waarom niet tussen de duivel en de man, Adam? Daarop geeft God Zelf het antwoord, als Hij laat volgen: "Ik zal vijandschap zetten tussen uw zaad en tussen haar Zaad." Alles wat van Adam komt, is zaad der slang; al wat van Adam komt, is des duivels, is kind des duivels en des doods; al wat van Adam komt, wordt geboren onder de heerschappij des duivels, des doods en der verdoemenis; al wat van Adam komt, is uit vlees geboren, is daarom "vlees" en niet Geest"; het meent wel kracht te hebben, spreekt ook, nooit indachtig zijnde zijn diepe val en zijn gescheiden en vervreemd-zijn van God, altijd weer: "Al wat de Heere gezegd heeft, dat willen wij doen." Zo is dat Adams-zaad dan vroom, heeft echter, juist om van zijn vroomheid wil, van het Koninkrijk Gods begrip noch besef.

Tussen dit slangenzaad en tussen het Vrouwenzaad, tussen vlees en de Heere, Die Geest is, heeft God een vijandschap gezet, zodat het vlees Christus niet kan laten leven, en evenmin Christus het vlees; een van beiden moet het onderspit delven. Hoewel er van de zijde des duivels enkel vijandschap is tegen Christus, zo is deze vijandschap de duivel eigen; van Christus' zijde bestaat daarom evenwel nog geen

vijandschap tegen de duivel, omdat de duivel zulks niet eens waard is, weswege de Heere ook eens zeide: "hij heeft aan Mij niets" (Joh. 14:30).

Van de zijde van Christus bestaat een vijandschap tegen de duivel slechts in zover, als Hij diens werken verbreekt en dele aanklager der broederen in het beslissend oogenblik in de weg treedt met zijn "de Heere scheidt u, u satan, ja de Heere scheidt u, Die Jeruzalem verkoren heeft." Daarom zegt ook de Heere eens Hij heeft aan Mij niets (Joh. 14: 30)."

Maar tussen vlees en Christus, tussen vlees en Geest, heeft God Zelf een vijandschap gezet, zodat deze steeds vijandig tegenover elkander staan en in strijd liggen: het vlees, om zichzelf te handhaven, om de duivel te blijven dienen, om de Wet, om het leven in eigen handen te behouden; en Christus, om aan het vlees dit alles uit de handen te slaan. Christus echter vermorzelt de duivel de kop, en lijdt daarbij Zelf in het vlees, opdat het vlees opgehouden hebbe zijn heerschappij uit te oefenen. Zo is dan met dit woord met deze belofte Gods al wat uit Adam geboren is als "zaad des duivels" getekend; en is alle vlees met al deszelfs werken, streven, vroomheid, kracht, willen en lopen, met zijn gehele bestaan, zijn denken en doen, pogen en drijven door God verdoemd; verdoemd is het vlees niet alleen wat betreft de goddeloze, maar ook wat dekenen aangaat, die uit de wateren van Juda voortgekomen zijn, degenen, die tot het geloof gekomen zijn, opdat geen vlees roeme voor God, integendeel alle vlees voor God zwijge, gedood en teniet gemaakt zij op het slagveld der almachtige genade van Hem, Die uit de beek drinkt en zo het hoofd opheft in het dal Armageddon, op de heuvel Golgotha. (Openb. 16:16) Daarentegen is met dit woord, met deze belofte Gods Christus verheerlijkt als het Hoofd ener nieuwe schepping, als het Hoofd ener nieuwe mensheid, die haar geboorteniet heeft uit Adam, uit het zaad der slang, maar uit God. Hij, het Hoofd van deze mensheid, van welke Hij betuigt: "Hetgeen uit de Geest geboren is, dat is geest", Hij wilde van Boven komen, niet door kracht des mans, noch uit de wil des mans, maar uit de zwakheid der vrouw, om als Zaad van een zwakke Zich te betonen als onze sterke Verlosser, Die in de zwakheid van Zijnen kruisdood heeft willen verbergen zijn almachtige kracht, ten einde ons te verlossen en de duivel te overwinnen.

En wat later Luther zong: *Met onze kracht is niets verricht, wij zijn al ras verloren*"; wat Paulus betuigde: "Zo is het dan niet desgene die wil, noch desgene die loopt, maar des ontfermenden Gods", en wederom: "Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, die Ik barmhartig ben", dat heeft ook Adam bekend; hij heeft het bekend: Het is een afgedane zaak met mijn vlees en met alle vlees; zonder ons komt de zaligheid tot ons; het is van nu aan alles vrije ontferming.

Wilt u er het bewijs van? Het ligt in zijn eigen woorden. Immers zodra hij de belofte ontvangen had, noemde hij zijn vrouw "Heva" dat is "moeder van alle levenden." Hoe? Ja, Heva in vereniging met Adam was een moeder aller doden, maar zij alléén, zonder Adam, werd door de belofte de moeder aller levenden, dat is: moeder van Christus en van allen, die door zijn genade voor het zaad gerekend worden.

Wilt u niet zelf de gevolgtrekkingen maken uit hetgeen gezegd is? de gevolgtrekkingen, welke tot uw eeuwig welzijn dienen? U en gij, hebt u geen andere geboorte dan uw geboorte uit Adam, zo hebt u gehoord, dat u tot nu toe tot het zaad der slang behoort; u ligt dus in de dood en in de macht des duivels, die er op uit is, om u tweemaal te moorden.

O, dat u tot uzelf moogt inkeren, de dienst des duivels en der wereld verlaten, en tot God roepen om de Geest des geloofs, om de geboorte uit God, welke alle heil in zich heeft, voor tijd en eeuwigheid, door en in het Zaad der vrouw! U hebt het vernomen, dat u een heer dient, wiens kop vermorzeld is.

U, wie het zo bang is in de strijd van de begeerten des vleses tegen de Geest en van de Geest tegen het vlees, houd moed! U hebt vernomen, Wie deze vijandschap heeft gezet; u hebt gehoord, Wie voor u de strijd heeft aanvaard; u hebt gehoord, dat de overwinning alreeds behaald is; weet dan nu, dat u tot Hem de toevlucht hebt, zie op de belofte, en geloof alleen.

En gij, die van uzelf meent, dat u niet meer tot het zaad der slang behoort, onderzoek u nauw, of deze vijandschap tussen de duivel en tussen u er is, welke de belijdenis ten gevolge heeft: "Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij." Waar deze vijandschap is, daar is een vredebreuk, daar is een klove, door God Zelf gemaakt, tussen alle zonde en tussen de uit God geborene.

En denkt iemand uwer, dat hij in het geheel niet voorwaarts komt met al hetgeen hij in de hand neemt, die klagen moet: "Ik zink er gedurig nog maar dieper in", laat toch af, van uw vlees nog iets te verwachten, en zie alleen op Hem, Wiens strijd en zegepraal uw overwinning is. Het vlees moet in de dood met al wat hetzelfde liefs, goeds en voortreffelijks heeft; al wat daaruit voortkomt is zonde en des duivels gebroed. De waarachtige heiligmaking des Geestes ligt alleen in deze woorden en in derzelve vervulling: "Ik zal vijandschap zetten"; de volkomen rechtvaardiging van de goddeloze, alsmede diens vernieuwing in deze woorden: "Dat zelve zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de verzenen vermorzelen."

Geliefden, u hebt de prediking gehoord; meent echter daarom niet, dat dit bij u allen waarheid en leven is, maar zoekt God, zoekt gerechtigheid, zoekt waarheid, opdat dit waarheid bij u zij! en gij, die niet geboren bent uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar wie het Zaad der vrouw macht gaf kinderen Gods te worden, nademaal u gelovig zijt geworden in zijn Naam, houdt in gedachtenis bij allen strijd en tegenstrijd, waarin het is gelegen, dat God zijn woord vervult: "Ik zal vijandschap zetten", en dat Hij zijn woord vervuld heeft: *"Datzelve zal u, duivel, de kop vermorzelen, ofschoon u Hem de verzenen vermorzelt."*

AMEN.